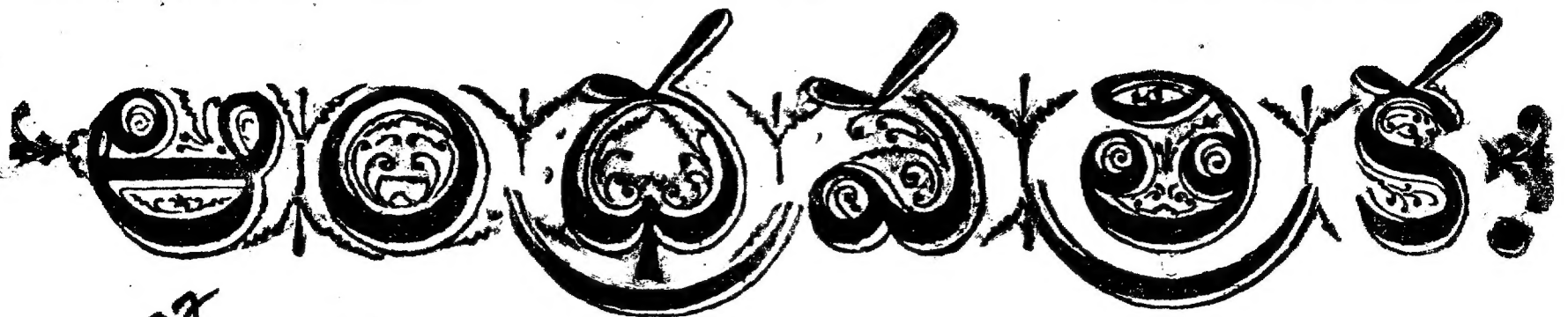

Register No. M. 1118.

Post Box No. 212.

వి డి ప త్రి క 1-3 0-1-6
Telephone No. 544.

310977

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11
నంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 27-వ తేది శనివారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, భాద్రపదమాస బహుళ చతుర్దశి ౧౪.

No. 15
నందికొండగిరి

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

నొప్పు గొప్పవారిచే వేలవ వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. వందభాష చిటి మూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము న కలవిద

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల తాపును,
పార్శవు నొప్పుల బారదోలును, పొట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
వగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

నొప్పులకు నంజీవివంటిది

ఈమందును రుద్దగానే బెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి యహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విజేతములలో కూడ వాడుచున్నారు.

వక-నిడబ్బితో నహ సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 0-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

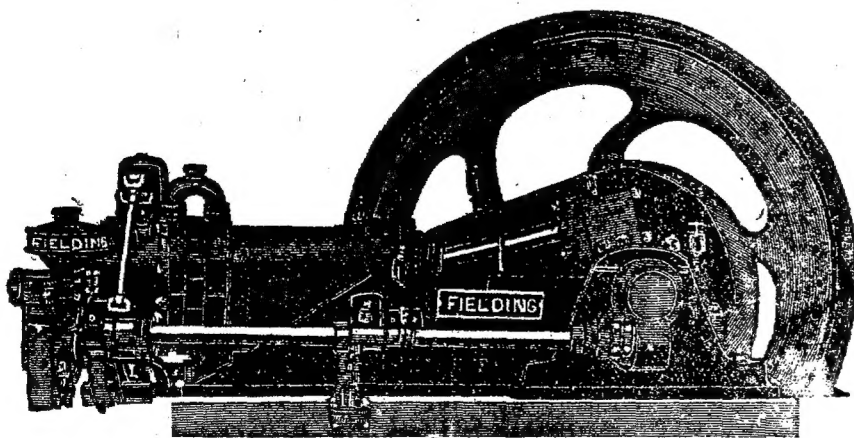
అమృతాంజనం డిపో. 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

“ఫీల్డింగు”

ప్రసిద్ధి కెక్కిన క్విక్ స్టార్టింగు

వేటెంటు శమిడిశల్ క్రూడు ఆయిలు యింజను

STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

యీ యింజను సుమారు రెండే నిమిషములలో వేవరై జరు చుల్లని స్థితిలో నుండగనే ప్రార్థ కాగలదు.

యెటువంటి క్రూడు ఆయిలుతో నైనను అతి సంతృప్తికరముగా పనిచేయును. క్రూడు ఆయిలు ఖర్చు బహు స్వల్పము. యీ యింజనును నడిపించుటకు యెక్కువ సామర్థ్యమును, యెక్కువ అనుభవమును అవసరములేదు.

సోల్ యేజెంట్లు:—

కెలెఫోన్

నెం 690 రు.

డి. యల్. శాస్త్రి అందుకో.,

12, తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు.

పోస్టుబాక్సు

నెం 203 రు.

ఇలో ఫౌంటెన్ కలము బంగారు నేస్టికలము

అది మేల్లెసరకము 14 కారెట్టు బంగారుపాళీ కలము. పోలివైనయుండు ఇండియను, చాలాదశరీగానుండును. ఈ కలమును యేవిధముగానైనను వాడవచ్చును. సిరా బాగుగా ప్రవహించును. ఈదినములలో ఫౌంటెన్ కలము ప్రత్యయోగి తిని మిక్కిలి ఉపయోగకరమైనది గాన ఒక మేల్లెసర ఫౌంటెన్ కలము చవుకలో అందమైనదిగా, తయారుచేయు యవసర మయినది.

ఈగుణములన్నియు నీ ఇలో ఫౌంటెన్ కలమునందు గల వు. ఈకలమువల 7-0-0 మాత్రము పోస్టేజిఖర్చులుగాక.

Sole Importers,
Giri Bros., Triplicane Madras.

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

80 మాత్రలు 0-10-0 (వది అణాలు)

తెలుగుభాష! (పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము) గుణసాధకము!

శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి వైత్యకాల కీమాత్రలు దివ్యావృతము. అజీర్ణము, అరుచి, అపులింతలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, స్వాంతముల యందు బలహీయము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, శరన్ము, వ్రేళ్లు, అనులు, మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పులను బోగొట్టి జేహమును మంచి యారోగ్యమునకు దెచ్చును.

ఈ మాత్రలు మేహవార నొప్పులను వెంటనే మాన్పును. యందు అనేకవిషధులు చేరినవి. అనుభవము గల ఔషధమగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్ప వచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియకలదు.

చిరునామా:—

(1018)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమూలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

శ్రీయుత పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులుగారి

మొదటిభాగము 2-0-0
 రెండవభాగము 2-0-0
 మూడవభాగము 1-8-0
 నాల్గవభాగము 1-12-0

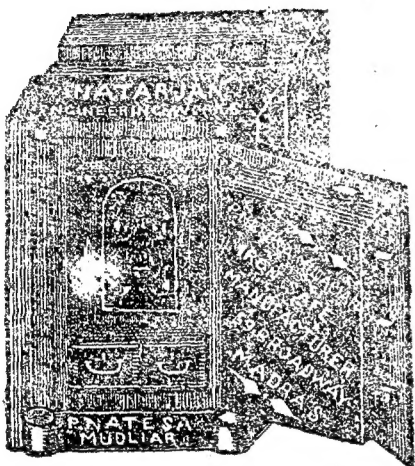
ఇదియొక యాభూర్య
 కేవల గ్రంథరాజము. కథ
 గాదు. కల్పనముగాదు. పృ
 బంధ మంతకన్న గాదు. పృ
 రాశేతిహాసనసంబంధమునలే
 గాదు. చిత్రమగు గ్రంథము.
 చదువుడు! చదివి యెనం
 దించుడు!! తెలుగుభాషలో నిదివఱకున్న డిట్టిగ్రంథము చూచి యెఱుంగము. జంఘాలకాస్త్రీ, కాలాచార్యులు,
 బొట్టియ్యకెట్టి, వాణీదాసుడు, సాక్షి అను విదుగురుసంఘము. ఈసంఘముచే వర్ణింపఁబడు విషయములు బహు చమ
 త్కారముగ నుండును. మొదటినుండి చివరవఱకును కడుపు చెక్కలగునటులు నవ్వు వచ్చుచుండును. పృథూణము
 నేయునపుడు - ఏమియుఁ దోచకుండునప్పుడు - అనేకవిషయములు చెలిసికొనగోరునప్పుడు - బాలురకు, యువకులకు,
 వృద్ధులకు, స్త్రీలకు చదువులు కింపగుగ్రంథ మింతకన్న తెలుగులోలేదు. ఒకమాటు చదివినవా గ్రంథమును వదులరు.
 మనోహరమును పొంగింభిరము నగు శైలి కుదుర్చుకొనుటకు విద్యార్థుల కింతకన్న నుపయోగకరమగు గ్రంథము లేదు.
 జంఘాలకాస్త్రీ యుపన్యాసభోరణి, కాలాచార్యుల రచనానైపుణి, వాణీదాసుబంధుర ప్రబంధరచనాశక్తి సాక్షి
 విషయ నిరేఖనానైపుణి, అభిప్రాయసమంజసత - చదువదగినవి. పృథియాంధ్రుడు, పృథితితరామ్యుడును ఈగ్రంథము
 చదువదగినది. ఒకయెడ సంభాషణచాతుర్యము - ఇంకొకయెడ పాత్రివిలసత్వభిరి - మరియొకయెడ అపూర్వవర్ణనా
 గాంభీర్యము - చదువరుల కెంతయో సంతస మొనంగును.

పానుగంటి రాజారావు. విరావురం గోదావరిజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

న ర న ము

దృ డ మై న ది

న మ్మ క మై న ది

యిప్పటిమోస్తరుప్రకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు
 ఈదిగవ తెలుపబడిన వారివద్ద అమ్మకమునకు సిద్ధముగాయున్నది.
 బాంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోఆపరేటివ్ సంఘములు
 మొదలగువాటికి సుధరా చేయబడినవి. (1429)

పి. న. శే.శ మొదలియార్, ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,

ప్రా.పై.టి.బి., 59, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.
 నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్కుసు. ఐరన్ అండు బ్రాస్ ఫౌండర్లు
 అయిల్ ఎంజినులు, మోటారులు, మెషినుభాగములు, మొదలగునవి రిపేరు
 చేయుటయందు సమర్థులగువారు. రైనుమిల్లుకు కావలసిన సిలండర్లు, సాప్లింగు,
 నట్టలు, నరసముగా యివ్వబడును. ముబ్బరాయప్పిల్లిపేటి, పెద్దనాయుక్ మేట,
 మద్రాసు. మెషినులకు సంబంధించిన భాగములన్నియు ఆర్డరు యిచ్చిన
 తయారుచేసి యివ్వబడును. ఉత్తరములు వ్రాసిన బడులు వ్రాయబడును

కా మి ని యా నూ నె

వెంట్రుక లేఅందము.

రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుడు.

వెంట్రుకలు దున్నినపుడు ఊడకమున్నే త్వరపడకపోయిన ఊడ మొదలుపెట్టి పూర్తిగా పాగుగును. అట్లుకాకుండా

నేడే కామియానూనెను వాడి సత్వరముగా శిరోజ
 ముల గాపాడుకొనుడు. వెంట్రుకల కేహడ్యమున్నను మాన్చి ఈ
 దివ్యోషధము వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లుచేయును.
 ఒకపరీక్షవల్ల మీకే తెలియగలదు. మీ శిరోజముల నతిసుభ్రవరచును.
 బుడ్డివెల 1 రూపాయి. 3 బుడ్లభరిదు రూ 2-10-0.

126

వీచీచార్జీలు ప్రత్యేకము.

ఆటోదిల్ బహారు

(రిజిష్టరు చేయబడినది)

మీకు ఏనువానన ద్రవ్యము లేక
 అత్తరు కావలసియున్న
 ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు.

అవున్న బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0 } మీ చేతిరుమాలునందు చుక్కలు వేసికొన్న పరిమళ
 వ్రా బుడ్డి 0 12-0 } మన్నిదికలను వ్యాపించును.
 కం బుడ్డి 0 8 0 }

పై 'కామినియానూనె, ఆటోదిల్ బహారు' మందునరకులమ్ము ప్రతిచోటను విక్రయింపబడును. లేకున్న నాలుపజెంట్లగు,

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్గు అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

155 జమ్మూపేట, బొంబాయి అని వ్రాసిన బడులుగలవు.

ఓ రి యం ట ల్

గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీ లైఫ్
 అప్యూరన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్

ప్రస్తుతము మిగతా ఆదాయకరముగకమిషన్
 వరత్తుల నిన్నుటకు కంపెనీ వారి రాయితీ
 యున్నది.

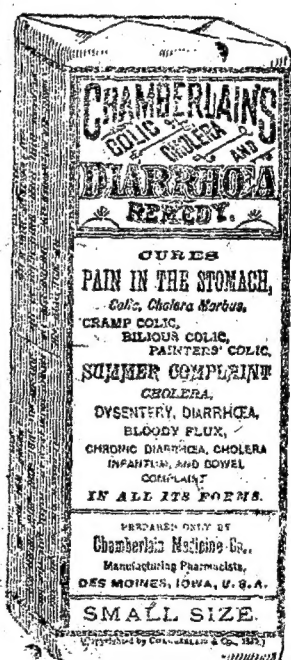
ఏజెంటుగాను, కన్ వాసర్లుగాను

మనచేయుటకు శక్తిగల పెద్దమనుష్యులు ఉ
 ద్యోగస్తులు దరఖాస్తును పంపుకొన కోరెదము.

కాలి సంవత్సరము 1924 వాసు సంవత్సరము

ఈ సం॥ రమునందు కంపెనీకి యిదివరలో
 వచ్చిన నూతన భీమాసంఖ్య అత్యధిభిజ్ఞమైయున్నది.
 హిందూ దేశమునందు ప్రఖ్యాతి చెందినదియు
 ప్రజల అభిమానము పొందినదియునైన యీ లైఫ్
 అప్యూరన్సు కంపెనీకి ప్రపోజల్సును సంపాదిం
 చుటకు శక్తిగలవారు మాతో సంబంధము
 స్థాపించుకొన కోరెదము. (672)

The Branch Secretary,
 Oriental Assurance Buildings
 Post Box No. 8, Madras.
 Bangalore Branch:—No 3, South Parade
 Bangalore.
 Trivandrum Branch:—Trivandrum.
 The Silver King Fountain Pen.

చేంబర్లెన్ గారి
 శూలనాప్తి
 అతి సార
 నివారిణి (2)
 ఈ ష ధ ము ను
 నేమించుటచే
 కడుపునొప్పి, గ్రహణి,
 అతిసారము, శూలనాప్తి,
 శిశు సంబంధమైన వల్ల
 ధులు మున్నగునవి అన్ని
 దుష్పరిముగా కుడరును.
 అన్ని జాగాలో విక్రయ
 గుంకు దొరకును. 18

వైద్యుని విలువను, వైద్యుని సామర్థ్యమును గుఱించి వైద్యులే అంగీకరించి యున్నారు

ఆతంకనిగహమాత్రలు

అన్ని జాతులవారును ఏషయన్నునందెను శ్రీ
 పురుషులు కాలక్యత్యానములేక తీసుకొనుటకు తగినదని
 వైద్యులే అంగీకరించియున్నారు. ఉపయోగించి దీని
 నిజమును తెలుసుకొనుడు.

32 మాత్రులుగల ధర్మా 1-కిధ రు 1.0-0
 ఉత్తరము వ్రాసిన క్యాటలాగు ఉచితముగా
 పంపబడును

ఆతంకని గహ ఫార్మసి

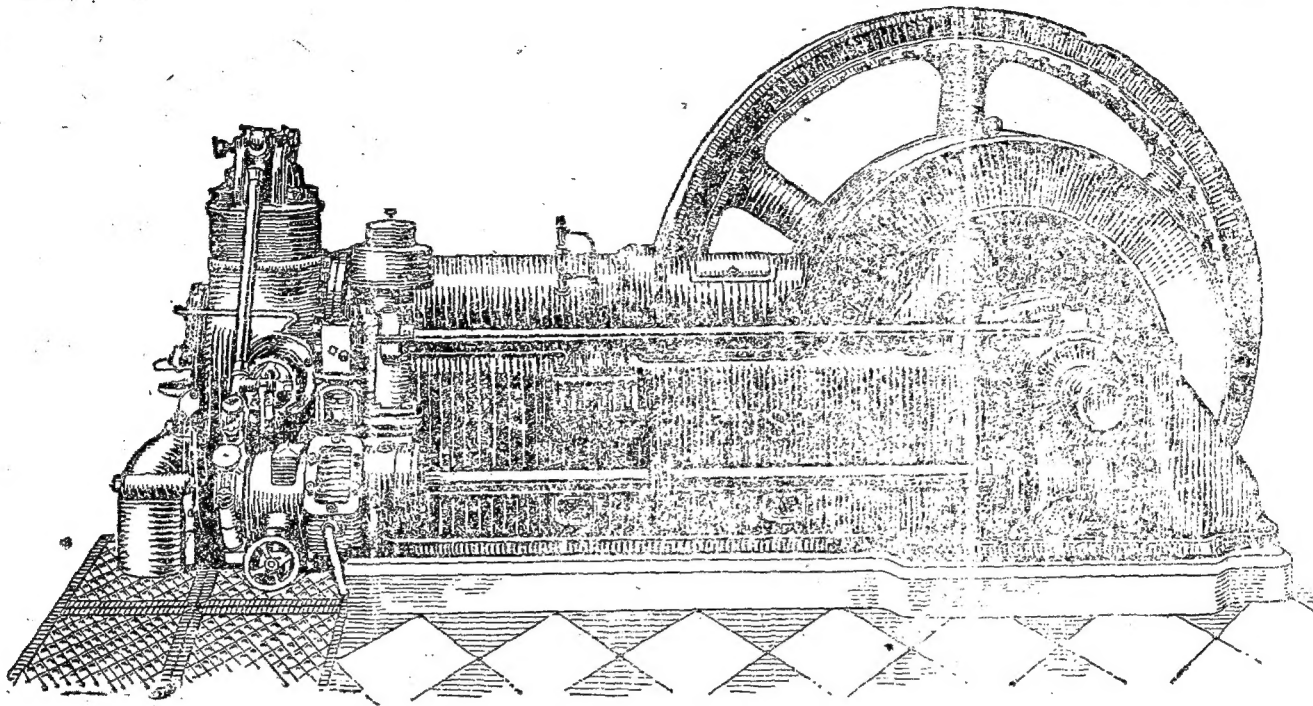
219 26, బ్రాడ్వే, మద్రాస్

ది రస్త్ క్రాడ్ ఆయిల్ ఎంజిను

ప్రస్తుతము బజారులోనున్న
ఆయిల్ ఎంజిను లన్ని టికంటెను
మిక్కిలి పోడిమిగలది.
తక్షణమే కదు ను.
హాట్ బల్బు, స్టవ్, మ్యాగ్నెటో,
మన్న గునవి లేవు

పొయ్యికి మిక్కిలి సరసమైన
నూ నె చాలు ను.
కొద్దినూ నెలో పనిచేయును.
చతురతనీమియు ఉండ
న వ స ర ము లేదు.

నెం ఎ 4512 రు, చిత్రమ గల మా క్యాటరాగుకు వ్రాయుడు (388)
మద్రాసులో స్టాల్ ఏజెంట్లు, మాస్సి అండుకో లిమిటెడ్, ఎంజనీర్లు, తపాల్ వెట్టె నెం 60, మద్రాసు.

మ లే రి యా, ఇ త ర జ్వ ర ము ల కు

వై రె క్సు

ఒక్కటే అమోఘమైన గుణమునివ్వును. దీనిని ఉపయోగించి మంచిగుణమును, ఆరోగ్యమునుపొందిన లెక్క
లేనిదే గురే ఈ యోగ్యతాపత్రిక సిద్ధియ్యవచ్చును. అందువల్లనే

పై రె క్సు అమితముగా

విక్రయమగుచున్నది రహస్యమైన ఔషధములుకాదు. ఫారములావ్రాసిన పంపబడును.
బుడ్డి 1-కి ధర రు 0-18-0 వి. పి. చార్జితోపాద రు 1-2-0.

మోహినీ తైలము

5 తు|| నూనెగల సీసా 1-కి రూ. 0-12-0

శ్రీపురుషులు వాడుటకు సాగమైనది.

ఇదిమనోహరము శేయ విద్యాభ్యాస, క్షీణింపు, శిశువు
గర్భము మొదలగువానికి సుఖనిద్ర, విక్రాంతినిచ్చును. మందరల
మోహలాపజ్యములకు ప్రాపగు మరులును మనోహరముగ
లెచి కాపాడును. ఈతైలమువంతుకల రసజీయముగు సువాసన
చెప్పు నలవికాదు. తలకు రాచి చుట్టకొనిన ఇతరు పొరుగు
వారలకుమాడ పరిమళము వ్యాపించును తలలోచుండును పుట్ట
నివ్వదు. దీనియందు మనోహరముగు సువాసన ద్రవ్యములను చేర్చి
కయారుచ్యుంచి శేలకొలది సీసాల విక్రయించి మెప్పుబడక
యున్నాము. శేయలబక సాపరీకించిన నిజము తెలియగలదు
అప్పుతాంజనం దీపో, మదరాసు - బొంబాయి.

మంచి తరుణము!

చాలా లాభము

త్వరపడుడు!!

చాలా తగ్గించిన ధరలు నాణ్యమైన బనీనులు

ముఖ్యముగా పర్తకులకు యిందుమూలమున తెలియజేయునది యేమన?

ఇదివరలో కంటే ప్రస్తుతము మా మిల్లుయొక్క బనీనులను చాలామంది జనులు ప్రవయోగపర్చుచు,
వాటయొక్క నాణ్యమునుగురించి యెక్కువగ స్తుతించుటవల్లను, మరింతగా వెల్లడిచేయు నిమిత్తమై
ప్రస్తుతపు మామిల్లువైపు లీప్టుమీద 12½ నూటికి రు 12-8-0 కమీషను మామూలు యిండియానూలు బనీ
నులుకన్నా, (పట్టు, పత్తి) బనీనులకు నూటికి రు 15-0-0 కమీషన్ యున్నా 100 డజన్లు ఒకేతూరి ఖరీదు
చేసేవారికి వేరేటరమ్మున్నా యేర్పరచితిమి గనుక తక్షణము కావలసినవారు ప్రాసుకోవచ్చును.

శాంపిలు ప్యా కెట్టు గాకి ఖరీదు రూ 6-0-0.

తంతివిలాసము:

బనీన్సు, బెజవాడ, మానేజరు:- ఆంధ్రమోజరీమిల్సు, బెజవాడ, (దక్షిణ ఇండియా)

యూనైటెడ్ ఇండియా లైఫ్ అసూరన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్

(154)

హై ఆఫీసు మద్రాసు [స్థాపితము 1906]

“యూనైటెడ్ ఇండియా లైఫ్ అసూరన్సు కంపెనీ” చేయుచున్న పనిని గురించి కొన్ని అభిప్రాయములు.

“ఈ హిందూదేశీయ భీమాకంపెనీ నిజముగా జయముగాంచిన వాటిక్రింద ప్రస్తుతము చేర్చ వచ్చును.” - “ఇన్సూరన్సు అజ్ఞాపక” లండను.

“స్వదేశీ భీమాకంపెనీలో మిక్కిలి తెలివితోను పోడిమితోను వ్యాపారమునడపునట్టివిభము కొద్దిగా గలవు అందలో యిదియొకటి” “ఇన్సూరన్సు అండు ఫైనాన్షియల్ రికార్డు” లండను.

కడకటిసారి 1000 కి రూ 75 లు చొప్పున బోనసుయివ్వబడినది. ఏజంట్లు 4 వలెను:—కమిషను, జీతము ధారాళముగాయివ్వబడును. ఆంగ్లజిల్లాలకు ఈ దిగువ విలాసమునకు దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను.

కామరాజు శ్రీనివాసరావుగారు, ఆంగ్లజిల్లాలకు ఛీఫ్ ఏజంట్, శ్రీకృష్ణవిలాసము, గుంటూరు. లేక కె. ఎన్. గోపాలయ్య, మేనేజరు,

పాశ్చాత్య వెంకటాచలపండితులగారి లోకముయవారి కన్స్టాంట్మాన్రెలైజింగు

వేస వేస యోగ్యతావ్రతీకలలో కొన్నిటిని ఈ దిగువ తెలిపియున్నాము.

(1) మ. దా. రు. కల్యాణి, ఖైరా అసూరన్సు యూనివర్సిటీ గ్రాడ్యుయేటు. ఎన్. కె. ఇన్స్టిట్యూటు ఆఫ్ లైఫ్ యూనైటెడ్ స్టేట్స్ ఆఫ్ అమెరికా లి. ఎన్. కె. కుదిరినది ఇన్స్టిట్యూటు లండన్. కె. శ్రీనివాస కమిషన్, ఎయిర్ లింక్ లం. 2 వార్షికము:—మీ లోకముయవారి కన్స్టాంట్మాన్రెలైజింగు లింకల దానిలో లాస్టోచ్చాసరిల లాస్టోచ్చాసరి, అల్లర్లు, ములభక్తులు (ప్రకృతి వాస్తవిక, ఆంధ్ర వాస్తవిక, కర్మములు, గుంటూరుముఖము మొదలగునవి గుఱుపెనవి).

(2) మ. ది. ఎన్. అసూరన్సు, నీని నాకు అర్హుడు, కావలసి కమిషన్, మైసూరు గతర్న మెంట్లు, మైసూరు మీ చేత యూరప్ యవారు నన్ను లోకముయవారి కన్స్టాంట్మాన్రెలైజింగు వేసవేయోగింపియున్నాను. మిక్కిలి నానాముగింపింపి.

(3) మ. కె. కె. అసూరన్సు కమిషన్ లైఫ్ యూనివర్సిటీ, 9-41 వీధి బొంబే బాగు, రంగూడు, బ్యాం. మీ లోకముయవారి కన్స్టాంట్మాన్రెలైజింగు, కావలసి, కావలసి వచ్చుచున్న గోగులకు పంపురైజింగు.

(4) మ. అసూరన్సు, మీ ఛీఫ్ అసూరన్సు స్టాఫ్ లింక్ లం. 2 వార్షికము:—మీ లోకముయవారి కన్స్టాంట్మాన్రెలైజింగు లింకల దానిలో లాస్టోచ్చాసరిల లాస్టోచ్చాసరి, అల్లర్లు, ములభక్తులు (ప్రకృతి వాస్తవిక, ఆంధ్ర వాస్తవిక, కర్మములు, గుంటూరుముఖము మొదలగునవి గుఱుపెనవి).

పాశ్చాత్య వెంకటాచలపండితులు, వైద్యశాలాధికారి, ప్రధాన వైద్యులు,

శ్రీ సీతారామవ వైద్యశాల, మైసూరు.

[4]

పండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యగారి ఔషధాలయమును గురించి మదరాసు ప్రభుత్వ ప్రధానమంత్రియగు ది॥ ఆనరబుల్ పానుగల్లు రాజాగారి అభిప్రాయము:—

నేను పండిత స్వామిశ్రీనివాసయ్యగారి ఔషధాలయమును సందర్శించితి నని చెప్పట కెంతయు సంతసించుచున్నాడను.

అతిమూలము, దుర్బలత్వముమున్నగువ్యాధులకు పండితస్వామిగారు చేసిన చికిత్సలు చాల గుణము లిచ్చునట్లు పాకబువలన నాకు తెలిసినది.

నేను చాలమంది రోగులను చూచితిని. వారందరు పండితుని చికిత్సలన తమవ్యాధులునుండి విముక్తులమైతిమని ఒప్పుకొనిరి.

నేను మరికొంతమంది రోగులను విచారించగా స్వామిగారు చికిత్సచేసిన పిమ్మట మరల మూత్రమును పరిశీలించగా వానియందు తీవ్రపదార్థముల బాడలేమియు కనబడలేదని చెప్పిరి.

ఇటుల స్వామిగారిచే పూర్తిగా కుదర్చబడిన వారిని వైద్యశాస్త్ర పండితులు (సైంటిఫిక్ మెన్) బాగుగ పరీక్షింపవలె నని కోరెదను.

పండితస్వామిగారికి యెల్లప్పుడును జయము కలుగుగాక యని కోరుచున్నాడను.

పి. రామారాయణంగారు

హైదరాబాద్, పూనమల్లిరోడ్డు

కీచపాకు, మద్రాసు

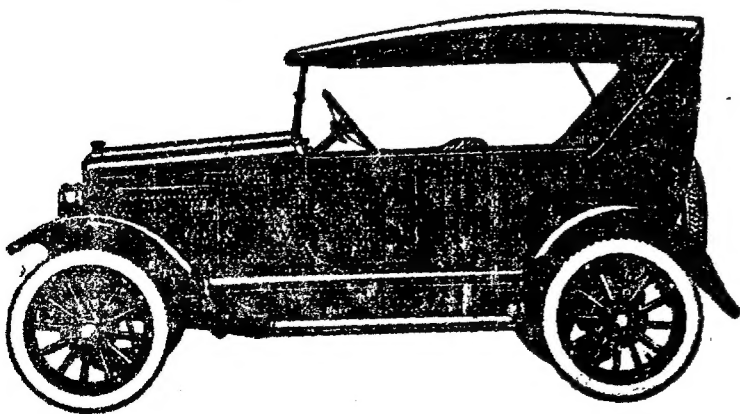
అనేక వేల మైళ్లదూరము ప్రయాణముచేసిన తరువాత కూడ

ఓవర్లాండు 91 మాడలు బాగుగా నేపోవును

మజియు వితవ్యయము గలది. ఏలననగా ఓవర్లాండు 91 మాడలు ఏలాటి లోపములేకుండా మిక్కిలి బాగుగా తయారు చేయబడినది.

ఈ విషయములో అక్కరగలవా రందరును మౌంటురోడ్డులో నున్న మా ప్రదర్శనగదులకును లేక మా బెంగుళూరు బ్రాంచికిని, లేక కార్వరు కంపెనీకి వచ్చి, నిజమైన విడిభాగములను చూడ గోరెదము. ఏల అడీసన్ కంపెనీ లిమిటెడ్ వారు దీనినే కొనవలెనని సిఫార్సు చేసినది.

Overland
TRADE MARK REG.

అప్పుడు మీకు విశదమగును.

అది ఎచ్చటకైనను పోవును.

ఐదు టైరులు, ట్యూబు, బాళ్ళిమాగ్నెటో, ఇతరముఖ్యభాగములు మున్నగువాటితో (అనగా రోడ్డుమీద బోవుటకు కావలసినట్టి పరికరము లన్నిటితోను) గల పూర్తికారు ధర రూ 3,400.

అడిసన్ అండు కో, లిమిటెడ్

మదరాసు

బెంగుళూరు.

మహాత్ముని మహాపవాసదీక్ష

నేడు పదియవ రోజు నిన్న నాయకుల సభ జరిగినది

“మహాత్ముడు దీర్ఘవసాసదీక్షను బూనినందుల కీసభవారధికమగు పరితాపమునకు పాల్పెరి. మత విషయములలో సంపూర్ణ వ్యక్తిస్వాతంత్ర్య మత్యవసరము. దేశములు మనీషులు మున్నగుపవిత్రస్థలములను పాడుచేయుటయు అన్యమతము నవలంబించినవారిని బాధించుటయు బలవంతమున నితరుల తమతమ మతము నకలుపు కొనుటయు, ఇతరులపై తమతమ స్వాతంత్ర్యముల నమలు జరుపుటయు చాల దారుణ కార్యములు. ఈ ధర్మముల ననుసరించుటకును ఎంతటి అగ్రహతారణము కలిగినను యాధర్మములను పరిత్యజింపకుండుటకును అట్లు పరిత్యజించినవారిని పూర్తిగా నిరసించుటకును తాము మనఃపూర్వకముగా పూనుకొందుమని యీసభవారు ప్రమాణము చేసి మహాత్మునకు బాస యిచ్చుచున్నారు. ఈ ప్రమాణతీర్మానమును సభాధ్యక్షుడు స్వయముగా మహాత్మునకుచదివి వినిపించుటకును వెంటనే ఉపవాసదీక్షనువదిలి ఈవిషయమమస్యను శ్రేష్ఠముగను శీఘ్రము గనుపరిష్కరించుటకు మహాత్ముడు సభవారికి సర్వవిధముల సహకారము, ఉపదేశకుడును, మార్గదర్శియు కావలెనని యీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.” అని మహాత్మునకు స్వయముగా విన్నవించుటకును అధ్యక్షున కధికార మియ్యడమైనది.” అను తీర్మానము నాయకులసభలో నామోదింపబడెను.

పండిత మోతీలాలుగారు మహాత్ముని కటుల విన్నవించిరి

మహాత్మునికడ కేగి నెహ్రూగారు చాలపట్టుదలతో విన్నవించి ఉపవాసదీక్షను వదలగోరిరి. మహాత్ముడు సమ్మతించలేదు.

ప్రాణాపాయము కలుగునని డాక్టరులు తెలిపినచో ఆలోచించెదను

అని మాత్రమే మహాత్ముడు నడివెను

నవరాత్రములలోను నగుమొగము కనబడినది నేడే

“నగరమునకు వెలువలనున్న తోటలోనున్న బంగళాలో 26 వ తేదీ ఉదయమునుండియు మహాత్ముడు నివసించుచున్నాడు. పరిశుద్ధమైనగాలి తగులుటకే అచటికి మార్పిరి. 25 వ తేదీరాత్రి బాగుగా నిద్రపట్టినది. కంఠస్వరము మరల స్ఫుటమైనది. చేతికదురు (టకలీ)లో వరుకజాలక 25 వ తేదీని కొంత సేపు రాటముతోనే నూలువడికెను. ఇప్పుడు కూర్చుండుటకు శక్తిలేదు. లేవడలడనపుడు ఇతరులు వచ్చి లేవదీయుచున్నారు.” అను తంతివార్త 26 వ తేదీ మధ్యాహ్నము అహమదాబాదు నవజీవను పత్రికకు చేరినది.

నాయకుల సభ

300 మంది ప్రముఖులు వచ్చిరి

26 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు ఢిల్లీలో సంగం నాటకశాలలో నాయకులసభ జరిగినది. 300 మంది ప్రముఖులు సభకు వచ్చిరి. ఆంగ్ల హిందీ ఉరుదుభాషలలో ఉపదేశవాక్యములు వ్రాయబడిన ఫలకములతో భవనము బాగుగా నలంకరింపబడెను.

- 1 “మానవుడు స్వాతంత్ర్యముతో పుట్టెను గాని సర్వత్ర బద్ధుడయ్యె కనబడుచున్నాడు”
 - 2 “స్వాతంత్ర్యము కలిగినగాని దేశమునకు ముక్తి కలుగదు”
 - 3 “హిందూమహమ్మదీయమైత్రి కలిగినగాని స్వాతంత్ర్యము (స్వరాజ్యము) లభింపదు.”
 - 4 “స్వపరిపాలనమే రాజకీయముగ భారతీయుల ఆశయము”
 - 5 “ఏకమత్యము కలుగనిచో స్వరాజ్యము రాదు. ప్రేమ కలిగినగాని ఏకమత్యము కలుగదు.”
 - 6 “ఆధ్యాత్మికశక్తికి సమాన మగు శక్తి లేదు.”
 - 7 “రాట్నమే మన శత్రురాజము.”
- అను వాక్యములు ఫలకములపై గోచరించినవి.

అత్యున్నతమగు మహాత్ముని చిత్రపటము వేదికపై నుంచబడెను.

వేదిక నలంకరించిన నాయకులు డాక్టరుబి.సెంటు, శ్రీమతి సరోజినీ, సరభాదేవి, శ్రీమతి అనసూయాబాయి, పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, దేశబంధు చిత్తరంజనదాసు, శ్రద్ధానంద స్వామి.

ఆహ్వానింపబడినవారు

మోస్తు రివరెండు మెట్రోపోలిటను, రివరెండు కింగు, రివరెండు టిల్లి (వీడ్డరును కేంబ్రిడ్జ్ మిషను వారు), ప్రిన్సిపలు కాననుడేవిను, ఆర్థురమూరు, స్టానరు, హెచ్. ఎన్. ఎల్. పోలకు, హా|| రంగసా మహ్యంగారు, హా|| వేదమూర్తి, లాలూభాయి శామల్దాసు, ఆండ్రూసు, ఎన్. కే. నారీసును (బొంబాయి), పండిత మదనమోహన మాలవ్యా, చింతామణిగార్లు మున్నగునాయకులు వేదిక నలంకరించిరి.

ప్రార్థన

గాంధీ మహాత్మునకు దీర్ఘాయురారోగ్యములను ప్రసాదించవలె నని సర్వేశ్వరుని కోరుచు మా లానా మహమ్మదాలీగారు ప్రార్థనగావించిరి. సభ్యులందరును లేచినిలిచి ప్రార్థనలో పాల్గొనిరి.

లేఖలు తంతివార్తలు

చాలామంది వ్రాసినలేఖలను తంతివార్తలను పండిత జవహరలాలు నెహ్రూగారు చదివిరి.

మెట్రోపోలిటనుగారి లేఖ

గాంధీమహాత్మునకు మెట్రోపోలిటను గారు వ్రాసిన లేఖను జవహరలాలుగారు సభలో చదివిరి.

“మీరు ఉపవాసదీక్ష నవలంబించుటకు నిశ్చయించి ప్రకటించినలేఖను చదువగా నాకు చాల మనస్తాపము కలిగినది. మీ

టిట్టికరిన దీక్షను పూనుటకు మీమనస్సునకు గాఢవ్యధకలుగుటయే కారణమనియును అట్టి గాఢవ్యధకు హేతుభూతములనువిషయములను నేననుగ్రహించితిని. మీపవిత్రసత్త్వ మీదేరునటులును వివిధమతములవారిలోకాంతిపద్మానములు కలుగునటులును అనుగ్రహింపవలెనని యీశ్వరుని ప్రార్థించుచున్నాను. మీఉపవాసదీక్షవలన ప్రజలలో కాంతిపరత కలిగిన కలుగవచ్చును గాని మీదీక్ష యొకమత్యమునకు ప్రాతిపదికము కాబాలదు. అట్టికాంతిపరత యిప్పటికే మీదీక్షవలన ప్రజలలోకలిగినదిగాన మీరిక దీక్షను వదలవలసినని కోరుచున్నాను. ధర్మవిజయమును కోరినపుడు శత్రువులవలనప్రాణాపాయముకలుగవచ్చును వెనదీయక అందువలన ధర్మమునకు విజయము కలుగునను నమృతముతోచినచో ప్రాణముల నర్పించుటయే కర్తవ్యముగాని యిప్పుడు మీప్రాణములకు హాని మీవలననే కలుగబోవుచున్నదిగాని యితరులవలనకాదు. ఒకవేళ ఈదీక్షవలన మీకు ప్రాణాపాయమే తలపించునెడల హిందూమహమ్మదీయమైత్రి మరల నెన్నటికిని కలుగనేకలుగదు. మానవజాతిలో కాంతిమును వినయమును ప్రేమను నెలకొల్పుటకు ప్రమాణముచేసినతాధిపత్య(బిషపు) దీక్షను వహించినవాడ నగుటచే 26 వ తేదీని జరుగుచున్నసభకు రాగోరుదు నాకు పంపిన ఆహ్వానపత్రికకు నాసమ్మతిని తెలిపితిని. మీదీక్షయే యీసభకు ముఖ్యకారణముగాన ఆసభవలన దేశమునకు మహత్తరమగులాభము చేకూరును గాక, మీలపము ఫలప్రదమైనదను సంతోషము కలుగుటకు తగినఫలము గోచరించునుగాక.” అని మెట్రోపోలిటనుగారు మహాత్మునకు వ్రాసిరి.

హెన్రీ హార్డిస్సను సతిలేఖ

ఈమె బొంబాయి కార్పొరేషను సంఘసభ్యులలో నొక్కతె. కార్పొరేషనువారు మహాత్మునకు సన్మానపత్రమును సమర్పించినసభకు ఈమె నెళ్ళలేదు? అని తెలియుచున్నది. ఆమె వ్రాసిన లేఖను గూడ సభలో జవహరలాలుగారు చదివిరి.

“నేను మనఃపూర్వకముగా వ్రాయుచున్నాను. మీరు చాల నీరసస్థితిలో నున్నారనిగాన యిట్టి దీర్ఘవసాసదీక్షను పూనుకూడదు. దానివలన ప్రాణోపద్రవము కలుగవచ్చును భారతదేశమున కధికమగునీరస చేయుటకును ప్రేమాత్మతమును వర్ణించుటకును భగవంతుడు మీకు దీర్ఘాయురారోగ్యముల నొసంగుగాక. పెక్కువత్సరములనుండి వేరునిన మతద్వేషము లింతమాత్రమున నంతరించెనా? నిష్కారణముగా నిరర్థక ప్రయత్న మొనరించి మీ ప్రాణముల నేల గోల్పోయెదరా? పెక్కువత్సరములు కాంతిముగ పట్టుదలతో కృషిసలిపినగాని సాధ్యపడని విషయము మీ ఆహ్వానిత్యమువలన సాధ్యపడునా? నామాట నమ్ముడు. మీపై నాకు చాలగౌరవభావముండుటవలననే యీలేఖను వ్రాసితిని రాజకీయములందు మీతో నేనేకీభవింపజాలనుగాని నేను ఆంగ్లదేశమును ప్రేమించుచున్న రీతినే భారతదేశమును గూడ ప్రేమించుచున్నాను. ఆంగ్లభారతజాతులు రెండును సభ్యసద్భావములను గలిగి ఎన్నటికైన కృతకృత్యతన బడయునా? అని నేను నిరంతరమును కోరుచుండును. కలల గాంచుచుండును. ఆహర్నిశలు దానినిగూర్చియే చింతించుచుండును. మీరు పూనావైద్యశాలలో వ్యాధిగ్రస్తులుగా నున్నపుడు మీకు మరణము తలపించినచో దేశమునకు మహోపద్రవము కలుగునని నేను చాల చింతించితిని. మీదీక్ష బూనుటలో గల మీ ఉదారభావమును నేను పూర్తిగా గ్రహించితిని. చాల సంతోషించితిని. కాని యీకారణమున మీకు మరణము తలపించినచో భారతదేశము దుర్భరదుర్దశకు పాలగును. మీరు దేశము నభోగిపాలు చేసినవారగుదురు. దేశద్రోహదోషమునకు పాత్రులగుదురు. అంద్యులన హిందూమహమ్మదీయ కక్షలు నూరుతెట్టెక మగును. మీసభావము నిరుపమానము. ఏమాత్రము దోషమైన మీవలన జరిగినటుల మీతోచినచో వెంటనే ఢిల్లీలో నావార్తను మీరు లోకమున

కు చాటెదరుగాన ఎంతమాత్రమును మరుగు పరుపరని నేనెరుగుదును. కావుననే నేనీశ్వరుని మీకు ప్రాసించితిని. అన్నివిషయములందును నేను మీతోనే కీర్తివింపజాలకపోయినను మీపట్ల నాకు చాలమనఃపూర్వకముగ మిత్రభావము కలదు. గాననే మీకిటులనూచింపగోరితిని” అని హాస్యస్వరమున మహాత్ముని ప్రాసెను.

ఎఫ్. ఎన్. జేమ్సుగారి లేఖ

కలకత్తా వై. ఎం. సి. ఏ. సంఘసభ్యు డగు జేమ్సు గారు మహాత్మునికు వ్రాసిన లేఖను జవహర్ లాలుగారు సభలో చదివెరి.

“నేనాంగ్లేయుడనైనను మీకు కలిగినమనఃకోరికయందు సక్రమముగా సానుభూతిని తెలుపగోరుచున్నాను. ఆంగ్లేయులందరును తమప్రభుత్వమును సాగించుటకు విగ్రహతంత్రమునే సమర్థింతురను దుర్భిప్రాయము చాలమంది కుండును. గాన దేశీయులలో నిక్కమగునైకమత్యము కలుగుట కాంగ్లేయులు కష్టమృతంపరని మఱుపురు తలచుచుందురు. ఇది నిజముకాదు. ఆంగ్లేయులందరుః ట్టివారు కాదు. హిందూమహాత్ముడీయమైత్రిఫిరముగా కలిగిననేగాని దేశమునకు ముక్తికలుగదనియే నేను నమ్మెదను. ఎన్నిప్రతిబంధకములున్నను చివరకు గాఢముగ నైకమత్యము కలుగగలదనియే నే నానించెదను. మరి ప్రార్థించెదను. మీరీరితిగానెచ్చికముగా నిట్టికఠినదీక్షను పూనినపుడు ఈదేశవాసులెవ్వరును ముఖ్యముగ సత్ప్రేరేపితవృద్ధులు చింతా ప్రాంతములు కాకుండనుండజాలరు. మీప్రాణమునే హరింపజాలిన మీమనోభారము నివారణయగునుగాక. ఒక్కని కలవిగాని యీ దేశభారమును రెండుమతములవారును వెంటనే తలదాల్చినటుల సర్వేశ్వరు డసక్రమించునుగాక అని నేను భక్తితో ప్రార్థించుచున్నానని మీకు తెలుపసాహసించినందులకు మన్నింపగోరెదను” అని జేమ్సుగారు వ్రాసెను.

స్వాగతోపహ్వానము

మాలానా మహాత్ముదాలీగారు సన్మానసంఘాధ్యక్షులుగాన నాయకులకు స్వాగత మొసంగుచు నుపన్యసించెరి.

“మహాత్ముడు నాయంటనతిథిగానున్నాడుగాన నేను అతిథిసేవాపరతంత్రుడనై యున్నాను. నన్ను సన్మానసంఘాధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనిరను విషయముగూడ నాకు తెలియదుగాన మీకు సవర్యం నొవరించుటలో నేను ప్రమత్తుడనైనచో మన్నింపజేడెదను. కలకత్తా బొంబాయి మున్నగునగరములందు పోలె ఢిల్లీ నగరమున నతిథులకు సన్మానాతిథ్యముల నొసంగుటకు తగినసౌకర్యములు లేవు. మహాత్ముడు నావలన నెట్టిసేనను గూడ నపేక్షింపక పోయినను నే నాపూజ్యునినన్నిధిని వదలజాలక పోతిని. అది గాక మహాత్ముని దీక్షాక్రకటనము అశనిపాతము వలె ఆకస్మికముగ వెడలుటచే వ్యవధిగూడ లేకపోయినది. రెండుమతములవారికిని కలుగుచున్నవివాదలకు గల కారణములు తరుచుగా అత్యల్పములుగనే కనబడుచున్నవి. పైగా వారు మతము పేరిటనే కొట్టుకొనుచున్నారు. ద్వేషము, మత్సరము, కార్యణ్యము మున్నగువాని కన్నిటికిని మతమే కారణముగా కనబడుచున్నది. మతమే అన్ని అసర్థములకును మూలమగుచున్నది. గాన మతమునే విసర్జించిన మేలని కొందరు సూచించెరి. ఈకొట్లాటలకును మతమునకును ఎట్టిసంబంధమును లేదు గాన కొట్లాటలకు నేనెటుల సంకీర్ణింపజాలనో మతవిసర్జనమునకుగూడ నటులనేఅంగీకరింపజాలను. మతమును సరిగా గ్రహించి సరిగా అనుసరింపవలెనని కొందరు సూచించెరి. ఇదివరకే దేశమున లెక్కలేని మతము లేర్పడినవి. ఇట్లుగన నిక నొకమతముగూడ నధికమగును. ప్రస్తుతస్థితిలో తాత్కాలికశాంతివలన నెట్టి ప్రయోజనమును గలుగదు, ఎవరిమతమును

వారసునివివేచనలనుగాని తమ మతధర్మములను గూర్చి యితరులను నిర్బంధింపగూడదు. మతసహనము కలిగినచో అన్ని యిక్కట్లులును అంతరించును. మానవస్వభావమువలన చాలఫలితము కలుగగలదని మనము వెనుక నానించెతిమి. వెకలులమైతిమి. ఐకమత్యము సిరమగా కలిగినదని 1920 లో మనము భ్రమసితిమి. అందువలన నిజమగు శాంతియాభివృద్ధి కలుగునని ఆశించెతిమి. గాని మనయాహ మిథ్యయైచది. ఒకమతమువారూ రెండవమతమువారూ. ఎన్ని హక్కులను వదలుకొనుటకు సంసిద్ధులగుదురు? వదలుకొనుట యనగా మతధర్మములను వదలుకొనుటగాదు. మతసంబంధములగు హక్కులను వదలుకొనవలెనని ఒకమతము వారింకొక మతమువారిని కోరజాలరు. అట్లు కోరినచో దేశమున శాంతికితావుండదు. ఐచ్చికముగను అనిర్బంధముగను త్యాగము చేయవలెను. “మీరు చెప్పినవిషయములలో నొక్కటియుగూడ నాకు రుచింపలేదు గాని ఆ విషయములను తెలుపుటకు మీకు సంపూర్ణమగుహక్కు కలదని నమరింపవలసివచ్చినచో నందులకు నాప్రాణముల నర్పింపవలసివచ్చినను నేను వెనుదీయను” అని వెనుక నొక అమెరికా దేశీయుడు తెలిపెను. మతవిషయములలో నిర్బంధము లేదు. సామాన్యపద్ధతి లేదు. మహాత్ముడియులు ఇతరులను, ఇతరులు మహాత్ముడియులను తమ తమ మతవిశ్వాసముల ననుసరింపవలెనని నిర్బంధింపగూడదు.” అని మహాత్ముదాలీగారు నుడివి ఖురానులోనున్న కెయిను ఆబెలు కథను దృష్టాంతముగా వివరించెరి.

అధ్యక్షు త

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారధ్యక్షుత పహింపవలెనను తీర్మాన మామోదించబడెను. కరతాళధ్వనులు డెలగుచుండ మోతీలాలుగారగ్రాసనము నధిష్ఠించి- వారుఉరుదుభాషలో కొంతసేపును ఆంగ్ల భాషలో కొంతసేపును ఉపన్యసించెరి.

“ఈ ఆసనము నధిష్ఠించుటకు నాకర్హత లేదు. ఇచట నుండదగినవా రింకొకరు. ఆమహాసియుడు గాంధీమహాత్ముడే. నే నక్రమముగా నీసానమున నిలుచుచున్నాను. దేశమున నత్యధికమగు కళింక చ్చాయ అపరిచినది. ఆఛాయక్రిందనే మనము సమావేశ మగు చు న్నాము. ఒక పంక నంతఃకలహములు, దోపిడులు, రక్తపాతము, వధలు, హత్యలు, దేవాలయవిధ్వంసనము, మున్నగు దారుణకృత్యములు జరుగుచున్నవి. ఇంకొకపంక చూచిన అభినవభారతమునకు అపూర్వవిజ్ఞానమును కలిగించుటకు తానుకొండే కారణభూతు డగు నా మహాపురుషుడు నేడీసభలో లేడు. అతడు పాపప్రాయశ్చిత్తముగా తపముచేయుచున్నాడు. తాను చేసినపాపములు తొలగుటకు కాదు. దేశీయులందరును చేసినపాపములు తొలగుటకు. కొన్ని పండ్ల నుండి దేశమునం దంతటను హిందువులును మహాత్ముడియులును సభలను చేసి తీర్మానముల నామోదింపుచునే యున్నారు. ఆతీర్మానముల ప్రకారము దేశీయులు నడుచుకొనలేదని నే ననను. 20 ఏండ్ల నుండి జరుగుచున్న పనియంతయును నేటికి నిష్ఫలమైనదని మాత్రమే తెలిపెదను. ఈసభకు వచ్చునాయకుల నుద్దేశించి మహాత్ముడు చేసిన ప్రకటనను

మీరందఱును చదివియే యుండుడు. (దాని నధ్యక్షుడు సభలో చదివెను) ఆసందేశము ప్రకారము యీసభను నడిపించుటలో మీరు నాకు తోడ్పడగోరెదను. వట్టితీర్మానములను కొన్నిటిని చేసి లేచిపోవుటయే మనయుద్దేశమైనచో యీసభయే అసవనరము. మనమందరమును హృదయాన్వేషణము కావించుకొనవలెను. మహాత్ముడు సూచించిన ధర్మముల ప్రకారము నడుచుకొనుచున్నామా అని ప్రశ్నించుకొనవలెను. ఆధర్మములను సిరజరుచుట యీ సభవారి ప్రధమ కర్తవ్యము. మతసామరస్యమునుగూర్చి మహాత్ముడు చేసినసూచన లీసభలో నున్నవారి కెవరికైన నచ్చ పోయినచో వారు వెంటనే సభను వదలిపోవుటయే యుచితము. హెచ్చుమండికే అవి నచ్చకపోయినచో మనమిక నిరభ్యంతరముగా నైకమత్యమునకు తిలోదక మొసగి లేచిపోవచ్చును. మీ కంగీకారమున్నచో యీ తీర్మానము నామోదింప గోరెదను. నేను స్వయముగా మహాత్ముని చెంతకేగి యీతీర్మానమును చదివి వినిపించి ఉపవాసదీక్షను వదలి మనసభకు వచ్చి తోడ్పడుటకు ప్రార్థింపదలచితిని గాన నంధులకు మీరు నా కనుమతి నొసంగగోరెదను. దీక్షను వదలుటకు సామాన్యముగా మహాత్ముడు నమ్మతంపడు. హిందువులును మహామదీయులును చాలమంది తమగాఢ సంకల్పమును స్పష్టముగా వెల్లడించిననుగూడ 21 రోజులు పూర్తియైనగాని మహాత్ముడు దీక్షను వదలునని నాకు నమ్మకములేదు గాని నేను పోయి యీ తీర్మానమును వినిపించినచో మహాత్మున కధికోత్సాహమును నవతక్తియు కలుగునమ గట్టి నమ్మకముతో నున్నాను. అని అధ్యక్షుడు నుడివి తీర్మానము నుపపాదించెను.

“దేశమునం దంతటను తిరిగి నిరంకుశోద్యోగులును మతపాషండ ప్రతికలను ప్రకటించుచున్న విషయములను ఖండించుచు ప్రచారముచేయుటకు స్థాయిసంఘముగా నేర్పడదగిన ఆఖిలభారత నాయకులపేర్లను సూచించుటకు విషయనిర్ణయసంఘము వారొక ఉపసంఘము నేర్పరుపగోరెదము”

అను సవరణ నుపపాదించెద నని బి. ఎఫ్. భానుచాగారు తెలిపెరి. ఇట్టితీర్మానములకు సవరణలుంకగూడదని అధ్యక్షుడు తెలిపెను. భానుచాగారు సవరణ నుపపాదించలేదు.

భగవాన్నిను గారేమో మాటలాడబోయెరి.

తనప్రసంగ మింకను పూర్తికాలేదని అధ్యక్షుడు తెలుపగా అయిన మిన్నకుండెను

తీర్మాన మామోదించబడెను

పిమ్మట తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించబడెను.

విషయనిర్ణయసంఘము ఉపసంఘము

విషయనిర్ణయ సంఘమునకు 80 మందిని నియమింపదగు నుగాన యీసభకు వచ్చినవారిలో 80 మందిని విషయనిర్ణయ సంఘమునకు నియమించుటకు మాలానా మహాత్ముదాలీ, పండిత మదన మోహన మాలవ్యా, అట్టులు కలాం. అజదు, పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, లాలా లజపతిరాయగార్లు ఉపసంఘముగా నేర్పడదగును. అనుతీర్మాన మామోదించబడెను. విషయనిర్ణయసంఘసభ నేడు (27 వ తేది) 8 గంటలకు ప్రారంభమగునటుల నిశ్చయింపబడెను. నాయకులసభ నేడు మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు సమావేశ మగునటుల నిర్ణయింపబడెను.

మహాత్ముని తీర్మానము వినిపించుట
పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు నిన్న (26 వ తేదీ) రాత్రి 7 గంటలకు మహాత్మునిచేత కేర నాయకుల సభలో నేకగ్రీవముగా నామోదింపబడిన తీర్మానమును చదివి వినిపించిరిగాన ఉపవాసదీక్షను విరమింపవలెనని చాలసేపు నెహ్రూగారు సమర్థతతో వాదించిరి. తీర్మానమును వినిగానే మహాత్మునిముఖము వికాసభాసుర మయ్యెను. కాని దీక్షను మానుటకుమాత్రము మహాత్ము డంగీకరింపలేదు. చాలబలహీనస్థితిలో నుండుటచే నెహ్రూ గారితో విశేషించి మాటలాడలేదుగాని శిరఃకంఠ నాదిసంజ్ఞలవలనను ఏకపదప్రత్యుత్తరములవల నను తన నిశ్చయమును మహాత్ముడు నెహ్రూగారికి స్పష్టపరిచెను.

న గు మో ము

నెహ్రూగారితో సంభాషించిన పిమ్మట మహాత్ముని వదనమున నధికమగు మోదభావము గోచరించినది. ఉపవాసదీక్ష ప్రారంభ మైనప్పటి ముఖమున నిదివరకు మందహాసమే కనబడలేదు. నేడే మరల చిరునగపు గోచరించినది.

శుభ సూచనలు

ఇంకను ఉపవాసదీక్షను సాగించినచో ప్రాణాపాయము కలుగునని డాక్టరులు నిష్కర్షగా తెలిపినచో దీక్షను విరమించుటకు గూర్చి మరల నాలోచించెదనని మహాత్ముడు చివరకు నెహ్రూగారి కరిగెదనని గాన నెహ్రూగారి ప్రయత్నము కేవలము వ్యభకారేదు.

కలకత్తా హరటాలు

చాల దుఃఖములు మూయబడెను మహాత్మునిపట్ల భక్తిని వెల్లడించుటకు 26 వ తేదీని కలకత్తాలో చాల బహులును దుఃఖములును మూయబడెను. భజనసంఘములవారు భక్తిగీతములను పాడుచు నగరసంక్రమము గావించిరి. సాయంకాలము బహిరంగ నభిలు జరిగినవి. వికమత్సృమనుగూర్చి పలువురు పన్నుపించిరి.

అమృతసరు మునిసిపలు సంఘసభ

26 వ తేదీని కలకత్తాలో మ్యునిసిపలు సంఘసభ జరిగినది. ఢిల్లీలో జరుగుచున్న నాయకులపభవారి సభినందించుచు వారికి తంతివార్త నంపవలెనను తీర్మాన మాసభలో నామోదింపబడెను. ఆరిగా తంతివార్త పంపబడెను.

ఆధ్యర్థ్యము ప్రచారము

గ్రామములలో ప్రకటనలు

మహాత్ముని సుప్రసిద్ధ మగు ఉపవాసదీక్షను గూర్చినవార్తలను అన్ని గ్రామములలోను ప్రకటింపగోరెదను. మతకలహములను పూర్తిగా అంతరింపజేసి సామరస్యమును ప్రశలజేయ గోరెదను" అని శ్రీయుత కాశ్యపరావుగారు నేడు బెజవాడ నుండి తంతివార్తను పంపిరి.

శ్రీయుత టంగుటూరి ప్రకాశంగారు

మహాత్మునిదాల్చిగారికి పంపిన తంతివార్త

నేడే చెన్నపురికి వచ్చితిని. ఆశోగ్రము సరిగాలేదు గాన దూరప్రయాణము చేయజాలను. ఈ విషయమును నాయకుల సభలో తెలుపగోరెదను.

"మూల్తాను: అల్లరులు జరుగువరకును శుద్ధి క్షేద్యమునును హిందూసంఘటనోద్ద్యమమును గూడలేవు. మ్యునిసిపలు లోకలుబోగ్గు సంఘముల ఎన్నిక

లలో నెగజాలనివారికి దేశక్షోహము దుర్బోధ చేయుటచే మొదట కైకమత్సృము భంగమగుటకు మూలకారణము. మహాత్ముడు కారాగృహమున కేగుటకు పూర్వ ముట్టి దసంభవము. మహారాస్ట్రులో కొట్లాటలు జరుగుటకు కాంగ్రెసు ఖలాఫతు నాయకుల విరోధములే కారణము. మూల్తానులో నష్టపడినవారికి ధనసహాయము చేయవలెనను తీర్మాన మోమోదింపబడిన పిమ్మటకూడ మనము వారికి సహాయముచేయ లేకపోతిమి. అల్లరులుజరిగినప్రదేశములకేగి నష్టపడినవారికి ధైర్యము కలిగించుటకై న మనకు తీరిక లేకపోయెను. కాంగ్రెసునాయకులలో భిన్నాభిప్రాయములు కలుగుటవలన తుంటులు చెలరేగిరి. పత్రికలలోనివ్రాతలు పాపండుల కుద్రచే కమును కలిగించెను. అమాయకు లగు ప్రజలపై శరము మోపుటయు తీర్మానములను చేయుటయు నిష్ఫలము తుంటురుల దుశ్చరింతలకేకాక ప్రజాప్రతినిధులమనువారు చేసినలోపముల నిమిత్తముగూడ ప్రాయశ్చిత్తముగా మహాత్ముడు తపముచేయుచున్నాడు. వివాదల మూలకారణమును తొలగించి శాంతిని స్థిరముగా నెలకొల్పినగాని మహాత్ముడు దీక్షను వదలడు, మనకు స్వరాజ్యమును లభింపదుగాన విషయమున గట్టిప్రయత్నముచేయ గోరెదను" అని నేడు (27 వ తేదీ) ప్రకాశంగారు మాలానామహాత్మునిదాల్చిగారికి తంతివార్త పంపిరి.

మహాత్మునికొరకు పువవాసప్రార్థనలు

విజయనగర వాస్తవ్యులయిన ముల్ రాజ్ శ్రీ వై. రమణయ్యగారు గాంధీమహాత్ముని క్షేమాభివృద్ధికొరకును, హిందూ మహాత్ముడియ విక్రంతకొరకును పువవాసప్రార్థనల వాచరించుచున్నారు. నేడు 7 వ దినము నేటి కాశోగ్రముగను ఆనందముగను కాన్పించుచున్నారు. గాంధీ మహాత్మునికీ 21 నినము ఆచరింప నిశ్చయించినారు.

(క్రియత రమణయ్యగారు రంగూను డెయిలీ న్యూసు వార్తాపత్రిక సంపాదకులతో నొకరిగా పనిచేసి ప్రస్తుతము విజయనగరమందు వ్యాపారము చేయుచున్నారు. కొలదిదినములలో ప్రచురింపబడబోవు "ది-విజయనగర్" అనేది వార్తాపత్రికకు ప్రధానసంపాదకులుగా డిక్టేయ్ ప్లికొనిరి. (విశేషం)

శ్రీ సాంబమూర్తిగారు ఢిల్లీకి పోవును (స్వకీయవిలేఖరి)

రజమండ్రి, సెప్టెంబరు 26:—మామ్యునిసపలు యెన్నికలలో కాంగ్రెసపక్ష అభ్యర్థకు పనిచేయుటకై శ్రీబులుగు సాంబమూర్తి (పభృతులు 4 దినముల క్రింద నిటకు వచ్చిరి. ఇటనుండి శ్రీ సాంబమూర్తిగారు మహాత్ముని దృవార్థమున నాయకుల సహావేశముతో పాల్గొనుటకును నిన్న ఉదయము మెయిలులో ఢిల్లీకి పోయిరి.

(వెలగపూడి భుజంగరావు)

నే. దక్షిణాఫ్రికను సంతక్షింప లక్షలు
వచ్చించిన మహావిశేషములకు
దళితస్వతంత్రులు నెలకొల్పి గంకణ
ధారయై భాసిల్లు ధర్మవిదుడు
సర్వజనులపైని సమదృష్టిఁ బఱపెడు
తెలకృపాకరుడైన తాపసుండు
కాత్రవసముదాయ చకితకరం బగు
నాత్మ శక్తు న్నృతి కాప్పడుండు.
గీ. భువనమహానమూర్తి! సప్తాక్షికిరి!
అన్న పానీయములను దా నంట ననుచు
నియవ ద్భోజనంబు ల్పశించె దీక్ష
నటులఁ బ్రోచెదవా! మహాత్ము నిష్కడేశ.

మహాత్ముని జన్మ దినము

మహాత్ముని జన్మ దినోత్సవసభ సముద్ర తీరమున జరిగెను. గానా లి రా మ మూర్తి గారు ఉగ్రస్వరమున పాించిరి చింతలపాటి నరసింహారాజుగారు ప్రస్తుతపరిస్థితులనిద యుపన్యసించిరి. (తంతివార్త)

ఒక చిత్రకథ

ప్రేయోకవార్తాపత్రికసంపాదకుని మోడుట సంపాదకుని క్షమాపణ

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 26:—తనమీద నొకమాడమును బ్రమరించిన నెపమున నొక స్వరాజ్యపక్షమునకు శివదినమున ప్రేయోకవార్తాపత్రికా సంపాదకుని కట్టు బుద్ధి దెల్పనోయాచిత్రకథ ఫార్వర్డు పత్రిక నేటియనయును ప్రచురించెను. భార్యయు ప్రమరించినప్రకారము యీ ప్రేయోక ప్రేమ తి కాంతామ్ కుమారిగృహ ఆనందబహుళపత్రిక ఆఫీసునకు పోయి (ఆనందబహుళ పత్రికలో ఆకాపై దూడగవాక్యము బ్రమరింపబడినది) సంపాదకు డెవరని అడిగెను. సంపాదకుడు ఆమెయెడుటకు వచ్చి వాని సంపాదకుడనని తెల్పెను. పిమ్మట ఆమెతా నెవరో దెల్పి ఆయనవ్రాసిన దూడగమునకు మెత్తగ దన్నెనట. ఆకాపాత్ముగా యిట్లు మెత్తగా దన్నబడుటకు ఎల్లభోయి ఆదూడగవాక్యమునకు బాధ్యత తనదిగానని తెల్పి క్షమార్పణ చేదుకొనెను. ఆ సాయంత్రము తిరిగి ఆదూడగవాక్యమే వార్తాపత్రికలో వెలువడినది ఆయనకు జూపింపబడెను. ఈమాదిరికి యిటుపట్లవారు ఆవోటుకు ఆకర్షింపబడియూజరిగిన సంగతంతయునుజూచితిరి. (ఆ. ప్రె.)

గజదొంగ చంపబడెను

కుంభకోణము, సెప్టెంబరు 26:—ముడుకొలం అడవులలోనున్న యింటిలోనుండి వచ్చుచుండగా మంగళవారము గాడు రాత్రి గ్రామస్తుడొకడు తుపాకితో గజదొంగ ఆరు ముగంగాడిని కాల్చినంతే ననువార్త యేతెంచెను. ఆరుముగము జట్టులోనివాడు చంగం అనువాడిచ్చిన ఆచోకినలన పోలీసువారు వానియింటియొద్ద పొంచియుండిరి. కాల్చినాడు తుపాకితో ప్రేల్చి చంగంగాడిని కొన్నిదినములక్రితము పోలీసువారు పట్టుకొనిరి. ఆరుముగం దెబ్బతినగానే పోలీసువారా స్థలమునకుబోయి శవమును స్వాధీనము చేసికొనిరి. దెబ్బ తినిన కొన్నినిమిషములలో దొంగచనిపోయెను. శవమును జయకొండ పోలీసులమునకు బోలీసువారు దీసికొనివచ్చిరి. పందలకొలది జనులు శవమును బోల్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

రైలుగండ్లి

యలమంచిలి బయ్యవరములకు మధ్య. వాల్తేరు, సెప్టెంబరు 26:—జిల్లాట్రాఫిక్సు నూపరింతుండెంటునా లేరునుండి ఇట్లు తిరిగివచ్చుచున్నాడు:—అధిక శర్మముచేతి 449.22 మొదలు 450 5.6 వరకు యలమంచిలి బయ్యవరముమధ్య కలకత్తా మనరాను రైలుమార్గము నేడు ఉదయము 6.30 గంటలకు 400 అనుకులు గండికడెను. తపాలు మార్పుటకు మాత్రము వీలుకలదు. ప్రయాణికులు ప్రస్తుతము బుద్ధిమీద బంపబడుటకు వీలులేదు. రెండు దినములపాటును సరాసరి ప్రయాణము జరుగుటకు వీలులేదు. (ఆ. ప్రె.)

కీ|| శే|| బొప్పుడి వెంకటప్పయ్యగారు

వీరు ఈనెల 10 తేదీ తెల్లవారుజామున 4 లంటలకు పరలోక ప్రాప్తిశివించిరి తేలియజేయుటకు చింతిల్లుచున్నాము. వీరు బ్రహ్మసమాజమునకు ఘనమగు సేవచేయుండిరి. తెనాలీ, కొల్లూరు, బాపట్లమున్నగు తావులబోర్డు లోపల నెకం డరీపాతకాలలకు ప్రధానోపాధ్యాయులుగా బనిచేసి పేరుపడసియుండిరి. సంఘసంస్కరణ విషయమునచాల పాటుబడిరి. ధర్మవాదినీ యనుపత్రికను కొంతకాలము నడిపిరి. వీరు స్వాతంత్ర్యప్రియులు పరోపకారబుద్ధిగలవారు. కీ|| శే|| డేశరాజు పెదబొప్పయ్యగారు మున్నగువారి వీరిశిష్యులు. అట్టిశిష్యులనుతయారుచేసిన వెంకటప్పయ్యగారి గుణములనుగొంచి వేరగ వ్రాయనక్కరలేదు. ఇట్టి మహానీయుని స్మృతిక ఎగనుచు వీరికు ముంబునుకు మాసానుభూతిని దెల్పెను వీరిఆత్మకు కాంఠపొ సంగుగాకయుని భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నాము.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1924 నవంబరు 27-వ తేదీ

శనివారము

ఇంపీయల్ బ్యాంకు కేసు

ఇంపీయల్ బ్యాంకు కేసు నిన్నటిలో ముగిసెను. ముద్రయలు నిర్దోషం లని జ్యూరీ సభ్యులలో నొకరు దప్ప విగిలినవారందరను తీర్పు జెప్పిరి. ఇంపీయల్ బ్యాంకునుండి డబ్బు రబట్టుటకై, మోసము, తప్పు అక్కౌంటుల సృష్టించుట, నమ్మకపుద్రోహములకు గడంగుటకు ముద్రయలు కలసి కట్రనలిపిరిని, ప్రాసిక్యూషనువత్తము వారు నేరము మోషియండిరి. మొదటి రెండు నేరములను ముద్రయలు చేయలేదని, జ్యూరీ నిర్ణయించెను. నమ్మకపుద్రోహమును మూడవ నేరమును ముద్రయలు గావించలేదని న్యాయాధిపతి బిస్మి గారు మొదటనే అభిప్రాయపడిరి. జ్యూరీ సభ్యులుగూడ ఈ అభిప్రాయముతో నేకీభవించిరి. ఇంపీయల్ బ్యాంకు కేసు చెన్నపురిలో గలిగించిన ఆందోళనము, ఆర్భాటమునాట కేసుకు పిమ్మట, మరయొక కేసు గలిగింపలేదు. ఇందకు కారణము లేకపోలేదు. మొదటి ముద్రాయి యగు అహమ్మదు బాచ్చాసాహెబు గారు, గొప్ప కటుంబమునకు జెందినవారు. వీరి తండ్రి వ్యాపారము విరివిగజేసి విశేషధన మార్జించెను. చెన్నపురిలో గొప్పలుకుబడిని గడించెను. అహమ్మద్ బాచ్చాసాహెబుగారు గూడ తండ్రి మార్గము నవలంబించెను. ఓరు బి. ఏ. పరిక్షయందు ఓటార్చుటకై, వ్యాపారమునందు చాల యనుభవము సంపాదించి, త్వరలో బైకివచ్చిరి. బీదలకు సహాయము చేయటంలో మిగుల పేరొందిరి.

కష్టసమయములందు నేకులకు తోడ్పడి వారిని కాపాడిరను కీర్తిని బడసిరి. అందుచే అహమ్మదు బాచ్చాసాహెబుగారికి గలిగిన కష్టములపట్ల చెన్నపురి పౌరులు సానుభూతి జూపుటయందు వింతలేదు. ఏకారణముచే నయిన నేమి అహమ్మదు బాచ్చాసాహెబుగారి వ్యాపారము రాసురాసుక్షీణించెను. ఋణములు పెరిగెను. బ్యాంకుకు ఏడులక్షలకు బైగ బాకీ తేలినది. వారికి రావలసిన బాకీలు వసూలు గాకుండెను. ఋణదాతలు భయభ్రాంతులై ఒక్కమారు వారిని బలవంతపెట్టినాగిరి. ఇంపీయల్ బ్యాంకు మేల్కొనెను. వీరు తొందర జేయటచే సిరాసినింతను సాహెబుగారు బ్యాంకుకు స్వాధీనపరచిరి. మీదుమిక్కిలి ప్రాసిక్యూషనుకు గూడ లోనయిరి. సందర్భము లీతరున నుండటచే కేసువర్జవసాన మేమగునో యని ప్రజలు వేచి యుండుట వింతగాదు. కేసు విచారణసమయము నందు హాలు పట్టునంతవరకు ప్రేక్షకులు వచ్చుచుండిరి. హయరింగు ప్రారంభ మయినపిమ్మట ప్రేక్షకులసంఖ్య హెచ్చుగాజొచ్చెను. కేసు నిన్నటి దినము ముగియనని తెలియటచే తిరునాళ్లవలె ప్రజల యుద్ధంబిరి. కేసువర్జవసానము ప్రజలకు

సంతృప్తి గలిగించెను. ఇట్టి కేసులలో సామాన్యముగ పార్టీలకుదప్ప ఇతరుల కంతగ శ్రద్ధగలుగనేరదు. కాని యీ కేసు విషయమై చాలకాలము క్రిందినుండియు ప్రకటన మధికముగ జరుగుచుండెను. ప్రజలహక్కులకు సంబంధించిన విషయములు గూడ యిందుగలవు. ప్రభుత్వపు కేసు లన్నిటిలో, గవర్నమెంటుపట్ల, అడ్వకేటుజనరలుగార్లు ప్రాసిక్యూషనువత్తమున వాదించుట యాచారము. అట్టి యాచారమేలకో, యీ కేసులో దొలగింపబడెను. ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగోర్టులో నేమి, హైకోర్టులో నేమి, ప్రాసిక్యూషనును నడుపుటకు న్యాయజేటు గ్రాంటుగాని ప్రభుత్వమువారు నియమించిరి. గ్రాంటుగారు ప్రభుత్వన్యాయవాదులు గారు. వీరు ప్రైవేటున్యాయవాదులు. వీరికి విశేషధన మిచ్చి నియమించవలసిన యవసర మేమియు గనుపించదు. ప్రజలపట్ల యిటు దుబారాజేయుటచే, ప్రభుత్వము నీవిషయమై ప్రశ్నించుటకు ప్రజలకు హక్కు గలదు. గత మదరాసు శాసనసభలో సత్యమూర్తి గారి విషయమై ప్రభుత్వమువారి ననేక ప్రశ్నలనడిగి యుండిరి. ప్రభుత్వమువారి రిచ్చిన ప్రత్యుత్తరములు విశ్వాసార్హముగ లేకుండెను. ప్రస్తుతపు అడ్వకేటుజనరలు టి.వి. వెంకట్రామయ్యగారు, సమర్థులగు న్యాయవాదులు. చిరకాలానుభవము గలవారలు. ఈ కేసులో అడ్వకేటు జనరలుగారి సహాయము గోర కుండుటవలన, ప్రజల ద్రవ్యము వృథ యగుటయేగాక, వీరు అసమర్థులనిగూడ చాటివట్టులగును. ప్రభుత్వమువారి కిట్టియుద్దేశ్య ముండక బోవచ్చును. కాని, ప్రజల మనములనుండి యిట్టి అభిప్రాయమును దీసివైచుట కష్టము. గ్రాంటుగారిలో డిక్షన్ సామర్థ్యముగల ఛాదరిగాని ముద్రయల తరపున వాదించుటకు దెప్పించుటచే, కేసువిషయమున ఆతరు మధికమయ్యెను. ఉభయన్యాయవాదుల ముష్టియుద్ధము జూచుటకు కుతూహలము జనించుట సహజము. కేసులో జరిగిన సాక్ష్యపరీక్షను, వాద ప్రతివాదములను, న్యాయాధిపతిగారి వ్యాఖ్యానమును విపులముగ ప్రకటించియుంటిమి. వానిని పరికించినవారికి, కేసు వివరములు బోధపడుట సులభము. అందుచే వాని నిట మరల వివరింపబనిలేదు. అహమ్మదు బాచ్చాసాహెబుగారి కంపెనీవారికి ఇంపీయల్ బ్యాంకులో చాలకాలము నుండియు ఖాతా యుండెను. మూడువిధముల అక్కౌంటు లుండెనని బ్యాంకువారును, నాల్గు విధము లుండెనని ముద్రయలును సూచించిరి. కరెంటు అక్కౌంటు, బట్టల అక్కౌంటు, బిల్లు డిస్కౌంటు అక్కౌంటు లుండెనని బ్యాంకువారంగీకరించెదరు. బ్యాంకు ఉద్యోగుల సాక్ష్యము ప్రకారము, ఓవరుడ్రాఫ్టుల సంగీకరించు ఆచారము, ఇంపీయల్ బ్యాంకులో గలదని, వెల్లడియగుచున్నది. ఓవరుడ్రాఫ్టులనగ, బ్యాంకులో సొమ్ము లేకున్నను లెప్పిచ్చుట, ఇట్టియాచారము మంచిదా కాదా యను విషయమై, అభిప్రాయభేదము గలదు. ఒక్కసంగతి మాత్రము నిశ్చయము. వాణిజ్యమునకు తోడ్పడుటయే, బ్యాంకు స్థాపనయొక్క ముఖ్యోద్దేశ్యము. అందుచే ఒక్కొక్కమారు బ్యాంకులో వర్తకులకు సంబంధించినద్రవ్యము లేకున్నను, దబ్బి

చ్చుట జరుగుచుండును. కాని ఓవరుడ్రాఫ్టుల పద్ధతి అపాయముతో గూడుకొనియున్నది. వర్తకు లెప్పటి కేయేసితియం దున్నదియు కనుగొనుట కష్టము. సిరాసిని తాకట్టుపెట్టుకొనునాచారము బ్యాంకింగుపద్ధతులకు విరోధము. అందుచే నమ్మకమే ప్రధానమగుచున్నది. నమ్మకముమీద జరుగుపనుల విషయమై, బ్యాంకుఅఫీసరులు విశేషశ్రద్ధ వహింపవలయును. గుమాస్తాలపై న్యవహారము నంతను విడిచిపెట్టి పెద్ద ఉద్యోగులు హాయిగ కాలము గడుపుటచే, నెట్టి యవస్థములు వాటిల్లునో జెప్పనక్కరలేదు. ఇంపీయల్ బ్యాంకు కేసువిచారణలో, బ్యాంకు యుద్యోగుల యశ్రద్ధయు, ఉపేక్షాభావమును స్పష్టముగ వెల్లడియైనవి. బ్యాంకు కేసు వలన, ఇతరలాభము లున్నను లేకున్నను, చిరకాలమునుండియు నిలిచియున్న ప్రలోపములు బయల్పడినవి. ప్రజల దీవిషయమై బ్యాంకింగారిని ప్రశ్నించుట సహజము. ఇంపీయల్ బ్యాంకు కేసులము ప్రైవేటుబ్యాంకుగాదు. ప్రభుత్వమునకు దీనితో నధికసంబంధము ఘట చేతను, ప్రజల లిచ్చుద్రవ్యమిందు నిలువయుండుటచేతను, సరియగు పరిపాలనము జరుగుచున్నదా లేదా యని ప్రజల లెప్పటికప్పుడు కనుగొనుటముఖ్యము. అట్టియవకాశ మిదివరకు గలుగలేదు. నేటి కది సమకూరినది. ఇతరబ్యాంకుల కన్నిటికిని ఆదర్శప్రాయముగ నుండదగిన ఇంపీయల్ బ్యాంకు సామాన్యపు బ్యాంకులకన్నను లోనభూయిష్టముగ నుండుట ఏమాత్రము గౌరవప్రదముకాదు. యూరపీయనుఅఫీసరుల సౌఖ్యవమునకును సమర్థతకును ఇట్టిసితి నిదర్శనము గాజాలదు. అర్భాటనాటకంపెనీ దివాలానాటినుండియు ప్రజలలో బ్యాంకులపట్ల అవిశ్వాసము ప్రబలుచుండెను. ప్రస్తుతివిచారణవలన నయ్యది సమసిపోజాలదు. అహమ్మదుబాచ్చాసాహెబుగారికే గాకుండ ఇతరుల కనేకులకు ఓవరుడ్రాఫ్టు లీయబడు చుండినట్లు గనుపించును. కాని పెద్దయుద్యోగులు పరిసితులను స్వయముగ పరిశీలించి నిర్ణయించుచున్నట్లుల గనరాదు. 1921 సంవత్సరము డిసెంబరునెలలో సాహెబుగారికి 1,10,000 రూపాయలకు ఓవరుడ్రాఫ్టు ఇయ్యబడెను. రెండవ నాల్గవ ముద్రాయిలు 1922 సంవత్సరమునందు కరెంటు అక్కౌంటును ప్రారంభించి నలువదివేల రూపాయలకు ఓవరుడ్రాఫ్టును సంపాదించిరి. తెడ్డెంకిపల్లెను లోబరుచుకొని ముద్రయలు అప్పలను సంపాదించి బ్యాంకును మోసముజేసిరని ప్రాసిక్యూషనువాదము. ఈవాదమున కెంతవర కాధారము గలదో జెప్పటకు కేసు ఫలిత మవకాశమిచ్చుటలేదు. కాని డిఫెన్సువకీలు గారు సూచించినట్లుల బ్యాంకునందు సిద్ధాంత మొకరితిగను అచరణ మింకొకరితిగను నుండెనని యూహించుటకుమాత్రము వీలు గలదు. ప్రజలు ముఖ్యముగ గమనింపవలసిన దీవిషయమే. సిద్ధాంతములకును ఆచరణకును మిగుల దూరమగుచో, ఇంపీయల్ బ్యాంకు పద్ధతుల సెంత త్వరలో సంస్కరించిన సంతకేయన్మరము. ఓవరుడ్రాఫ్టులసంగతి యటుంచుడు. వారివారి ఘరానాల బట్టియు, పెద్దమనిషితనమునుబట్టియు, వీని నియమంజిన రనుకొనుడు. చెక్కుల ఒంపినపుడు, బ్యాంకులో సీఖాతాకు సంబంధించినదబ్బు గలదా లేదా

యనియైనను, జూడవలదా? డబ్బెంతగలదు, అప్పు ఎంతయవలయును, అని పరిశీలించుట బ్యాంకు విధియై యుండెను ఇది కనీసపువిధి యని, బ్యాంకు లతో వ్యవహరించెడివా రెల్లరకును దెలియగలదు. దీనినిగూడ నిర్వహించకబోయినచో, ఇంపీరియల్ బ్యాంకు కడు దుస్స్థితియందున్నదని గ్రహింపవచ్చును. చెక్కులకు డబ్బు లేకబోయిన, చెక్కు రిఫర్డుబుక్కులోనానంగతి నుడహరింపవలసియుండెను. అటుల గావించక, ఇచ్చము వచ్చినరీతిని చెక్కులకు సొమ్ము చెల్లించబడుచుండెను. లెడనెక్కరలు సంతకము పెట్టుటచే, ప్రైయిడికారులు మోసపోయి రని చెప్పవలసిన, ప్రయోజనములేదు. ఇట్లేనిచిరకాలమునుండియు ప్రైయిడియండ్, ఆహమ్మదుబాచా ప్రభృతులకేగాక ఇతరులకుగూడ నిటులడబ్బిచ్చుట యలవాటుయి యుండ, పెద్దయద్యోగుల కేమియు దెలియదునుట అసహజము. ఒకవేళనీనంగతి నిజమైనను, వారుచూపిన అశ్రద్ధక్షంతవ్యము గానరదు.

అప్రూవరు సాక్ష్యమునందు, డిఫెన్సు కనుకూలములగు సంగతులనేకములు వెలువడెను. బ్యాంకు దుస్స్థితిబయల్పడెను బ్యాంకులోజరిగెడిక్రమశబ్దతులను, ప్రాసిక్యూషనుపక్షమువారును, డిఫెన్సు పక్షమువారును గూడ అంగీకరించుచున్నారు. ముద్దయిలు మోసబుద్ధితో నిటుల గావించిరి, ప్రాసిక్యూషను పక్షమువారు వాదించుచుండ, బ్యాంకులో నవలంబించెడి యాచారముల ననుసరించినయే తాము వ్యవహరింపెమనియు, మోసముజేయుటలంపు తమకు లేదనియు, డిఫెన్సు పక్షమువారు వాదించిరి. ముద్దయిలపై కుట్రనేరమును, ప్రాసిక్యూషను స్థాపించలేకబోయిన దనుట నిశ్చయము. జ్యూరీ నిర్ణయము మిక్కిలి న్యాయముగనున్నది. న్యాయాధిపతిగారు జ్యూరీకి విన్నవించిన వైఖరి మా కెంతమాత్రము తృప్తికరముగ గనుపించలేదు. ప్రాసిక్యూషను పక్షమువారి వాదముతో బాటు, డిఫెన్సువాదమును ఓరు చక్కగ వివరింపవలసియండెను. అట్టి ధర్మమును వీరు తిన్నగ నిర్వహింపలేరి. ఐనను, జ్యూరీ నిర్ణయముతో నేకీభవించి, ముద్దయిలను వదలిపెట్టుటలో, వీరు దూరదృష్టితో ప్రవర్తించిరి. లేనియెడల, మరెయొక జ్యూరీని నియమించి, నురల కేసును విచారింపవలసి వచ్చును. మామూలు నతిక్రమించి గ్రాంటుగారిని న్యాయవాదులుగ నియమించినను, ప్రాసిక్యూషను విజయము గాంచకబోయెను. క్రిమినల్ కేసులలో ప్రైవేటు వక్లను నియమించుటచే గలిగెడి నష్టమును డిఫెన్సున్యాయవాది యగు చాదరీగారు స్పష్టపరచిరి. న్యాయశాస్త్ర ప్రకారము పక్షవిజయమునందు గాక న్యాయవిజయము నందే ప్రభుత్వన్యాయవాదికి కుతూహల ముండవలెను. ప్రాసిక్యూషను గెలిచినను ఓడినను వారి కొక్కటియే. అందుచే ముద్దయిల కనవసరశ్రమ లేక తమచర్యలను సమర్థించుకొనుటకు వీలుగలుగును. ప్రైవేటు న్యాయవాదిని నియమించునెడల పక్షవిజయమునకై అతడు పోరాడుట సహజము. అందుచే ఇట్టి ఏర్పాటు జరుగగూడదని మద్రాసు హైకోర్టు ప్రధానన్యాయమూర్తి వెనుక నొక కేసులో మందలించి యుండెను. కాని ఆ మందలింపిన గమనింపక ఇంపీరియల్ బ్యాంకు కేసులో నురల ప్రైవేటు వక్లను ప్రభుత్వమువారు నియ

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ గాంధీ మహాత్ముని వుజాని డి

లక్షరూపాయలు సమర్పించవలెను

27.9.20

యథా శక్తి ని తోడ్పడుడు

ఇదివఱకు	చందాలు	కోశాధిపతి రాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు
	49142-10-5	పంతులుగారికి చేరిన వసూలు
		24175 0.11

పుజానిధికి సొమ్మునుబంపు చిరునామా:— శా. నాగేశ్వరరావు నెం. 7, తంబుకెట్టిపేడి, మద్రాసు

మించిరి. ఇట్టి యాచారమును తొలగించుట యవసరమని ఆందోళన జరుగకమానదు. ఇంపీరియల్ బ్యాంకు వ్యవహారములను ప్రస్తుత దుస్స్థితినుండి తొలగించి ప్రజలలో విశ్వాసమును గలిగించెడి శబ్దతుల నవలంబించవలయు ననియు ఉద్యోగులకు లెక్కడుండ్రద్దను ఎక్కుడు జాగరూకతను గనుపఱచు నటుల జూడవలయుననియు ఆందోళన ప్రబలకమానదు. రాబోవు మద్రాసు శాసనసభలో నీ విషయమై యడిగెడి ప్రశ్నలును వీనికి ప్రభుత్వము వారిచ్చెడి జవాబులును ఎటు లుండునో యని ప్రజల తురముతో నెదురుజూచుచున్నారు.

డిల్లీ సమావేశము

డిల్లీ సమావేశము పంపితమోతీలాల్ నెహ్రూ గారి యధ్యక్షతక్రింద నిన్నటిదినము సమావేశమయ్యెను. వివిధసంఘ ప్రతినిధు లీసభ కేటెంచి యుండుట మిగుల సంతృప్తికరము. మహాత్ముని యజ్ఞవాసప్రతము నాయకుల హృదయములను కరగింపజేసె ననుటకు సందియము లేదు. మహాత్ముని ప్రసంగములుగాని, వ్యాసములుగాని యిట్టిఫలితము నొనగియుండవు. మహాత్ముని ఆత్మార్పణము, భారతీయులను మాత్రముగాక, యూరపీయునులను గూడ ప్రేమపాశబద్ధుల గావించెను. ఆత్మశక్తిప్రభావ మెంత యధికమయినదో, నేడు వెల్లడి యయినది. ఆత్మశక్తి ముందర, బలప్రయోగ మేమాత్రము కొరగాదని స్పష్టపడినది. ఇట్టి ఫలితము భారతవర్షము నకేగాక ప్రపంచమున కంతకును త్రోవజాపగలదు. యుద్ధముల నెటుల యంతరింపజేయవలయునని, జనీవాలోగూడిన నానారాష్ట్ర సంఘమువారు సంకల్పించి, కొన్ని ఏర్పాటుల జేసియుండిరి. కాని ఫ్రెంచి ప్రతికారాజుగు టెమ్పుప్రతిక నానారాష్ట్ర సంఘపు ఏర్పాటులను తృణీకరించుచున్నది. మానవుల భావములు, ఆదర్శములు, మార్పు జెందసంతమకు ఎట్టి ఉత్కృష్టమగు నేర్పాటుల జేసినను ప్రయోజనముండదని, యాపత్రిక చాటుచున్నది. ఫ్రాన్సులో నీవిషయమై చాలసందేహములు ప్రబలియున్నవని లండను టెమ్పుప్రతికకు ప్యారిసు విలేఖకుడు దెలుపుచున్నాడు. ఫ్రెంచివైఖరియందు, చాలవరకు సత్యము లేకపోలేదు. యుద్ధము సంతరింపజేయుటకు యుద్ధము జేయవలయునను సిద్ధాంతము నిరర్థకమని తేటతెల్ల మయ్యెను. నానారాష్ట్ర సంఘము యుద్ధమును ప్రారంభించినంతమాత్రమున ప్రపంచశాంతి గుదురుననుట కలలోని వార్త. ఆధ్యాత్మిక శక్తివలనను ధర్మాచరణవలననుగాని ప్రపంచశాంతి గుదురజాలదు, నానారాష్ట్ర సంఘము

ము నేర్పరచినబాతులు ధర్మచింతను జూపినగాని ఇతరులలో ధర్మబుద్ధిని నెలకొల్పజాలరు. అటులనే హిందువులును మహమ్మదీయులును ద్వేషభావమునువదలి సోదరప్రేమను వాత్సల్యమును జూపినగాని హిందూ మహమ్మదీయ సమస్య పరిష్కారము గాజాలదు. ఇట్టి హృదయసంద్యోగమును పురికొల్పుటయే మహాత్ముని యుద్దేశ్యము. మహాత్ముని ఉపవాసవ్రతనిష్ఠవలన హృదయమాలి న్యముదొలగి ధర్మచింత ఉభయసంఘములను ప్రేరేపింప నారంభించినయెడల ఆధునికయుగమునందు కనివిని ఎరుగని మహద్భూతము సంభవించగలదు. ఢిల్లీ సమావేశమున కాహ్వానసంఘస్యత్తు లయిన మాలానా మహమ్మదాలీగారును అధ్యక్షులగు పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారును హృదయసంద్యోగావ్యక్తతను నిరూపించిరి. మహమ్మదాలీగారు దెలిపినటుల ప్రస్తుతకలహములు వతమునకు గాక అజ్ఞానమునకే ఫలితములు ఏమతమయినను అసహనమును జూపి మరియొక మతమువారిని పీడించవలయునని బోధించెను. ఆత్మనిగ్రహమును, త్యాగధర్మమును అన్ని మతములకును సమానధర్మములు. హిందువులును మహమ్మదీయులును త్యాగధర్మము ననుసించుచో ఎన్నటికిని తెగిపోనిబంధ మేర్పడకమానదు. మానవకోటిసంతను యీబంధముతో కట్టివేయ వీలగును. మహాత్ము డీవిషయమై ఎల్లరకును మార్గము జూపుచున్నాడు. ఆ మార్గము ననుసరించుట భారతీయుల ధర్మ మగుచున్నది. “సహనమే యీచెడుగును తొలగించగలదు” అని మహమ్మదాలీగారు దెలిపినవాక్యములందతికయోకి లేదు. డిల్లీ సమావేశమువారు గావించిన ప్రథమ తీర్మానమునందు, దుండగముల నెవరు గావించినను నేరమే యని నిరూపించి, తీర్మానసూత్రమును ఆచరణలోనికి దెచ్చి శాంతిని వ్యాపింపజేయుటకై తమ శక్తినంతను వినియోగించుటకు నాయకులు వాగ్దానము గావించిరి. ఉపవాసదీక్షను మానుకొండని, మహాత్ముని జేడుకొని. పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు వైతీర్మానమును చదివి వినిపింపగా గాంధీ మహాత్ముడు సంతృప్తి గనుపరచెననియు, ఎక్కుడు సంతోషముగ నుండెననియు దెలియుచున్నది. ఉపవాసమువలన ప్రాణోపద్రవముగలుగునని వైద్యులు తెలుపుచో, దానిని విరమించుటకుగూడ మహాత్ముడు సమ్మతించెను. ఉపవాసవ్రతమును బూనుటకు కారణము చనిపోవు నుద్దేశ్యము గాదనియు బ్రతుకవలయు నను తలంపే యనియు మహాత్ముడు తెలిపిన సంగతి సత్యమని వ్యక్తమగుచున్నది. ఢిల్లీ సమావేశమునకును మహాత్ముని సంకల్పమునకును విజయము చేకూరుగాక యని, మనస్ఫూర్తిగ కోరెదము.

నిదేశ వార్తలు

సామ్రాజ్యవస్తుప్రదర్శనము

ఇండియా భవనముయొక్క విలువ

లండను, సెప్టెంబరు 25:— వెంబ్లీ ప్రదర్శనమునందలి ఇండియా భవనమును గూర్చి వ్రాయుచున్న యిట్లు వాణిజ్యమున్నది. గ్రేటు బ్రిటన్ వర్తకమునందు యెక్కువగా పాల్గొను దేశముగలదేదో గాక ప్రదర్శనమునందు పాల్గొనరాదని ఇండియాలో ప్రతిపాదనలు జూపుటచే నిది ప్రత్యేకమునకే కలిగిగా గణించవచ్చును. ప్రదర్శన మంతటిలో ఇండియా భవనము చాల అందముగను యెల్లర దృష్టియందుబడుచే నిజముగా వర్తకాధికారముగలదని యజ్ఞాచుగాను, కాని దానియొక్క విద్యావిషయమును విలువ విగుల ముఖ్యమైనది. గ్రేటు బ్రిటన్ అమెరికాదేశములో వివిధగా వ్యాపించియున్న వివిధపరిశ్రమలగుర్తి ఆవ్యాసమునందు కేంద్రీకరణమైనది. తివాసీలు చిత్రకళా పరికరములు, అల్లికపనులు మున్నగువాటియందు మంచి వ్యాపారమునందున వర్తకులు కనుగొనిరి. వివిధరాష్ట్రముల రమలలో చిల్లర ఆమృతములు అగస్త్య మాసాంతము సరికి 68000 పానులుండెను. ఇండియాదేశపు ప్రదర్శనవస్తువులు పాశ్చాత్యదేశములకు భారతదేశ చిత్రకళాభివృద్ధిని తెలుపుచున్నవి. స్కాట్లాండు మున్నగు దేశముల ప్రయాణికులు ఇండియాదేశపు వస్తువులకు యెక్కువ గిరాకీ కలదని తెలుపుచున్నారు.

ప్రతిపరిశ్రమవైవన్ను

మాంచెప్పరు గార్డియను అభిప్రాయములు

లండను, సెప్టెంబరు 26:— ప్రతిపరిశ్రమలపై పన్ను తొలగింపవలెనని హైందవకాసనసభలోని తీర్మానము గూర్చి మాంచెప్పరు గార్డియనుపత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది. ఇండియాలో ప్రతిపరిశ్రమాభివృద్ధిని గూర్చి ప్రత్యేకపన్ను తొలగించినచో సగటున నాటాదార్లులకు నూటికి 6 రూ చొప్పున లాభము వచ్చునని బొంబాయి పత్రిక తెలుపుచున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి తీర్మానము నామోదించినచో విలు అధికారులకు లాభము జేయుటయగును గాని దేశీయుల కెట్టి లాభముండదు. రాబడిపన్ను చెల్లించినపిదప విదేశములనుండి వచ్చు దిగుమతి వస్తువుల ధరలనుబట్టి బహుధరలందుగావున దేశీయ సేతలట్ట లెప్పుడును చవుకగావు. తనకు కావలసిన వస్తువులన్నిటిని ప్రస్తుతస్థితిలో ఇండియాదేశము స్వయముగా తయారు జేసికొనజాలదు ఇకముందైనా గూడ లాంకమైపు బట్టతో సరియగు పన్నుని ప్రస్తుతులను తయారుజేసికొనగలదనుట అసంభవము. అన్ని బట్టలపై పన్నులను తొలగించుటయే యొక్కమైన మార్గము. కాని స్వరాజ్యవాదులు యీవిషయమును గుర్తించలేదున్నారు.

భారతవాణిజ్యభివృద్ధి

అమెరికా ప్రభుత్వ ప్రకటన

వాషింగ్టన్, సెప్టెంబరు 26:— ఇండియాలోని వర్తక వాణిజ్యభివృద్ధిని గూర్చి ప్రభుత్వవాణిజ్యకామివారు ప్రత్యేక ప్రకటనగావించిరి. అందు భారతీయ పరిశ్రమాభివృద్ధి గూర్చి ముఖ్యముగ జెప్పబడినది. ఇండియా ప్రపంచమునందు మరెవరైనా కరమగుగొప్ప వర్తకముగల దేశము కాకలదిని వర్ణించబడి యున్నది. ఇండియా గొప్పతనభివృద్ధిమార్గమునందున్నది. ఈసమయమున ఇంగ్లండునునకు, ఎక్స్ట్రిమి పనులకు, రోడ్లకు, హార్బరు అభివృద్ధులకు చాల పనికిరనులు గానలసి యుండును.

ఇరాకు సరిహద్దుతగవు

టర్కీవారి ఆక్రమణ

బ్రిటీషువారి ప్రతిఘటనము
రీఫ్టెంబరు 25:— ఫార్మరు ప్రభువుగారు ఇరాకును ప్రతినిధి జాతిసమితి సభలో టర్కీ, ఇరాకు సరిహద్దు తగవులను గూర్చి సభవారిని విచారితగొరకును.

అమెరికాను చేరువకు గతవారము రోజులనుండి టర్కీవారు మాడు వాలుగుసార్లు బ్రిటీషువారిపరిపాలన క్రిందనున్న స్థలములోనికి చొరవృత్తిని వచ్చిరి. మోసలువాక్రమించిరి. అస్సీరియను క్రైస్తవులును యితరులును బ్రిటీషువారి శరణుజొచ్చిరి. బ్రిటీషువారు విమానముల నంపి సరిహద్దురాష్ట్రముల కాపాడుటకై తుపాకుల పేర్చిరి. ఈ దాడి వచ్చుటయందు టర్కీ ప్రభుత్వము వారికి సంబంధముగలదని పట్టుబడిన నైనికులు చెలిపిరి. మోసలుతగవు పరిష్కరింపబడువరకు యిరుపక్షములవారు యెట్టి ఆక్రమణ ప్రయత్నములు జేయవని ఒడంబడిన లాసేనాను సంధి కీచర్య విధానమని పార్శ్వగూరు చెలిపిరి.

బ్రిటీషువారి సేనలు సరిహద్దు రాష్ట్రముపై దాడి వచ్చిరని టర్కీవారు ఫిర్యాదు చేసిరి.

టర్కీవారి ఆక్రమచర్యను ఫార్మరు ప్రభువుగారు తీవ్రముగా నిరసించినట్లును, ఫాదజే (టర్కీ ప్రతినిధి) ప్రత్యుత్తరమిచ్చినట్లును నిన్నను వార్తలో ప్రకటింపబడినది.

టర్కీవారి వాదము

జనీవా సెప్టెం. 25:— టర్కీ ఇరాకు సరిహద్దు తగవుగూర్చి చర్చలో సేదేమియు పరిష్కరింపబడలేదు. తురుష్కులును కుర్దులును అధిక సంఖ్యాకులుగాగల యీరాష్ట్రముపై అధికారమును టర్కీ యెన్నడు వదులుకొనలేదని ఫాదజేగారు వాదించిరి.

జన సంఖ్యపై వాదనలపై సెర్బియను సరిహద్దును జేసివైవను టర్కీ అంగీకరించునని చెలిపెను. ఎం. బ్రాంటింగు గారు విచారించి బామబు కవకాశ మిచ్చుటకై చర్చ నిలుపు జేయబడినది.

ఇంగ్లాండు ఈజిప్టు

లండనులో సంభాషణ ప్రారంభము

రీఫ్టెంబరు 25:— రామ్సే మాన్ గవర్నమెంటుకి జన్యుపాపాగారికిని మధ్య సేదు సంభాషణ ప్రారంభమైనది. క్రిందటి ఏప్రిల్ లో జగ్మాలాగారికి ప్రధమావ్యవసాయమున నాటి నుండి ఈ భయ ప్రభుత్వముల మనసులో పెరుగుచున్న దురభిప్రాయముల తొలగించుకొని నిజస్థితి తెలుగుటకై యీసంభాషణ జరిగెను.

బ్రిటీషు ప్రధానామాత్యుని కార్యాలయమునందు కాబి నేటుగదిలో యీసంభాషణ జరిగెను. రామ్సే మాన్ గవర్నమెంటుకి తో ముర్రెగారు సెట్టిగారుండిరి. ఇగ్మాలూ పాపాగారి వెంబడి డా|| హబీబు మహమ్మదు, కిములు సెలిముగారుండిరి. సెలిముగారు ఆరేజిక్టు భావననుండి తరచుకేయుచుండిరి. రేపు మరొక సమావేశము జరుగుటయు ప్రకటింప బడినది.

ఇంగ్లాండు-జర్మనీ వర్తకము

సంధి ప్రయత్నము లంత మొందలేదు

లండను, సెప్టెంబరు 26:— ఇంగ్లాండు జర్మనుదేశముల మధ్యవర్తకపు సంధికొరకు జరుగుచున్న ప్రయత్నము లంతమొంద లేదని తెలియుచున్నది. ప్రస్తుతము జరుగుచున్న సంభాషణలు స్థిరముగుసంధి సేర్పరచు కొనుటకు ముందుగా వలయు సమాచారము తెలిసికొనుటకు యుద్దేశింపబడినవి. తమ ప్రభుత్వముల తరపున మాటయిచ్చుట కింకను యిరుపక్షముల వారికిని అసజ్జ లేదు.

సంధి ప్రయత్నము లంతమొందలేదని బ్రిటీషు ప్రభుత్వ వారు జర్మనీ ప్రభుత్వములవారు గూడ సేదాప్రకటించి యుండిరి. బ్రిటీషువారి తరపున బెర్న్ జోయిన వర్తక సంఘమునందు నిపుణుడగు ఫౌంటెనుగారు లండనుతిరిగి వచ్చిరి. కాని ఆయన చెండురోజులకున్న యెక్కువకాల ముచలయుండునని యెవరును దలంచలేదు. మరల రాయబారములు జరగగలవు.

సోవియటు సంధి

ఆర్థికాభివృద్ధికి ప్రతిబంధకము

లండను, సెప్టెంబరు 25:— రషియను సంధిని నిరసించుచు అనేకపత్రములు రామ్సే మాన్ గవర్నమెంటుకి వద్దకు చేరినవి. బ్రిటీషుసామ్రాజ్య ప్రాధమ్యసరులసంఘమువారు సోవియటుదేశాన్ని రషియాలో వర్తకవిషయమున సంధిజేసికొనుటకు నిరసించిరి. విదేశవిషయములయందు నిర్ణయభావము గలిగి

యుండుటచేతను, దీనికి ఫలితముగా సామ్రాజ్యములో అనేక పరిశ్రమలకు భంగమువాటిల్లుగలదను కారణముచేతను వారంగీకరింప జాలకుండిరి. ఈసంధి సామ్రాజ్యముయొక్క ఆర్థికాభివృద్ధికి భంగకరమని యెక్కువ అధినివేత ప్రభుత్వములు ఇండియా ప్రభుత్వముల సంపూర్ణాంగీకారములేదని యీసంధివిషయమున యింక ముందెట్టి ప్రయత్నములు జేయవలదని రామ్సే మాన్ గవర్నమెంటుగారిని కోరుచు సభవారు ఏకగ్రీవముగా తీర్మానము గావించిరి.

బెర్లియములో జర్మనుదిగుమతులపై పన్ను

లండను, 25:— బెర్లియములో జర్మనుదిగుమతి పన్నువుల పయి నూటికి 25 చొప్పున పన్ను విధించుటకు ఆర్థిక కామిషన్ తీవ్రముగా వారు ఆలోచించుచున్నారని ప్రస్తుతపత్రిక బ్రుసెల్సునిరేఖరి తెలుపుచున్నాడు.

జనీవా అంతర్జాతీయ సంధి ప్రయత్నములు

యుద్ధము అంతరించునా?

పరానుల వైఖరి

లండను, సెప్టెంబరు 25:— జనీవాలోని సైన్యముల తగ్గించి సంధికుదుర్చు ప్రయత్నములన్నియు ప్రయోజనకరములాయని పారిసులో సందేహము కలుగుచున్నది.

సైన్యము హక్కులను గూర్చి ప్రెంచివారి కనుమలముగా బ్రిటీషువారు వాంఛించుట పరానుల సంతసించిరి గాని, యీసంధి సంగీకరించినందువలన అంతర్జాతీయ సంబంధములు చక్కజడుగా యనుసంధేహముగలదని పారిసు విశేఖరి వ్రాయుచున్నాడు. చాలవరకు నిశ్చయమయినట్లు తెలియుచున్నది. కాని సంధి కొడంబడినను యుద్ధముంతరించునని నమ్మకము దురుకున్నది.

ప్రెంపుప్రతిక యిట్లు ఖచ్చితముగ తెలుపుచున్నది:— “రాజకీయ విజ్ఞానమువలన అదృష్టవశాత్తమును సంధిని గూర్చి అనేక సిద్ధాంతములను నిర్ణయించు కొనవచ్చును. కాని అనేక తరములనుండి వచ్చుచున్న సిద్ధాంతములను భావమును మార్పుట యెట్టి విజ్ఞానమునకును శక్తియుగాదు. ప్రస్తుత అంతర్జాతీయ పరిస్థితులలో యెట్టియేర్పాటుల వల్ల సైన్యములెట్టి తెలివిలేటలు గలవారితేనైనను యుద్ధము జరుగకుండ మాన్వించవచ్చునని నమ్ముకొనుట పారభాషే యగును

జాతి సమితి

జాతీయముల తిరుగుబాటు

జనీవా, సెప్టెంబరు, 26:— జాతీయవాదుగూర్చి ఇంగ్లాండు, ఫ్రెంచి బెర్లియము దేశములు గలసిగావించిన తీర్మానము సే జాతిసమితి సభవారు రంగీకరించిరి. జాతీయ విషయములలో సమితి పాల్గొనుట మంచిదని ఉపన్యాసకులందరు నుడివిరి. సోవియటు సేనలు విరమించెను

పార్లమెంటు, సెప్టెంబరు 26:— ఇచ్చటనున్న జాతీయను ప్రతినిధి యిట్లు ప్రకటించెను జాతీయను విప్లవకారులపై దాడి పెడదని సోవియటు సేనలు అనేకసార్లు తీవ్రముగా నెదుర్కొనిరిగాని చివరకు కొంతసమయంలో విరమింపబడిన వచ్చెను. సోవియటు సేనలు బోయినజెల్లాలో జాతీయనుప్రజలు క్రిందు మీరు చూడకుండ కాలబడిరి.

జర్మనీ సమితిలో జేరుట

బెర్లిను, సెప్టెంబరు 26:— జాతిసమితిలో జర్మనీ జేరుట గూర్చి ప్రభుత్వప్రకటనను మంత్రివర్గమువారంగీకరించిరి. వెంటనే యీవార్త అన్ని ప్రభుత్వములకు తెలియజేయబడినది.

మిలిటరీ పతకముల పురదర్శనము

భారత సైనిక చరిత్ర చిహ్నము

లండను, సెప్టెంబరు 26:— భారతదేశ సయనికపతకములు అనేకవత్సరముల క్రిందటికి లేదీవారిగా అమర్చు యుండిన ఒకపెట్టె ఇండియా కార్యాలయమునందు ని అమర్చబడినది. 18 వ శతాబ్దమునండి ప్రపంచయుద్ధముగ వరకు ఇండియాదేశములోని సయనికచరిత్ర దానివలన యుచ్చుది.

జాతీయమిత్రో స్థానములు

జనీవా, సెప్టెంబరు 28:—జాతీయమిత్రులలో అగ్రగణ్యులకు స్థానముల యేర్పాటునుగూర్చి చై నావారు జేసిన మూడవ అంగీకరించబడెను. పెర్షియా జాపాను ప్రతినిధులు చై నావారి చర్యను బలపరచిరి.

రషియాలోని వరదలు

ప్రబలస్వప్నము
రెనిస్ట్రాడు, సెప్టెంబరు 28:—సేవాలో వరదలవలన 19 మంది మరణించినట్టిదివరకు ప్రకటించబడెను. తంతివార్త, పెలి ఫోను, రైలుమార్గములకును, నాటకశాలలు, విశ్వవిద్యాలయము, జంతుప్రదర్శనశాలలకు చాలనష్టముకలిగినది. ప్రజలముందుగా సెరుకపరచుటచే యిండ్లకప్పులకొక్క ప్రాణముల గాపాడుకొనిరి. ఇప్పటికి కొంతవరకు రైల్లు, ట్రాముబండ్లు, పెలిఫోను, తంతివార్తలు సరిజేయబడినవి. పిల్లలకుచిరముగా ఆహారమొసగబడుచున్నది.

వరదలవలన పరిశ్రమలకు కలిగిననష్టము 10 మిలియనులుగా అంచనాజేయబడినది. ప్రజల ఆస్థులకు కలిగిన నష్టము అంచనాజేయబడలేదు. నిన్న సైనికశాసన మునుజరుపబడెను. కాని సేదు పరిస్థితులు బాగుండుటచే సేదు శాసనముతీసివేయబడినది. ప్రజలు దైర్యముగా మెలిగి సహజ మొనర్చినందుకు సోవియటు ప్రభుత్వమువారు అభినందించు ప్రకటనగావించిరి.

విద్యాంధుల కిష్టపరిస్థితులు

క్రీస్టియూయెక్క ప్రమాదము
లండను, సెప్టెంబరు 28:—సరిహద్దు విచారణసంఘముగూర్చి విద్యాంధులలో పరిస్థితులు విమమనకరము వచ్చినవని విరిమి చెప్పుట ప్రతిక డెలుపుచున్నది. సరిహద్దు విచారణసంఘమువారు క్రీస్టియూవారికి ఆంగ్లోవిభిషు సంధిశ్రుతారము రానున్న భాగము పూర్తిగానియినచో, సంధిని రద్దుపరచి గవర్నరు జనరలుగారిని డిసిమునుజేసి రాజ్యక్రీ ప్రమాదమును రద్దుపరచి ప్రజాస్వత్యపాలన ప్రకటించుటకు డయలునందు ప్రయత్నములు జరుగును.

క్రీస్టియేనందు ముఖ్యులెల్లరు యిట్టి కథిప్రాయము గలిగియున్నారు. కావున విద్యాంధును ప్రమాదమునుండి తప్పించవలెనన్న సరిహద్దు విచారణసంఘమువారు క్రీస్టియూతోను ఉత్తర భాగములవారితోను సంప్రదించుట కంగీకరించవలెను.

వేల్పుయువరాజుగారు

సెప్టెంబరు 28:—వేల్పుయువరాజుగారు సేదు మెల్లిల్లినగరము విచ్చేసిరి.

చైనా దేశీయసమరము

సెప్టెంబరు 27:—సోవియటు ప్రభుత్వమునకు చాంగ్ హ్యోలుగారికిని సహ ధానము కుదిరినవార్త అసత్యమని విదేశకార్యాలయము వారు సోవియటు రాయబారమును నిరసించినట్లు చెప్పిన వార్త డెలుపుచున్నది. ఛాంగ్ హ్యోలుగారు ప్రభుత్వముపై బహిరంగముగా తిరుగుబాటుసరించుచుండుటచే ఆ ఆయనతో శాసనసభ సంధికి చైనా వారంగీకరింపజాలరని విదేశకార్యాలయ ప్రకటన డెలుపుచున్నది. రషియా ప్రభుత్వము వారు జోకవిధముగా డెలుపుచున్నారు. ఈబడంబడిక సరిగా మే 31న లేదని జరిగిన రషియా చీనాసంధికి ప్రతిబింబం డెలుపుచున్నారు.

ఉపేపు గారు తాను విదేశీయుల ఆస్తిప్రాణములను సంధినియనుముల ప్రకారము పూర్తిగా కాపాడునట్లు ప్రకటించెను.

హెడ్డా జీతిరుగుబాటు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

కయికో, సెప్టెంబరు 27:—హెడ్డాజీనుండి హసేను తనపక్షము కొందరు దేశీయసేనలను తిప్పకొనినట్లును, సహాయుడు ఎమీరు ఆలీనకు వైన్యాధికారమొసంగినట్లును వార్తవచ్చినది. టెలుపు ప్రాంతములందు తీవ్రముగ యుద్ధము సగు నూచన జరిగెను.

స్థానిక వార్తలు

రాకపోకలు:—మ్యాజెంటు గ్రాంటుగారు (బారి ప్రెరు) నిన్న ఉదకమండలము వెళ్లిరి. సి. వి. వెంకటరమణయ్యంగారు కోయంబుత్తురు వెళ్లిరి:—

సంగీతశాల, తిరువల్లి క్షేత్ర:—కారదా మందిరమున విడారం కృష్ణప్పశిష్యురాలంద్రలగు మైమూరు కారద, చంద్రగార్లగానపథ రేపు ఆదివారం 4-15 గంటలకు జరుగును.

జనన్మాధభక్తసభ, ఎగ్గూరు:—రేపు ఆదివారము ఎగ్గూరు హోద్యమీద నున్న కేదవిలాస మందిరమున 4-15 గంటలకు చిదంబరం శ్రీరంగాచారిగారిచే నందవారు హరికథాకాలక్షేపము దివాన్ బహదూర్ టి. రంగాచారిగారి యాజమాన్యముక్రింద జరుగును.

ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్సభ:—పెసభను అక్టోబరు 9 వ లేదీ గురువారము మొరలు 18 వ లేదీ సోమవారము వరకును జరుపుటకు దీర్ఘనిశ్చయపడినది. కార్యక్రమమును ముద్రించి వ్యాసరచయితలకును సభ్యులకును బంపుచున్నాము. సభలో తీర్మానములను బెల్లదలచువారు తమ తీర్మానములను అక్టోబరు 8 వ లేదీలోపుననే మాకు జేరునట్లు పంపించగోరుచున్నాము.

తణుకు } ఏలూరుపాటి రామభద్రచయనులు
అంధ్ర } ఆహ్వానసంఘకార్యదర్శి.

ఆంధ్ర స్వరాజ్యపక్షము

మద్రాసుజిల్లా సంఘము
ఈపై సంఘమువారి సాధారణ సమావేశము మహాజనసభామందిరమున 25 వ లేదీని 6 గంటలకు జరిగి యీక్రింది తీర్మానము లామోదించబడినవి.

1. ఆంధ్రరాష్ట్రమునందు స్వరాజ్యపక్షమువారి విధానమున స్థానికమతపద్ధతులనాలోచించుటకు ఆంధ్ర స్వరాజ్యపక్ష సభ 19 అక్టోబరు లేదీన జరుగవలయును.
2. క్రియతులగు పి. సోమసుందరంపంతులు బి. ఏ. వి. ఎల్. ఎన్. శ్రీరాములునాయుడు గార్లను యీపక్షమున సభ్యులుగా చేర్చుకొనడమైనది.
3. 15 అక్టోబరులోగా యీపక్షమునకు సభ్యులను చేర్చి అప్పడు అధికారుల నెన్నుకొనవలయును.
4. సభ్యులు సంవత్సరమున కీయవలసిన చందా 1-0-0 యుండవలయును.
5. ఈపక్షమున చేరవలయునని ఆంధ్రప్రముఖులకు (సోదర సోదరీమణులకు) ఆహ్వానముల పంపవలయును.
6. ఈ పక్షమునకు సభ్యులకు జేర్చు అధికారము శ్రీరాములునాయుడుగారి కీయబడినది. 15 అక్టోబరువరకు యీపని చేసినందులకు వారికి 200 యిచ్చుట కంగీకరింపబడినది.
7. ఈపక్షమునకు వెంటనే నిధుల సోగచేయుటకు తగిన పద్ధతుల నవలంబింపవలయును. ఈనిధులు ప్రాగుచేయుటకు వి. రామదాసు పంతులు, పి. సోమసుందరం, వి. వెంకటేశ్వర రావు, వి. ఎల్. కాశ్రి, సుబ్బారాయుడు, ఎన్. శ్రీరాములునాయుడు, డి. రాఘవేంద్రరావుగార్లు ఒక సంఘముగా నేర్పడవలయును.
8. ఈ పక్షముయొక్కపద్ధతి, కార్యక్రమములపై సభిమాన మున్నవారిని కాంగ్రెసుసభ్యులుగా చేర్చుటకు ప్రయత్నములు చేయవలయును.
9. స్వరాజ్యపక్షమువారు స్థానికసంఘముల శక్తికరణ మొనర్చుకొనుటకు తగుప్రచారము పలుపనలెను.

తిరుగుబాటు దారులు అణచివేయబడువరకు సమరము సాగించుటకు మిలటరీ అధికారులు నిశ్చయించుకొనునట్లుజనరలు ప్రెమిజాగారు ప్రకటించినట్లు మాడిడువార్త డెలుపుచున్నది.

మహమ్మదీయులు శాంతిగోరుట
మహమ్మదీయ ఉన్నతసంఘమువారు ఇలికాసాడు గారికి జైవమ్మములు మాని మధ్యవర్తుల వ్యారా హసేనుగా తిలో సంధిజేసి కొనమని గోరుచు తంతివార్త నంపినట్లు జహాసలెమువార్త డెలుపుచున్నది.

చెన్నమరాఠ్ సభ

దశరామహోత్సవములు
1924 సం॥ సెప్టెంబరు 29 లేదీ మొదలు, అక్టోబరు 7 వరకు, జక్కరయ్య, ఒపేరా హాసు, నెం. 9. బ్రాడ్వే, ముద్దాసులో అతివైభవముగ జరుగును.

కార్యక్రమము
1924 సం॥ సెప్టెంబరు 29 సోమవారం సాయంకాలం 5-30, గౌరవనీయులగు పానగలురాజుగారి ఆతిథ్యముక్రింద, మార్యాడీప్రసాసనము, సెప్టెంబరు 30 మంగళవారం కార్యదర్శులు. శాధ్యతుల ఆతిథ్యముక్రిందనవనాగరీకము, అక్టోబరు 1 వ లేదీ ముగవారం మందారం రంగయ్యకెట్టిగారి ఆతిథ్యముక్రింద నాతానిజంగం ఫార్సు, అక్టోబరు 2 వ లేదీ గురువారం శ్రీ వీరికాపురాధీశ్వరుల ఆతిథ్యముక్రింద శుబ్బికెట్టివప్పిపూర్తి, అక్టోబరు 3 వ లేదీ శుక్రవారం దేవాంగసభ్యుల ఆతిథ్యముక్రింద వివేకము, అక్టోబరు 4 వ లేదీ శనివారం శ్రీ వేంకటగిరి రాజుగారి ఆతిథ్యముక్రింద వృద్ధవివాహము, అక్టోబరు 5 వ లేదీ ఆదివారం వైశ్యసభ్యుల ఆతిథ్యముక్రింద విచిత్రవేదధారణము, అక్టోబరు 6 వ లేదీ సోమవారం శాయదుసభ్యుల ఆతిథ్యముక్రింద రమాకాంతం పంతులు ఫార్సు, అక్టోబరు 7 వ లేదీ మంగళవారం ఇతరసభ్యుల ఆతిథ్యముక్రింద చాకలవేరయ్య (నైతాపరుద్రయ్య), ప్రదర్శించబడును.

రామస్వామి నాయకరు
రాజద్రోహపుకేసు.

[27 వ లేదీ] సేదు ఎగ్గూరు పోలీసుశాస్త్రలో యి. వి. రామస్వామి నాయకరుగారిపై 144 సెక్షనుక్రింద రాజద్రోహపు ఉపన్యాసముల నిచ్చినట్లు కేసు లేబడెను. ప్రభుత్వన్యాయవాది ముద్దాయి యుపన్యాసములనుండి 5 భాగముల చదివి, అవి రాజద్రోహకరములని వాదించెను. కాని ఆభాగమునందు రాజద్రోహమేమియు కనబడుటలేదు పోలీసుయిన్స్పెక్టరుగారు మొదటిసాక్షి. కాసుపరీక్ష చేపటాయని న్యాయాధిపతియగు జేయనిని ముద్దాయి చెప్పెను. వ్రాతపాఠ్యముమూత్ర మిత్తువనెను. మొదటోండు యిన్స్పెక్టరు గారు రెండవసాక్షి. వారి సాక్ష్యమిపుడు జరుగుచున్నది.

సుబ్రహ్మణ్యశివగారికేసు
నిన్నటిదినమున విచారణ కొంత జరిగినదని వ్రాసియున్నాము. ఈకేసు అక్టోబరు 4 వ లేదీకి వాయిదావేయబడినది.

విశాఖ పట్టణం

బయ్యవరం యెలమంచిలిమధ్య రైల్వేగండ్లు
యేర్పడుట

మెయిలుబండ్లు ఆలశ్యమగుట
కడదిన 5 దినములనుండి పర్మములు యెడతెరపిలేకకు రియం చుండుటచే బయ్యవరం యెలమంచిలి మదరాసు రైల్వే బాటమీద 8 చోట్ల గండ్లు ఈర్పడినవి. గండ్లు సామాన్యమైనవి కాకపోవుటచేత ప్రయాణికులకు గాని సామానులకు గాని బయ్యవరము దాటి టిక్కెట్టిచ్చుటలేదు. సామానులకు ప్రయాణికులకు దాటింపవలసినవచ్చుటచేత నిన్నటిదినము మదరాసునుండి వచ్చుమెయిలుబండి 8 గంటలు ఆలస్యముగావచ్చినది అన్నిటిలోకి పెద్దగండి 7 పర్గాంగుల పొడుగున్నదని తెలియుచున్నది.

విశాఖపట్టణం కమ్యూనియట్ కార్యకేషన్
క్రిమినలు అప్పీలు కేసులు
ఈకేసులు నిన్నటిసాయంకాలముతో ముగిసినవి. కోర్టు హోలును చుట్టుప్రక్కప్రదేశములను చూడ వచ్చిన ప్రజలతోను బారుసభ్యులతోను క్రిక్కిరిసిపోయెను. థారన్ టన్ గారి యొక్కయు ప్రభుత్వన్యాయవాది శ్రీనివాసకాశ్రిగారి యొక్కయు వాదనలు సోమవారమునాడు బయటికి వచ్చును. ప్రజలందరూ అత్యాచారకతో తీర్పుచెప్పుమరాయని కనిపెట్టుకొనియున్నారు.

కృష్ణాజిల్లా నందిగామ తాలూకా పర్మవాంతురముందు శ్రీ లక్ష్మీనృసింహ గ్రంథనిలయము 20-9-24 లేదీన స్థాపించడమయినది.

మద్రాసు ఇరిగేషను బిల్లు

సెలెక్షన్ కమిటీ సభ్యుల ప్రత్యేకాభిప్రాయములు

సి. వి. యస్. సరసింహారాజుగారు

యాత్రా ఆలీగారు

(నిన్నటి తరువాత)

11. ఏదైన ఇరిగేషను కాలననుండి నీరనుపయోగించుటకు యీ బిల్లు స్వీకృత ప్రకారము హక్కుగలదు. ఈ ఇరిగేషను కాల్యము సాధారణమైనవి గావచ్చును లేదా ఎట్టి టులలో కొంత వరకును ప్రభుత్వ గ్రామములలో కొంతవరకు మండు కదులైన గావచ్చును. ఈ కెందువిధములైన నీటివనరులను భూస్వాములవై నపుడు 8, 9 క్లాజుల ప్రకారము ప్రకటనకేసి అధికారము వహింపవలెను. నీరు తమ అధికారము క్రింద నన్నది గదాయని మాత్రము వారు నీటితీరువ విధించుట న్యాయము గాదు. ఇప్పుడున్న శాసనము యొక్కను ఖర్చుపెట్టి బనికేయించిన కావలవనండిగాని, ప్రభుత్వమువారికి కేంద్రిన ప్రకృతి సిద్ధములగు నీటివనరులనుండి గానినీరు సేకరించుటవలెను.

ఈ పయోగింపబడినపుడును నీటి సేక్కు విధించుటకు ప్రభుత్వము వారికి హక్కుగలదు. నీటి సేక్కు విధించుట నీరునకు యజమాని యెవరో దానినిబట్టి యుండునుగాని నీటిపై అధికారముగల్గియుండుదు. అధికారప్రకారముగలదు గాకరదు. సర్ కే. శ్రీనివాస య్యంగారు తమిళులు మొమరాండనులో నిట్లు వాసిరి:—

“పెరనై కేసు తీర్పునందు భారతదేశ ప్రభుత్వమునకుండు హక్కు చక్కగ తెలుపబడినది. దానికిని పిదపకేవల తీర్పులకును మార్పు మియుగలగలేదు. ఇందున్న విషయము ప్రాప్తిలోకి ఎట్టి టులభమునకై ప్రత్యేకముగ కాల్యాలనేర్పరచిననీటి ప్రవాహము నుండి నీటినుపయోగించుకొన్నందులకు నీ సేక్కు విధించుటయే. దానివలన ప్రభుత్వమువారు 1865 ఆక్టు XII ప్రకారము నీటి సేక్కు విధించుహక్కువలన మనకు భంగము గల్గునగాని ప్రకృతి సిద్ధములగు నీటిపై అధికారస్వత్వముల కేమాత్రమును భంగము గలుగజాలదు. ఇప్పుడున్న శాసనము ప్రభుత్వమువారికి నీటిపై అధికారమున్నపుడు నీటి తీరువగూడ విధించు నధికారము గలదని గుర్తింపవలెను అధికారమునకును నీటి సేక్కు విధించుటకును అన్యోన్యసంబంధము లేనపుడు నిర్వచనమాత్రమున ప్రభుత్వాధికారముగల నీటికాల్యాల విషయమున నీటి సేక్కు విధించు నధికారముగూడ కలదని తెల్పుట న్యాయమున సకారముగాదు. 8, 9, క్లాజుల ప్రకారము అధికారమును బహిష్కరింప ఇరిగేషను కాల్యాల సేక్కువశేయిలకు గాని అభివృద్ధి కేయిలకుగాని ప్రజల డబ్బును వినియోగింప వచ్చును. అట్లైన యెడల వేరే ఆలోచన లనేకము వచ్చును. కావున 45వ క్లాజు ప్రావిజోక్రిందికి రాని కేసులన్నిటిలోను ప్రభుత్వమువారు నీటి సేక్కు విధించుట నాకేవలపజాలదు. 9వ క్లాజు ప్రకారము అధికారము వహించిన పిదప ప్రజల డబ్బు ఇరిగేషను కాల్యాలపై ఖర్చుకేసినపుడు దానిని ప్రభుత్వమువారి హామీంచెదరు. అట్టి కాల్యాల 8వ క్లాజు సబుక్లాజు 4 (ఎ) క్రిందికివచ్చును. అసలు ఆక్షేపణ యేమనగా ఇప్పుడు ఇరిగేషను కాల్యాల నిర్వహణను బట్టిగాని 7, 8, క్లాజుల ప్రకారము ప్రకటనము గావించిగాని నీటి సేక్కు విధించు నధికారము గల్గియుండనపుడు అధికార ముండదనియే. 7వ క్లాజు క్రిందవచ్చు కేసులలో ప్రభుత్వమువారు తమకు కేంద్రించున నీటివిషయమున సేక్కు విధించు నధికారము గల్గియుండుదు.

12. 45 వ క్లాజు సబ్ క్లాజు 1 (మరతునందు 'ఎట్టి టు లో' అనుమాంసము వదిలివేయవలెను. ఒకసారి జమీందారుకు ఫలాంత నీటిపై హక్కుగలదని గుర్తించినపుడు, పన్ను లేకుండ అనీటిని ఎట్టి టులోనున్నట్టి యీనాములకుగాని, దానికానుకొనియున్నట్టి భూములకుగాని యుపయోగించుకొనునట్లు నీలనాటకు బరుపనలయునో కారణము దోచుటలేదు. ఎట్టి టు సరిహద్దులలోనున్న యీనాములకు సంబంధించినంతవరకైనను ఈ సాంగ్రాంటు పరిగెంటు సెటిల్మెంటుకు పూర్వమైనను ఈ సాంగ్రాంటు పరిగెంటు సెటిల్మెంటుకు పూర్వమైనను ఎట్టి టుయొక్క యేకత్వమును భావింపవలయును. ఎట్టి టుయొక్క యేకత్వము నదుల హక్కుల సంపర్కమునవచ్చును. దానికిని కాల్యమును, యే సెటిల్మెంటుక్రిందగాని యీయబడిన యిరిగేషను మూలములకుగాని సంబంధములేదు. (ఇ) క్లాజుక్రింద కేరుదాని విషయమున సెలెక్షన్ కమిటీవారు ఎట్టి టు యేకత్వపు హద్దునుగూడ దీసివేసిరి.

నదుల హక్కులనుబట్టి యుపయోగించుకొను నీటిపై నను అనదుల స్థావరమును మించిపోరాదు. కాని నీరును గ్రాంటుగయ్యినపుడు మాత్రము అట్టి నిషేధములుండరాదు.

13. క్లాజు 53 (డి) యందు యీస్క్రీములో 'దెలుపబడిన కాలములో' స్వేచలురేటులు సంస్కరింపబడవని తెలుపబడినది. ఈ అధ్యాయ నిబంధనలవలన కొంతలాభమును బొందగోరిన కొందరిందులన చెనుదీయవచ్చును. ప్రాజెక్టులన ప్రతిఫలమురానపుడే స్వేచలురేటు ప్రవేశపెట్టబడునని 48 వక్లాజులో దెలుపబడినది. ఈ అధ్యాయముక్రింద నిర్ణయింపబడిన నీటితీరువ పెట్టిన మూలధనము, కూలి ఖర్చుపై వడ్డీకి గిట్టవలయును. 'ప్రతిఫలము' అనుమాటను అధ్యయనమున పయోగించిన యెడల దానియర్థమును బాగుగ నిర్ణయింపవలెను. దానికర్థము పైచెల్లినదేయైనచో స్వేచలురేటును ప్రతిసంవత్సరము నేల మార్పవలెనో దెలియుటలేదు. పెట్టిన మూలధనముమీదను కూలి ఖర్చుమీదను వడ్డీ యిప్పుకొన్నరేటులో సరిపోవునెడల నీటి సేక్కులను ప్రభుత్వమువారి హక్కువశేయిగాని 53 వ క్లాజుకొక ముక్క కేర్పవలెను. 47 వ క్లాజులో నీటి సేక్కును సరిగా వేయవలసిన తీరున విధించిరావలసిని వివిధ కోర్టులలో విచారింపబడు అధికార మియవలెను.

60 వ క్లాజు ప్రకారము నిర్ణయమునందు రెండు విషయములు గలవు. 1. నీటిరేటు విధించుటయొక్కటి. ఉచితముగ ఇరిగేషను చేసినాములకు తగిన ప్రదేశవిస్తీర్ణము రెండవది. 60 వ క్లాజు 3. సబు క్లాజులో 1917 మే 1 కి పూర్వము గావించిన నిర్ణయము మారకుండ నుండును. కాని 1928 జనవరి 1 కి ముందు యేమైన దావాకేసిన యెడల దానినిసరిపంచి యుండును. ఇట్లయినయెడల వైనజెప్పిన రెండుతరగతులను కేసును. నీటితీరువ విధించుట యిప్పుడున్న శాసనముబట్టి యైననుండును లేక బిల్లు నిబంధనలబట్టియైన నుండును. ఇప్పుడున్న శాసనము ప్రకారము పన్ను విధింపబడియుండి చేయనున్న శాసనము ప్రకారము అక్రమరేపపుడు అట్టి కేసునయన్న ప్రభుత్వమువారిల పన్ను మూలకేయవలెనో తెలియదు. అట్టి రెక్కడను యుండదు. ఇప్పుడీ శాసనములో నీటిరేటును విధించుటను గూర్చి గావించబడిన సిద్ధాంతముల ప్రకారమైన యెడల యిది వరకు నీటి తీరు వకిచ్చుచుండిన దాని కదిలేకుండ చేయవలసియుండునెడల పన్నునుదీసివేయవలెను. నీటిరేటును విధింపవచ్చునను నిర్ణయమును కల్పరేచేయును. ఆపన్నును వేయుటవలన అవిషయమై మరల పనితీరులనుండును. ఏదైన పన్నును అప్పుడున్న శాసనముల ప్రకారము విధింపవచ్చునెడల, యేసంవత్సరమైనగాని ఆపన్నునట్లే విధించిరని ప్రశ్నింపవచ్చును. ఈ క్లాజు ప్రకారము, పన్నును చెల్లించి ప్రభుత్వమువారు న్యాయమునట్లు కేసినను సరేయిని యాధారపడియుండు దానికన్న ఆరేటు సెట్టు విధించిరని న్యాయస్థానములో దావాచెచ్చినచో యొక్క వయవలెను. వివిధ కోర్టులలో యీ శాసనము ప్రకారము నీటిపన్ను వేయరాదని ప్రకటించబడినను మరల శాసనము విధించుట కవకాశము గల్గునటులు యీనిబంధనలందు 'దెలుపబడినది. ఇట్టి విషయమున నెట్టి మినహాయింపుగాని లేదు. ఇప్పుడు విధించు మాత్రముల ప్రకారము యెట్టి పన్నుగాని యీయన క్కరలేనపుడు అప్పుకే పన్ను వేయవలెనని ప్రభుత్వము పట్టుట ఆశ్చర్యముగ నుండును. 60 క్లాజు సబ్ క్లాజు (3) VIIవ అధ్యాయములోగాక 45వ క్లాజు (1) సబ్ క్లాజులో నుండిన తగియుండును. అప్పుడే దీనియొక్క అన్వాయము స్పష్టముగను. అనగా దీనికర్థము, నీటిరేటును విధించుమాత్రము లేట్లున్నను, ఒకసారి కల్పరే తప్పుగ నైనను నీటితీరువను విధించినపుడు యిప్పుడే బిల్లు మాత్రముల ప్రకారము నీటిరేటును చెల్లింపవలసిన మరేమన్నను, అట్లు విధించినదానినిగూర్చి న్యాయస్థానమున దావా లేకున్నయెడల పన్ను వేయుచునే యుండుదురు. విస్తీర్ణమును కొలుచుటలో అచటి కొలతలను కరములక్రింద మార్పవలెను. సబ్ క్లాజు (3) ను అట్టివానివిషయమునను రెండుపక్షముల పరిస్థితి సందర్భమునను వినియోగించునెడల యొక్క వ కష్టముండదు. 8 వ క్లాజు (ఎ) 4 వ క్లాజు క్రిందికివచ్చునపుడు యీకానుండు ప్రభుత్వము వారు అట్టి ప్రదేశముల నేల నిర్ణయింపవలెనో దెలియుటలేదు. ఇకముందు కేయిర్లయొక్క లక్ష్యము నిబంధన విషయమున అందువలన మంచినాముల కొనవేయబడునని చెప్పవచ్చును. జాగ్రత్తగ నుపయోగించుకొనియు, వ్యవసాయకాస్త్రపద్ధతుల నుపయోగించుకొనియు, వ్యవసాయకాస్త్రపద్ధతుల నుపయోగించుకొనియు, పంపించు పంటలబట్టియు, ఋతువులు మారుటబట్టియు, నీరుయొక్కను అక్కరలేకుండ ఎక్కువ విస్తీర్ణమును సాగుక్రిందికి వేయవచ్చును. ఈ క్లాజు ప్రకారము యెవరికైన అట్టిలాభములు బోవునెడల మంచినాములకు సాగు బోయినందులకు తగిన కంపెన్సేషను నీయవలెను. కావున యీలోపములు తొలగించుటకు 67వ క్లాజు తరువాత యీ క్రిందివిధముగ వివరణము కేర్పవలెను. ముందు తెల్పు నిబంధనలకు యెట్టి హాసము గలుగకుండనే యేదైన గ్రాంటు ఇరిగేషను కాల్యాలయందీచినది తొలగించినపుడు యీ సేక్కును అగ్రముకట్టి నష్టముగ భావింపవలెను.

15. 61వ క్లాజు ప్రకారము భూమి ప్రదేశము నిర్ణయింపబడినను దానివలన అంతకు పూర్వము మాగాణిసాగుక్రిందనున్న భూములకు నీటిసేక్కు కట్టి భంగమును గలుగరాదు.

పూర్వ కలిఫాగారి కృతజ్ఞత

నైజాము ప్రభుత్వ ప్రకటన
సకింద్రాబాద్, సెప్టెంబరు 26:—నైజాము ప్రభుత్వమువారు నీటి దిగువ ప్రకటన గావించిరి:—

హైదరాబాదు నైజాంగారు సమృద్ధిగా గ్రాంటుచేసిన అల్లవెనుక పూర్వపు కలిఫా తమ కృతజ్ఞతను తెలుపుచు నైజాము గారికి టర్కీ భావలో ప్రాణిజాతుల యీక్రింది తర్జుమా సర్వదయా మయదగు భగవంతుని, అసఫ్ జాద్ నైజాములో ముల్లుకాను నిజామురాష్ట్ర ప్రభువును ఆశీర్వాదించుమని ప్రార్థించుమని న్యాయము. శాంతియు సర్వేశ్వరుని కరుణయు మీపైనుండుగాక. సోదరా! మీకు నమస్కరించుచు యిండియా యింపీరియల్ బ్యాంకుపై మిరొసంగిన ఆజ్ఞను నవాబ్ హైదర్ నవాబ్ జంగబహదూరుగారివలన తెలిసికొంటిని తెలియజేయు ప్రార్థించుమన్నాను. మీకుగల మతాభిమానమును నేను హృదయ పూర్వకముగ కొనియాడుచున్నాను. ఇటుంటి కష్టదినము లందుగూడ ప్రభుత్వము నశించిపోలేదని తెలుపగల యేదవ నమాన్సుదీయ సోదరుల మతాభిమానమును ప్రకటింపగల మహమ్మదీయ ప్రభువొకడున్నాడుగదాయని నేను నిశ్చయముగా గర్వించుచున్నాను. ఇస్లాం ఖిలాఫతును కేతబ్బంబులనుండిక ప్రాణములనైన ధారవోని రక్షించుచుండిన నావంశము వారియెడలను ఆటామన్ తురుఖులను గొప్పజాతియెడలను మహమ్మదీయ ప్రపంచమునకుగల ప్రేమకు మికరకాపూరితమైన చర్యయే మరియొక నిదర్శనము. మితాజనంశము చిరకాలము సరి సంపదలతో వర్ధిల్లునట్లును మిప్రజలకు నిరంతర సౌఖ్యములు చేకూర్చునట్లును ఆ భగవంతుని గూర్చి మన న్నూర్తిగా ప్రార్థించుచున్నాను. తథాస్తు భగవంతుని ఆహ్వానియొక్క ఖిలీఫా అబ్దుల్ మజీద్ అని వున్నది.

అశ్విహాటి నాటార్షి యు. నుండి, 1848 ముబారా, 7 శుక్రవారము. (ఆ. తె.)

బెబెవాడ

మ్యునిసిపలు ఎన్నికలలో కాంగ్రెసువారు జయప్రదము గాంచుట
కాంగ్రెసు అభ్యర్థులగు అయ్యదేవర కాశేశ్వర రావు పంతులు, మంపూరు వెంకటరెడ్డి, మహమ్మద్ గులామ్ మొహమ్మద్ గులామ్ నున్నటి మ్యునిసిపలు యెన్నికలలో 3 వార్డులలో జయమును గాంచిరి. ఈ జయమును మ్యునిసిపలు అధీశుబయలు నున్న జనులు సంతోషభక్త్యులతో స్వీకరించిరి. కాంగ్రెసువారు పూర్తియైనవి. తంతివార్.

1 సంవత్సర విశ్లేషణ 6 నెలలకు తగింపబడుట

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 26:—పోయిన సంవత్సరము బారీ మంసీరులో దోపిడి కేసును విచారించుటకు పోయిన పోలీసు ఉన్యోగలను మానవత్వపరచినందుకు 1 సంవత్సరము విడితైదు విధింపబడిన దాక్తురు ప్రతాపచంద్రగూ (స్వరాజ్యవాది) చేసుకొన్న అక్రమములలో సెమన్సుజ్జి తీర్పుచెప్పెనని "ఫార్మల్" పత్రికకు ఫారిన్ యుద్ధము నుండివచ్చిన వార్తయొక్కటి తెలుపుచున్నది. సెమన్సుజ్జి తీర్పును 6 నెలలకు తగ్గించెను. లిట్ట అమర్ష ప్రభువు డక్కాలో యువన్యసింఘు భూతదేశ స్త్రీలనుండు నిరించి చెప్పినప్పుడు స్వరాజ్యవాదులు గవర్నరుగారి మనముద్దములో యేదో నున్నదని గోలపెట్టినది విచారణ పూర్తిగాని యీ విషయ ను విషయము.

రక్తాక్షి నందరం భాద్రపదమాస బ॥ ౧౪, శనివారము

వ్యాసరచయితలకు

సారస్వతానుబంధమునఁ బ్రకటింపఁ గోరి వ్యాసములను బంపువారు వ్యాసములను బ్రతమున కొకవైపున మాత్రము విడియడరములతో వ్రాసి పంపవలెను. ఏకారణమునఁగాని ప్రకటింపని వ్యాసములను రచయితలకుఁ బంపఁజాలము. అట్లు ప్రకటింపని వ్యాసములను దమకే పంపఁగోరువారు తపాలు చార్జీలను దామే భరించుకొనవలెను. సంపూర్ణ విలాసము (చిరునామా) ను డెలుపనిపారల వ్యాసములను బ్రకటింపఁజాలము. మాటుపేరులతో వ్యాసములను బ్రకటింపఁగోరువా రట్టిపేరుతోపాటు చిరునామాను బూర్తిగా వ్రాయవలెను.

సంపాదకుడు.

ఆంధ్రవత్రిక.

కృష్ణస్తవము

[మాధవపెద్ది బుచ్చినుండరరామశాస్త్రిగారు]

కం. వారణవిపన్నివారణ

కారుణికవరేణ్య సురనికాయశరణ్య

నారాయణ నిగమత్రయ

పారాయణ సకలలోకపావన కృష్ణా.

కం. హరి గోవింద ముకుందా

వరదా వైకుంఠవాస వామన దామో

దర మురళీధర మురహర

సరిసీరుహనయన భుజగశయనా కృష్ణా.

కం. పాపాలవీధవానల

గోపాలా భక్తహృదనుకూల సుఖీలా

తాపనమానసగృహమణి

దీప నిరాటోప దేవదేవా కృష్ణా.

కం. వనధినికేతన ఖగకే

తన హృతదైతేయజీవధన ధృతగోప

రస వృష్టివంశవర్ధన

ననుఁ బ్రోవఁ గ రమ్ము నందనందన కృష్ణా.ర

కం. పరమపితా పరిపూతా

నిరతాశ్రితిపారిజాత నిరుపమచరితా

నెలరమ్మితి దురితలతా

పరిఃకర్షణ నన్నుఁ గావ భారమ కృష్ణా. గి

తామరతైలము

డబ్బీ 1-కి 0.6-0. 12-కి 3.8-0.

కాన, తామరతీట, ఏనగగజ్జి మొదలగునవి గలతా రందరు ఈతైలము ఒకసారి వాడి చూడగోరెదము. దీనిని రాచినమంట యొందదు. చర్మము నలువెక్కిదు, పుండుపడదు.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

మిత్రుడా!

[ఏనుఁగు తమ్మిరాజుగారు]

పాటపాడెద నాలకింపుము

భద్ర మయ్యెడు మిత్రుడా!

పాటలోని సుఖస్వరూపముఁ

బ్రస్తుతింపుము మిత్రుడా!

పాటతత్వము కెలియ దంచును

పాటిపోవకు మిత్రుడా!

పాట భారతధర్మసూత్రము

పట్టి విడువకు మిత్రుడా!

పాటపాడి నిరంకుశత్వముఁ

బగులగొట్టుము మిత్రుడా!

పాట గాదిది తేనెసోనల

తేట నమ్ముము మిత్రుడా!

పాట సత్వగుణాశ్రయం బని

భజనచేయుము మిత్రుడా!

పాట భారతరాజ్యలక్ష్మికి

బాట తెలియుము మిత్రుడా!

అనుతాపము

[తుమ్మల సీతారామమూర్తి చౌదరిగారు]

సీ. శ్రీమన్నగధరాజ్యసింహాసనంబుపై

నాంధ్రరాజన్య లున్నట్టి వేళ,

వటుతరంబుగ ధాన్యకటకమందున “నాంధ్ర

విశ్వవిద్యాశాల వెలయువేళ,

ప్రథిత పల్నాటిసీరవరేణ్యసత్కీర్తి

నల్లికల్ దిశలెల్ల నల్లువేళ,

వీరప్రతాప భూవిభజు ఢిల్లీనాథు

సేనాళి నఃలీలఁ జెందువేళ

కర్ణాటభూభర్త కవిచక్రవర్తికి

స్వర్ణాభిషేకంబు నలుపువేళ,

మనుచరిత్రం బఁచుకొని కృష్ణరాయండు,

పెద్దనార్యుని గౌరవించువేళ,

శ్రీరామదాసాదివీరవైష్ణవకోటి

భక్తిగీతంబుఁ బాడువేళ

అనఘుడౌ వెంకటాద్రినరేంద్రుఁ డిల నెల్ల

దానాంబుధారలఁ దడుపువేళ.

గీ. వినుతిఁగాంచిన బొప్పీలి వెలమవీర

చంపకౌర్యాగ్ని జగమెల్ల నిండువేళ

నాంధ్రజనని! నన్నీవు గన్నట్టులైన

గటకటా యంతదూఁఖంబు గలుగ దిపుడు.

వెట్టిసీసము

[సోమంచి సూర్యనారాయణశర్మగారు]

ఉన్నది తినలేక యెరుల కీయఁగ లేక

విత్తమ్ము గూర్చెడు వెట్టి యొకఁడు;

వితార్జనమ్ము గావించునదే మేటి

విద్యయంచుఁ దలంచు వెట్టియొకఁడు;

కండించువానినిఁ జండాలుఁ డని యూరు

వెడలంగఁ గొట్టెడు వెట్టి యొకఁడు

ఇంటిలోన జయింప నేరక రచ్చలో

విజయమందఁగఁ జూచు వెట్టి యొకఁడు

ఎరువుసొమ్ములఁ దాల్చి మురిసిపోవుచు వీధి

వీధిని విహరించు వెట్టియొకఁడు

తనుఁజూచి పండితుఁ డనుకొనవలె నని

వేసాలు వేసెడు వెట్టి యొకఁడు;

భావనంబుద రోసి పదసాష్టవమునకే

వెక్కులాడెడు వట్టి వెట్టి యొకఁడు

జుట్టుబొట్టులకయి జుట్టు జుట్టునుఁబట్టి

వెన గులాడెడునట్టి వెట్టి యొకఁడు;

అధికార మబ్బిన నవని నాయది యని

విట్టవీగెడుమేటి వెట్టి యొకఁడు,

ప్రజల సమ్మతిలేకఁ బరిపాలనముసేసి

వినుతిగాంచెదనను వెట్టి యొకఁడు,

ఆయుధబలమున నాత్మల శాసింప

వీలగు ననుకొను వెట్టి యొకఁడు,

పాటిఁ జెప్పంగ మోమోటయందునఁ జిక్కి

వెనుకకుఁ దగ్గెడు వెట్టి యొకఁడు,

అంగనాస్వాతంత్ర్య మపహరించియు దేశ

వృద్ధిఁ గాంతిం చెడు వెట్టి యొకఁడు,

జిహ్వాద్రియము గొప్ప చేప సాలక నేదొ

వేదాంతి ననుకొను వెట్టి యొకఁడు,

ఉడరి సర్వజ్ఞత నభినయింపగ నెంచి

పెన్నాములం జెందు వెట్టి యొకఁడు,

వేయివెట్టు లనుట ఖాయంబు గా దొక

లక్ష యగును కోటు లైన నగును

పిల్ల వెట్టు లెన్నో పోగియు వానియే

వెల్లఁ జూపుచుండ నెలయెడల.

నేత్రాంజనము

డబ్బీ 1-కి రూ. 0-4-0

ఈ కాటుకలలో పచ్చకర్రమరము మొదలగు మంచి వస్తువులు చేర్చబడినవి. అందరును సామాన్యముగ వాడతగినది. కండ్లకు ఏవిధమైన జబ్బునుచేయును. ఈ కాటుకను విడువక కొద్ది దినములు వెట్టుకొనిన కంటిమంటలు, ఎఱుపులు, పుసికట్టుట, కండ్లు అంటుకొనుట, కంటిపండలు, కండ్లమనకలు మొదలగు మానును. డబ్బీలో పావులాయెత్తు కాటుకమాత్రమే యుండును. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

ఒక సందేహమునకు నివృత్తి

[యం. నరసింగరావుగారు]

రెక్కాపాటి సంగ్రహము బి.ఎ. శనివారమునాటి సాహిత్య సభలో "ఒక సందేహము" అని ప్రకటించినదానికి జవాబు.

అధికారి సంవత్సరాదిసంఘటనలో బ్ర. పా. రామ శాస్త్రిగారు ప్రకటించిన ధర్మశాస్త్రవిషయక వ్యాసముపై నిద్రవకే యెన్నియో యీసందేహములే ప్రశ్నములుగా జేయబడినవి. ఇవి యెన్నియో యీసందేహములే ప్రశ్నములుగా జేయబడినవి. ఇవి యెన్నియో యీసందేహములే ప్రశ్నములుగా జేయబడినవి.

వ్యాఖ్యానములు మూలపదమునకును, ప్రమాణానిక వచనములకును విరోధము లేకుండగనే యుండవలయునని, వానికి విరుద్ధముగా నుండరాదు. ప్రామాణిక లక్షణములు కామకృత మహాపాతకవిషయమై ప్రాయశ్చిత్తపదములు సంచితానియ్యబడియున్నవా? లేవా? వాని నీవెవలరావుగారు చూచిరా? లేదా? చూచినచో వానికన్నిటికినభిప్రాయమెట్లో వీరే యాలోచించు కొనినచో నీ సందేహము ఉదయింపక పోయియుండును. చూడకయే యడుగవారంభించిన పక్షమున నిట్టివారందరూ బయలుదేలుచునే యుండవచ్చును. వారి కందరికిని సమాధానము చేతుకొని బయలుదేరుటకాదు. మీరు సంచితాని మహర్షుల మూలపదములను జూచి యున్నయెడల వాని యభిప్రాయమును తెలిసికొని కాంతింపబడి యుండును. మీరు కాంతి కిష్టపడక మూలపదములను విడిచి వ్యాఖ్యానములను జూపుట యాలోచింపగా వ్యాఖ్యాతలే సిద్ధాంతకర్తలు, వారి వాక్యముల కిష్టానుసారముగ సర్థములు జెప్పవారుగూడ సిద్ధాంతకర్తలు అన్నట్లు కానించుచున్నది. "కొందఱు వ్యాఖ్యాతలు ఆకామకృత మహాపాతకవిషయప్రాయశ్చిత్తముచే, కొందఱు తిద్వైగుణ్యముచే, కామకృత మహాపాతకములలో వ్యవహారకామత్రము కలుగుననియు, మరికొందఱు సరికనివృత్త్యాపాదకమరణానికము కలిసిపిడ్డమగుటచే తిద్వైగుణ్యముచేతనే నరకనివృత్తి గూడ కలుగుననియు అభిప్రాయపడినట్లు నాకు గోచరించుచున్నది అని యీ వెంకటరావుగారు వ్రాయుచున్నారు. ఇదియును మీ వ్యాఖ్యానభేదములే కాని వ్యాఖ్యాతల యట్లు చెప్పలేదు. వారు సందిగ్ధముగా నున్నచోల దాము వివక్షించి చెప్పలేమని వివక్షను ప్రమాణము మహర్షి వచనాంతరమును జూపుదురు. అట్లు చూపలేదు. వ్యాఖ్యాతలు తప్పుపదవ్యయము జేసివారని శ్రీ రామశాస్త్రిగారు రెన్నడును జెప్పవారు కాదు. వ్యాఖ్యాతల వాక్యములకు వలెనే కాస్త్రులుగారి వాక్యములకు గూడ నభిప్రాయము గనుపెట్టినవారట్లు భావించెదరేమో? వ్యాఖ్యానములు పరాశరస్మృతి గవాయంధన.

వ్యాఖ్యానము అత్యధిగ ప్రాయశ్చిత్త సేవలోకే వ్యవహార స్పృహ. యస్తు వ్యవహార మనపేక్ష్య పరలోక నిర్వాహ మే యే వల ము చేతు లేత స్వబుద్ధిపూర్వకము మహాపాతకము మరణానిక మేవ ప్రాయశ్చిత్తం" అని మాధవాచార్యుడేమిదండ్రెప్పియున్నాడుగదా. దానికిని అతడే యువాహించియున్న శాతాతివాదిపదములకును "తస్మాత్కామకారణో మరణేన నరకవారనివృత్తిః ప్రతచర్యయా తు వ్యవహారసిద్ధిః" అను నలెని వాక్యములకును పరస్పరవిరోధము లేకుండ నీవెవలరావుగారు రాలొచ్చిచిమకొనవలసియుండును. మరణానికమత్రప్రాయశ్చిత్తములలో వ్యవహారక సందేహము లేమే కాదు. బుద్ధిక్రమమహాపాతకములలో మరణానముదక్కవేటొకటి ప్రాయశ్చిత్తము లేదనియే మహర్షులందఱు చెప్పవలసి వానికన్నిటికిని విరుద్ధముగా మాధవాచార్యుడు వ్యాఖ్యానము జేయబడినది. కావున వారని వ్యాఖ్యానవాక్యములను మహర్షి వచనవిరుద్ధముగా నుండవలయు సమన్వయము జేసికొనవలయుగాని, యథాశ్రుతుముగా గ్రహించి మనయచ్చానసారము చే

ప్పినచో, ప్రామాణిక లక్షణము. ద్విగుణ ప్రాయశ్చిత్తము చెప్పిన యంగిరోహపార్షియుం గూడ మహాపాతకములలో మరణానికమేకాని మతీయొకటి లేదనియే చెప్పినాడు. ఇట్లే యజ్ఞ పుణ్యవచనమునకుగూడవిజ్ఞానేశ్వరుడు వ్యాఖ్యానము చేసియున్నాడు. పాపనివృత్తి కొక ప్రాయశ్చిత్తము. వ్యవహారముతో అను వేటొక ప్రాయశ్చిత్తము నెచ్చటను జెప్పబడలేదు. అట్టిధున్నచో నీయూకదంపు విడిచి ఆవచనము, దాని కుదాహరణము, చూపవలయు. ఇంకను, ఈవెంకటరావుగారిసందేహము తీరనియెడల దమనివాసము నింటిపేరును, సంపూర్ణముగ చెనుగులో, నాంగ్లేయసాంకర్యము లేకుండ, సందేహములే జిహ్వానో, నివృత్తి చేయబడును. ఇప్పుడు దాంగ్లేయవాసము భావలోపలేనే ధర్మములలోగూడ ప్రవేశించుచున్నది. ఏ రెట్టివాసన గలవారో తెలియవలసియున్నది.

ఈవెంకటరావుగారును ఇంద్రజాలమునే చేయుచున్నారో, లేక తాము దానిలోబడినారో తెలియరాకున్నది. సంచికలోఁ జూపినవచనములలో నొకదానినైన స్పృశింపక వ్యాఖ్యానమును జూపుచు వానికి రామశాస్త్రిగారి కనుమలముగా సమన్వయించుచు కొనుచున్నారు. అవ్యాఖ్యానములను మూలస్మృతిపదవిరోధము లేకుండ సమన్వయించుకొనవలసిన పూచీ వెంకటరావుగారిదిగాని కాస్త్రులుగారిదికాదు. ఆయినను నాకు దోచినవిధమున జెప్పెదను. అపరాధిని వ్యాఖ్యాన మంతయు, మహాపాతకేతరవిషయముగా నిమహాపాతకవిషయముగాదు. "ఏతచ్చ మహాపాతకేష్యేవ" అనువాక్య మపరాధునిదికాదు. అతడే యట్లు చెప్పినచో నది మూలవిరుద్ధము. మూలకర్త యజ్ఞవల్క్యమహర్షి బుద్ధిపూర్వకమహాపాతకములలో వ్యవహారక జెప్పలేదు. దానినే విజ్ఞానేశ్వరుడు స్పష్టపఱచి యున్నాడు. ఇక వల్లూకభట్టియనులొని "ఇంద్రోయతీన్ సాలాన్యకేభ్యః ప్రాయశ్చత్తః తమ శీలావశేషవద్వ్యాసప్రజాపతిమపధావత్, తస్మాత్తమపహస్యం ప్రాయశ్చత్" అను శ్రుతి ఏవేదములోనిది? దీనిలో నాల్గవాక్యములున్నవి. ఈనాల్గవ కలిసి యొకశ్రుతియో? లేక వేరొక బుద్ధిపూర్వకముల రెంటిలోను నట్లులేదు. నాల్గవేదములకు వ్యాఖ్యాతజేసిన విశ్వా రణ్యుల శ్రుతిని బ్రహ్మపూర్వకముగా నేలజెప్పలేదు? దానిలో మొదటివాక్య మొకటియే యజ్ఞవల్క్యము ౬ అష్టకము ౨ వ పన్నములో నున్నది. ఇది యంతరక్షేప్రప్రక్షణవిధాన ప్రసంగములో, రాక్షసులు యజ్ఞవిహ్వలము కపటములరూపధారులై రాగా ఇంద్రుడు వారిని అడవికుక్కల కప్పగించెను. అది వారిని ఉత్తరవేదికి సమీపమున భక్షించెను. అదోమకాంతి కొఱకు వేడిప్రక్షణ చేయగా దోమ ము శమించునట్లు విద్యారణ్యము చెప్పుచున్నది. ఇంత మాత్రమున వెంకటరావుగారి కది కార్యపాధకము గానేరదు. కాదందులేని అశ్రుతిని సమన్వయించు బాధ్యత వెంకటరావుగారిదే కావున అశ్రుతిలోని ప్రేవాక్యములు దేనిలోనివి? కందవవాక్యములొని "అట్టివా క్కెడి? ఏట్టిది?" నాల్గవవాక్యములోని "ఉపహవ్య" మనశేమి? ప్రాయశ్చిత్తశాస్త్రములో నెచ్చటనుంప నీఉపహవ్యము చెప్పబడినదా? శాస్త్రకర్తలయిన మహర్షి రెవ్వరును దెలియని శ్రుతిని ప్రాయశ్చిత్తమును కల్పకభట్టే తెలిసికొనినాడా? అకడైనను దానిని హత్యపరముగా జెప్పినాడా? ఆయనకు రెవ్వరో అచ్చటి కేలపోయిరి? ఇంద్రునిక్రతువులొ బుద్ధులు, దేవతలు నెవ్వరును లేరా? వారందఱు యతుల హత్యల సంగీకరించివారా? కుక్కలులేనిచో నింద్రునకు క్రతువు పవిత్రమై సిద్ధింపదా? ఏల ఉంచినాడు? ఇచ్చట గొందఱు "ఇంద్రుడు కర్మపక్షపాతి, యతులు కర్మత్యాలు" కావున ఆశోపముచేత వారిని జంపినాడని వ్యాఖ్యానము చేసినారు. విద్యారణ్యుడట్లుచెప్పలేదు. ఆవాక్యములు విద్యారణ్యములో జేర్చినయెడల విద్యారణ్యులు చెప్పినట్లు భావింపమా? ఇట్లే పిమ్మటివ్యాఖ్యాత రెవ్వరో అశ్రుతిలో ప్రేతమవాక్యముల జేర్చి కల్పకభట్టియనులలో జేర్చియుండిన, సుండుచున్నను, వెంకటరావుగారు రాశ్రుతి దేనిలోనో చూపువలసి నిదయే నిశ్చయము. కల్పకభట్టు "నిష్కృతి ర్నివిధ్యతే" అనుచోల "ఇతోద్విగ్ధజాధికం మరణాత్మకం ప్రాయశ్చిత్తం" అని చెప్పచున్నవాడు "చతుర్వింశతి పార్షికం" అని యెట్లుచెప్పును? చెప్పిన నెట్లుప్రమాణమును? స్వవిరోధమే సిద్ధించును.

అంగిరోహపార్షి యితర పాపవిషయములలోనే ద్విగుణ ప్రాయశ్చిత్తము జెప్పి మహాపాతకములలో మరణానమునే చెప్పినాడు. ఉన్నదానిని గనపడకుండ జేయుట, లేనిదానిని గనపరచుటయే, యింద్రజాలము. ఇంద్రజాలములో బడవారిని వివేకము విడిచిపోవును. "వివేకవ్యవహారమునా, పరలోకానువా" అను మాధవీయవాక్యముగూడ కామకృతమహాపాతకములలో మరణానికముదక్క వేటులేదనియే జూపుచున్నది.

ఒక చిన్న విమర్శనము

[వానా అన్నపూర్ణాశ్రమిగారు - వ్యాకరణశిరోమణి]

ఈశ్రావణ శుక్ల ౧ శనివారపు సాహిత్యసభలో "విద్యాన్ కట్టి వెంకట సుబ్బారావుగారు" "సుభగకుసుమ" ఇత్యాదిదేశములనుండి వచ్చుచున్న చిన్న విమర్శనమును గావించియున్నారు. ఈపద్యము "అవి నినుండరి" యనురాజపుత్రికచే "రాజవాహను" నుద్దేశించి చెప్పబడినది.

"సుభగ! కుసుమకుసుమారం జగదనంద్యం విలోక్యతే రూపమ్, మమ మానస మభిలషతి త్వం, చిత్తం కురు తథా మృదులమ్" ఈపద్యములో "విలోక్యతే" అనుచోల రెండుపదములు భేదించి "తే రూపం విలోక్య" అనుయోజన మార్పులలో ప్రచుముగ కలదు. ఇచ్చట "కృశాంగ్యా మన్యనః కఠిన్య మాఖ్యాతమ్" అను రాజవాహనోక్తికి సరిపడదని చెప్పి, సుబ్బారావుగారు ఇట్లు అన్వయించుచున్నారు. "సుభగ! రూపం కుసుమకుసుమారం జగదనంద్యం విలోక్యతే, మమమానస మభిలషతి" అనియోజనచేసిన, "సుందరుడా! నీరూపమునునుకోమలమును జగదనంద్యమునై చూపట్టుచున్నది" అని చెప్పినచో "మనస్తా నతిథా" యని యొకవ్యతరేకవాక్యము వ్యంగ్యవిధమున స్ఫురించును. అప్పుడు "కృశాంగ్యా మన్యనః కఠిన్య మాఖ్యాతమ్" అను రాజవాహనోక్తి సమంజసముగా నుండును. "సుందరుడా! నీరూపముమాత్రము మృదులముగా నున్నదని చెప్పినచో మనస్సు కఠినమునుమా "యని స్ఫురింపకుండునా? అని మీరు "విలోక్యతే" అను దానిని ఒకపదముగ నన్వయించివారు.

ఇందులో "నీరూపముమాత్రము" అను ప్రవేశముచే మనస్సు "మాత్ర" పదవ్యవహారమునైనందున "మనస్తా నతిథా" అని యర్థము వాచ్యవిధమున లభింపగా "వ్యంగ్యవిధమున" అని వ్రాయుట స్వవిరోధియగును. "విలోక్యతే" అని భిన్నపదములుగా యోజనచేసినను "నీరూపమును కుసుమకోమలముగా గాంచి" అని యర్థముచేసినచో "మనస్సు కలుగించి" అని యర్థము వ్యంగ్యవిధమున స్ఫురించును. ఇప్పుడు "చిత్తం కురు, కృశాంగ్యా మన్యనః" అత్యధిక ద్విముఖముగా సమంజసము లగును. ఇట్లు అపన్నమగుచుండ, భిన్న పదియోజనను సుబ్బారావు గారు నిరసించుట అనుచితిము. రెండుపక్షములను తుల్యయోగ జేయును లని, నాయాశ్చయము. మీరు సరమతిములో అర్థమును సరిగ జరిపలేదు. "సుందరుడా! నీరూపమును జూడి నామనము కోరుచున్నది కాని నద్దాని మృదువుగా జేయుము." అని వివరించివారు. ఇదియు అదానిని అనగా దేనిని? "నామనము" అని యర్థము వచ్చుచున్నది ఇది యనంబదము "నీమనము" అని వ్రాయనోచ్చు. ఇట్లు స్పష్టముగ, వివరించి పార్వతికి పాతమును సరిసించుట భావ్యముగాదు.

"విలోక్యతే" అను ప్రయోగము దంప్యాచార్యునికివితా మహిమను నూదించకలదు. అట్లైన సంగస్కృతి పులందెలు మహాకవు లనవలసివచ్చును. ఇట్లు నుడువుట అత్యంత మనుచితిము.

ఈపద్యమును నిర్దుష్టముగా నిర్దుష్టయింపవచ్చును. "సుభగ! తేరూపం జగదనంద్యం కుసుమకుసుమారం విలోక్య మమ మానసం త్వం అభిలషతి (త్వం) తథా చిత్తం మృదులం కురు" "సుభగ! నీరూపము ననవిద్యుగను, నుసుకోమలమును గాంచి నామనము ప్రేమించుచున్నది. నివు నీమనమునుగూడ రూపమువలె మృదులముగా జేయుము" అని యర్థము. నీరూపమును మృదులముగ నున్నట్లు గాంచి నామన మెట్లు త్వదాసక్తి మగుచున్నదో యట్లే, నీమనమును మృదులముగ నొనర్చితేనీ, అదిమా మదాసక్తిము కాగదని భావిం.

"చిత్తం కురు తథా మృదులమ్" అను కన్యముఖాబాచి "కృశాంగ్యా మన్యనః" ఇత్యాదివాక్యమును రాజవాహనుడు పలుకుటలో సహజత్య మెద్దియు లేదు. వసుక యాద్యాన వసములో వీరెట్లు కలియనవచ్చును పంపురంగవియమును గ్రహించియున్నను, ఈమెకై రాజవాహనుడ జేట్టిప్రయత్నిమును గావించియున్న తెలియనందున "చిత్తం కురు తథా మృదులమ్" అని లేఖలో నామె వ్రాయుటగూడ సంగతము కాజాలదు. సుబ్బారావుగారుగూడ నిల్లంకరింపక అప్పుడు, లేనిచో వాచుచున్ననతి "మనస్తా నతిథా" యనువ్యంగ్యము విచ్చునట్లు ఆమె యెట్లు వ్రాయగలను?

ప్రేపద్యములో త్వంచిత్తం అనుపాతము నాగరికతలలో కలదు. ఈపాతములో "అభిలషతి" యనుచోల త్విద్రూపం, తిదాధారం త్వంవా? అని యధ్యాహరము చేయవలెను. లేదా "అభిలషతి" అనునది అకర్మకము. ప్రేమ కలిగియున్నది అని అర్థము. సందర్భమున "నీమన" పని సిద్ధించును.

అయ్యర్ల దశాస్త్రమున ప్రసిద్ధి
గూఢసాంకేతికములు

(గురుశిష్య ఉత్తరప్రశ్నోత్తర

ఉపమానములతో సహా)

సారాంశము కేవలవాచకములుగా

వేదములందు, తదితరమతగ్రంథములందు ప్రతిపాదించబడిన విషయములు నూత్నములై, అతిగంభీరములై యున్నవి. సాంప్రదాయప్రకారము గురువులచే కష్టమొనరించి అనుగ్రహించబడినను, అవి విరంతరము అవధానముచేతను, తర్కవాదనలచే తమ మననీయములు. వ్యాకరణ, వ్యాఖ్య, (గౌతమసిద్ధాంతము) వైశేషిక, (కణాదముతము) మిమాంసా, (జైమిని, బాదరాయణ తత్త్వశాస్త్రములు) సాంఖ్య (కపిలాచార్యుని సిద్ధాంతము) దర్శనములు, అపూర్వఫలజనకము లగుటచే, వాటిలో నుండుతప్పలు, అయపూర్వఫలితముల యసంభార్యతకే హేతుభూతము లగుగాని, ప్రయోజనానుసరణియందు, విస్పష్టమైన లోపము కానరాదు. జ్యోతిశశాస్త్రములో గుణించుటయందు చేసిన పొరపాటుండినచో, దేనినిమిత్తమై కార్యము పూనుబడినచో, అది న్యూనతమ బొందును. తదుపర్యాగమునూడ దూషితమగును. ఇంతకంటె యెక్కువ పరిమాణముగా, అయ్యర్లదశ, తప్రప్రతిభాధిక మగుశాస్త్రములయందు ప్రతిపాదించబడినట్లు ప్రచిపులవిషయములయందు, అతి స్వల్పమైన పొరపాటు, అధిక

ఈపద్యము నొకేవాక్యముగ న్యాయపరమిచ్చినా. “సుభగ! తేరూపం జగదవద్యం కుసుమకుసుమగం విలోక్య, మమ మానసం త్వం చిత్తం తథా వృదులం కరు “(ఇతి)అభిలషతి” “ఓసుభగ! నీరూపమును నిరవద్యము గను, కుసుమమృదులముగను గాంచి నామనము, ‘నీవు నీమనమునూడ రూపమువలె మృదులముగాఁ జేయుము’ అని కోరుచున్నది. అని యర్థము. అట్లు నీమనమును మృదులముగఁ జేయలేనిచో నీరూపమార్గము వ్యర్థమునూ! యని శృంగార్ధము స్ఫురించును. మనోమార్గము లేని రూపమార్గము వ్యర్థము కాదా! అప్పుడు “The handsome is that which handsome looks” అను ఆశ్రియము నీళ్లొకముచే చెక్కిన వ్యక్తికృతిమగును. ఈనమస్వయమే నా కెక్కుడు రుచించును.

అనురూపరూపకతని ప్రేమింపనివాడు కర్మశాస్త్రముఁ డాదగను, అందుచే నిరవద్య మునొకవలరూపకాలిగును నీరిని ‘త్వంచిత్రం కరు తథా వృదులమ్’ అని ప్రార్థించుటచే న్నియరూపమార్గము, ‘మమమానస మభిలషతి’ అనుదానిచే మనోమార్గము వ్యక్తపడుచున్నది. “యోవలె విరట్టదవుగాక అనురూపరూపకతనిరూపమార్గమునాఫల్యము నొందదలచితివేని, నాకు మిన్నయగురూపకతి జగతితమను లేమిజేసి శత్రురాజపుత్రకవైసెను నన్నే వరిండునంతటి వృద్ధయమార్గమును నావలె నీవు మాడఁ గట్టియుండుము అని యామెగుఱాఁడెయ్యెను. ఇప్పుడు “త్వంచిత్రం కరు తథా వృదులమ్” అను శాస్త్రము సమంజసమే యని పాఠశాల గ్రహించెదరుగాక. రాజవాచనము కూడ ఈగూఢాశ్రియమును ‘కృకాంగ్యా మన్యజే కాత్మ్య మాఖ్యాతమ్’ అను వాక్యముచే వ్యక్తపంచి తత్సమాధానముగా “అసాధారణరూపకతి యగు నామెను ప్రేమింపనంతటి కాత్మ్యమే తన మండునెనీ, క్రిడావనములో నామెను చూచి నీతోడ నే తనకట్టి రాగోదయ మెట్లు కలుగును! అద్దానిని గ్రహించియు, నామె తనవృద్ధకాత్మ్యము నిట్లు తలఁపఁదగినా? అని యామెచెలికలెతో నుడివెను.

‘సుప్త భగం, దైవం, సౌందర్యం, విశ్వరూపం వాయస్య’ అని సుభగపదమునకు విగ్రహము రచణీయము లేవా? అని స్వయము నిర్వాణముగఁ ప్రేమింతురో వాడే వైశాలి, రూపంతుడు, విశ్వరూపంతుడు అని చెప్పదగను. ప్రకృతములో నీసంబంధమెంతయు భావపూర్వకము. ‘జగదవద్యం’ అనుపదము ఇంతటిమించిన రూపసౌందర్యము విధాన్యమైతిలో లేదు అని తెలుపుచున్నది. ‘మమ’ అను పదము ‘తాదృశ్యాః (నిరవద్యము మనోమరూపకాలివ్యాక) మమ’ అనునర్థమును స్ఫురింపఁజేయును.

భిన్నపదయోజనలోఁ బూర్వోత్తరమును మేళనము చేయుచున్నాము. స్ఫుటము, సుబ్యాగావు గారు సారస్వతానుబంధమున ప్రోసోడాచెప్పి, తెచ్చి పెట్టిన విశేష మేదియ? గానరాదు. వారు విశేషములను చూపుటఁ గృతజ్ఞుడను.

మగు నసంభార్యఫలితములచే అనుసరింపబడును. ఈకారణముచే, అయ్యర్లదశాస్త్రమును ఇతరశాస్త్రములతో బోల్చుట యవశ్యకము.

శ్లో|| “గగనం గగనాకారం, సాగరస్సాగరోపమాః | రామరావణయో ద్బుద్ధం రామరావణయో రివ ||”

ఇవన్నియు నిరసమానమగునట్లే, అయ్యర్లదశ శాస్త్రము గూడ ఉపమానరూపమైనదని చెప్పుటాకయితేయోక్తికాదు.

అయ్యర్లదశమున కవశ్యమైనవి, శాస్త్రపరిజ్ఞానము, శస్త్రము, ఓషధిపరిక్ష, రోగనిధానము. ఈ సాధనముయొక్క సద్యఃఫలము, రోగవిక్లిప్తయే. ఈసాధనవిషయమునందే త్రిపురమైనచో, తత్ఫలితముగూడ సంపూర్ణమగును. సాధనమందు లోపమున్నచో, తత్ఫలితముగూడ నదే రీతి గా నుండును.

వై జెప్పినట్లు, రోగముల నివారించుటయందు ముఖ్యసాధనము అయ్యర్లదశాస్త్రమును సరిగా నభ్యసించుటయే యని చెప్పక తప్పదు. దయార్థి హృదయం లగు ప్రాచీనయువులు, ఆయుర్వేదసిద్ధాంతకరణమై షట్ త్రింశద్విషయములను ప్రస్తావించిరి. అందులో మొదటిది ‘శాస్త్రాధికరణము’ (The Subject of the Science) విషయమునుగురించి శాస్త్రము ప్రాముఖ్యముగా ప్రతిపాదించునో, యది శాస్త్రాధికరణము.

ఉపమానము:—అయ్యర్లదశాస్త్రము ఈక్రింద నుదాహరింపబడిన అష్టవిధాంగములుగా, విభజింపబడిన దనుట శాస్త్రాధికరణము.

- (1) కాయచికిత్స (Treatment for healing and grown-up children) (2) బాలచికిత్స (Treatment of children) (3) గ్రహచికిత్స (Treatment of diseases of children caused by evil demons) (4) ఊర్ధ్వాంగచికిత్స (Treatment of diseases of the head) (5) శిల్యచికిత్స (Treatment of diseases caused by the penetration extraneous substances into the body) (6) విషచికిత్స (Treatment of poisons) (7) రసాయన చికిత్స (Treatment of old age) (8) వాజీకరణచికిత్స (Proces) of stimulating amorous desire by means of medicines. అంతియే కాక, నూత్రస్థాన, నిదానస్థాన, చికిత్సాస్థాన శరీరస్థాన, కల్పస్థానవాదులగుస్థానములు, అయ్యర్లదశవైద్య శాస్త్రమునందు చక్కగ విమర్శింపబడిన మరొకొన్ని ప్రకరణములు, ‘స్థానాధికరణంబు’ లనంబడును. (Topic of the sections నూత్రములై, నూత్రములచే, నీయధికరణములు అపూర్వమును వివరించును; రోగముల నూత్రకారణములను గురించి పూర్వలోచనజేయును; రోగనివారణముల చికిత్సలను తెలియజేయును; శరీరములోనుండు వివిధభాగములతో పరిచయముచూపును, విషములకు ప్రతిక్రియ సలుపుపద్ధతులను నిరూపించును; అను విషయములే కాక, ప్రతిష్ఠానమునందు దెలుపు విషయములు విశేషముగ నుండుటచే ముఖ్యవిషయములు మాత్రము వివరించితిని.

మఱియు, విషయమునుగురించి, అధ్యాయము ప్రారంభింపబడుచున్నచో, అది ‘అధ్యాయాధికరణ’ మనంబడును. Topic of the chapter. అది యెట్లుననె, ప్రకృత మిప్పుడు ‘దినచర్య’ (Performance of daily duties) ను గురించి ఖ్మప్తముగ వివరించెదను. అదియెద్దియన, ఇదమిత్యనని, ఏసంగతి ప్రత్యేకముగా విశేషముపబడుచున్నచో అది ప్రకరణాధికరణము. (Topic of an exposition.)

ఉదాహరణము:—వృద్ధయస్థమైయుండి, ఇతరరక్తవాళములకు అధాఃభూతమైయుండి, శుద్ధరక్తము ప్రసరింప, నాడులే ధమములు (Arteries) అశుద్ధరక్తమునుతీసి, నివచ్చు వాళములు, సిరలు (Veirs) అనునవి, మనశరీరమునందు గలవు. శస్త్రసంబంధమైనకార్య మివని మైనను, ఈనాడులను చేదించుకుండు నుద్దేశముతో, నీవిషయము ప్రస్తరించబడినది. ఈ విధముగా, ఒకవాక్యముచే విశేషింపబడు సంగతి, వాక్యాధికరణ (Topic of Sentence) మనంబడును. ‘ఉద్దేశ’ నిర్దేశములకు, (Inquiry and Ascertainment) గల సంబంధముగాని, ‘నూత్ర’ ‘భాష్యములకు (Aphorism and Commentary) గల సంబంధముగాని స్పష్టమవు వివరణము ‘యోగాధికరణము’ (Topic of Relation) అనంబడును.

ఉదాహరణము:—“ఇప్పుడు అనయవసులవిభజననుగురించి ముచ్చటించెదను” అని యుపక్రమించుట, సర్వసామాన్యముగా, ఈపరిక్షాసంతరము, శరీరముయొక్క వివిధభాగములు వాటి వాటి చిహ్నులచే పరిచయపడును. లేక, తర్కశాస్త్ర

నియమితములైన, ‘ప్రతిజ్ఞా’ (Proposition) హేతు, (Logical Reason) ‘వృత్తాంతి,’ (Illustration) ఉపయ, (Special Application) ‘వేగమన,’ (Conclusion) ‘పంచాయమ’ వాక్యములకై (Five members of our Syllogism) చే, విషయము నిర్ధారణచేయుటగూడ ‘యోగాధికరణ ముందు. “శరీరక్షణార్థం జీర్ణాన్నాన్ని ధారభూతం” అనెడు వాక్యము, ‘ప్రతిజ్ఞావాక్యము.’ (Statement of proposition) అని అనెదర. దీనిని, కాణము జెప్పవాక్యము హేతువాక్యము. శరీర రోగమునకు, బాల్కలన్ని అధారభూతమని చెప్పెడు వాక్యమునకు హేతువు. “లోపలకుబోయిన ఆహారమును జీర్ణాన్ని పక్వము చేసినప్పుడే, యావచ్చరీరము పుష్టిని బొందును. భోజనముద్వారా ఆహారమును ఉదరమునందుంచుటమాత్రము ననే, మనశోరక సిద్ధింపదు.” కాలి (Rice) మొదలగు భాగ్య విశేషములకు, విత్తములు కారణ మగునట్లుగ నే యని, యదాపారణజెప్పుట ‘దృష్టాంతవాక్యము.’

విత్తములు లేనిచో, భాగ్యము అంతుండునట్లు, అయ్యర్లదశము లేనిది శరీరముయొక్క సామ్యాన్య రక్షింపబడదు కాబట్టి ‘చికిత్సాశాస్త్రము,’ (Therapeutics, application of remedies) యొక్క అత్యంతవశ్యకత, ప్రత్యక్షత ప్రమాణము వలన, నిర్ధారణ చేయబడినది ఈ వివరణను ఉపయమందురు.

ఈ సందర్భము, చికిత్సాశాస్త్రమును ముఖ్యముగా ఆరంభించవలసినది. ఈ సిద్ధాంతకరణమును నిగమన ముందు.

శిష్యుడు:—ఒకానొక సమయమున, చికిత్సాశాస్త్రమును గురించి శిష్యునికి సంగత్యము గలిగినపుడు,

గురువర్యులు:—“చికిత్స” (Treatment of diseases) అన్ని విధములను సమగ్రమైనచో నిస్సందేహముగ ఫలితమొసంగును. అయ్యది ఎట్లున నీ క్రిందివిధముగ నుండవలయును

తెలివిగలవైద్యుడు:—

“నరోరధితాఖిలవైద్యవిద్య: పీయూషపాణి: కుశలక్రియాను, గతస్పృహతోఽర్ధ్యధర: కృపాతు

శ్చుద్ధోధికారిభిషగీదృశస్సాన్యతో” (లోలంబరాజీయము) (గురుమూలముగ వైద్యశాస్త్రమునుక్రమముగ నెఱిగిన

వాడును, అమృతహస్తమును, చికిత్సాసామర్థ్యముగలవాడును, అహంకారవర్జితుడను, ధైర్యవంతుడును, పరిశుద్ధుడు నగు వైద్యుడు చికిత్సచేయవలయును.]

జాగరూకత గలపరిచారకుడు:—“అనురక్తశ్శుచిర్దక్షో బుద్ధిమాన్ పరిచారకః” [పరిచారకుడు రోగియందుదృఢమైన భక్తి, కాయ, వాక్, మనోవ్యాపారములయందు దోషము లేకుండుట, సర్వకార్యములయందు సామర్థ్యము. ముఖ్యగలవాడై యుండవలయును.]

సరియైనదోషధము:—“బహుకల్పం బహుగుణం సంపన్నయోగ్యమానధమ్” [అదోషధము, స్వరసము, క్వాధము చూర్ణము ఈ మొదలగు ననేకకల్పములగులదిగను, సురుత్వము, మాంద్యము మొదలగుననేకగుణములు గలదిగను, ప్రత్యేకమైనభూతేజములయందు జనించినదిగను, లేక పాకసంస్కారములతో గూడినదిగను, వ్యాధి, దేశ, కాల, దోష, దూష్య, ఐయో, బలాద్యగుణముగ నుపయోగింపదగినదిగ నుండవలయును

విశేషతగలరోగి:—“అశ్లోరోగీభిషగ్యశ్శో బావకః పుత్యవాపి” [రోగిగనవంతుడును, వైద్యుడుచెప్పు ప్రకారము నడుచువాడును, రోగా ఆహారవిహారాదులయొక్క గుణాగుణములను, నిదానాదులను, వైద్యునిచక్కగ బోధింపతగినవాడును, ధైర్యవంతుడునై యుండవలయును.]

[వా. అ. నూత్రస్థానము]

ఇవిసంబంధ లక్ష్యలక్షణములతో సాధనసామగ్రి కలిగినప్పుడు, చికిత్సాశాస్త్రమునకు ఉల్లంఘనము కలుగనేరదు. కాని, పైవివరించిన నాలుగింటిలో, నేదైననొకదానికి లోపము వచ్చినచో, రోగిసంభలము సిద్ధించదు. కనుక ఈచికిత్సాశాస్త్రము నిందానర్హము.

ఇంతియే కాక, ఒకసందర్భములో ముచ్చటించినవిషయము, మరయొకసందర్భమున ప్రసంగింపబడినచో, హేతుర్థమందురు.

ఉదాహరణము:—“ముఖ్యమైనశరీర అనాహూత్యుద్దేశమునకు అశుద్ధరక్తమును తీసి, నివాపురక్త వాళము యొక్క ప్రతిశాఖయనునూత్తుతరమైన, శరీరముగా విభజింపబడినది. వీటిని, ‘జలంధరసిర’, మొదలగువాటిని మాత్రము చేదించగూడదు. ఒకటొకటితో మిగులీకృతమైన యామూకు అంతరంగిక సిరలను, పిల్లసిరలను చేదించగూడదు. ప్రత్యేకముగా ఈ విషయములను విచక్షణచేయుట యుద్దేశమేమన, తపతర సిరలను చేదించుట నిరభ్యంతరమని రూఢిగా జెప్పియుండుటయే.

(సశేషము.)

నేనువదలికా యదివదలదు

విద్యాన్ దేవరకొండ రామజోగిశాస్త్రి గారు

గోదావరీతీరంబు ప్రజానివాసయోగ్యంబులగు గ్రామంబు లనేంబులచే నొప్పారుచుండును. అందుఁ గవిలేశ్వరం బను నొక యగ్రహరంబుగలదు. దానిలో బ్రాహ్మణులుపలువురు నివసించు చుండును. వారిలో నెల్ల మిన్నయై సోమశర్మ యను విప్రవరే బుండు సదా వాసముచేయుచుండు. ఆతనికిఁ గలుంబవ్యయ మునకుఁ దగిన తాబడి వచ్చుచుండుటంజేసి యితరకార్యము లందు జోక్యము గలుగఁజేసికొనక నిరతము భగవద్భక్తిపరాయణుండై సత్కర్మలక్ష్యము చేయుచుండును. అతఁడు మిగుల భర్తాత్ముడు. సత్యవాక్యధురీణుడు. సదాచారసంయుక్తుడు. ఆతనికి సాటియైన దాతనిభార్య. బంధుమూదరణంబునను నతి పూజాతత్పరత్వంబునను నామె కెవ్వరును సాటిరాదు. ఆమె పేరు వికాలాక్షి. ఆపుణ్యదంపతులను జూచినవారు పార్వతీపర మేశ్వరంబని చెప్పకమానరు.

సోమశర్మ శుక్రొదయము కాఁగానే మేల్కొంచి హరి నామస్మరణ మొనరించుచుఁ గొంతకాలంబు గడపి కాలకృత్యం బుల నిర్వర్తించికొని నూర్కొదయసమయంబునకు గోదావరీకి యందు స్నాన మాచరించుచుండును. స్నానసమయంబున సతి గంటనేపు ప్రతిదినంబునను గోదావరీపుణ్యజలంబుల నీడులాడు చుండును. దానంజేసి యాతని కీత యన్న లక్ష్యము లేకయుం డెడిది.

గోదావరీ ప్రతిసంవత్సరంబు నామాధాంతంబునను క్రావ జాదిని వచ్చుచుండు నలనాటు గలదు. యథాపూర్వకముగ నా యెడను వజ్రదుల రా నారంభించెను. ఉభయకూలంబులకును సమాపముననుండు గ్రామములలోఁ గొంతభాగము వజ్రదులవలనఁ గొట్టుకొనిపోయెను. కొద్దెరగలలు, అరటిగలలు, కేకుదుల ములు, వెదురుగదలలు, మున్నగునవి యసంఖ్యాకములుగ నా ప్రవాహములోఁ గొట్టుకొని వచ్చుచుండెను. తత్తీరవాసులు తమ తమ శక్తికొలఁది కేటిలో దిగి యెవరికి దొరకిన వస్తువులు వారు దీసికొనుచుండిరి. సోమశర్మ యీతవచ్చినవార డగుటచేత “నలుగురును దిగి యెవరికిదొరకిన వస్తువులు వారు పొందుచు వ్నారు. వస్తువులు దొరకకపోయినను స్వేచ్ఛగా నానదిలో నీడవైన నీడవచ్చు”నని తలంచి ప్రవాహములో దిగెను. దిగిన కొంతసేపటి కతని కదృష్టవశంబున నొక నల్లనిపెట్టె దొరకి నది. ఆతఁడు దానిని గైకొని సంతోషముతో నింటికిఁబోయి విప్పిచూడఁగా దైవానుగ్రహంబున నందు బంగారునాణెములు, రత్నములు మున్నగు నమూల్యవస్తువు లుండి యుంచునానందము ననుభవించెను. సోమశర్మ వానినిదీసి భద్రముగా దాచి క్రమ క్రమముగ మిదెలు, మేడలు, భూములు మొదలగునవి సంపా దించుచుఁ గొలఁదికాలంబుననే గొప్ప యైశ్వర్యవంతుండై సకల సౌఖ్యముల ననుభవించుచుండెను. ఆయూరిప్రజ లాతని యదృ ష్టమునకు మెచ్చుకొనుచు “దైవానుగ్రహ మున్నయెడల నెంత టికేదవఁడైనను, వైశ్వర్యవంతుఁడగున”ని తలంపఁజూచిరి.

ఇట్లుండ నాయూర నున్న యొకగృహస్థుని యిల్లాలు చండిక యనునది “తానును సోమశర్మవలెనే ధనము సంపాదించ వలె ననెడి పేరాసతోఁ దనభర్తను విడిచి “ఏమండోయి! మొ న్న గోదావరీవచ్చినపుడు సోమశర్మ కేదో యొకవస్తువు దొర కినదట! అద్దాన నాతండు మిగుల వైశ్వర్యవంతుఁడై సౌఖ్యముల తోఁ దులఁదూగుచున్నాఁడు. ఇట్లు మన మెంతకాలంబు దరి ద్రావస్థలోనుండి కష్టంబు లనుభవించుట! కావున మీరును నీ పర్యాయము గోదావరీ పూర్తిగా వచ్చినపు డందులో దిగి నల్ల ని వస్తువును దీసికొనిరండు. అద్దాన మన మైశ్వర్యవంతులమై సౌఖ్యము లనుభవించగలము. అప్పుడు మనకష్టముల గట్టెక్కు ను.” అని వచించెను. ఆ మాటలు విని భర్త చిటునవ్వు నవ్వుచు, “సోమశర్మ యదృష్టవంతుఁడు. పూర్వజన్మసుకృతివశేషంబున విశేషధనం బాతనికి లభించినది. మన కట్లు రమ్మని కొరుట పొడిగాదు. అంతియకాక యొకరికిలభించినది, తమకు లేదని విచారించుటవలన నష్టమే కాని లాభముగలుగఁ బోదు.” అని ప్రభుత్వరం బిచ్చెను.

కాని చండిక యందుల కొప్పకొనలేదు. లేక తప్పదని పట్టుపట్టినది. పాప మాబ్రాహ్మణుఁ డేమియుఁ జేయునదిలేక యామెయొక్క నెలవేర్చువలననవఁ డయ్యెను. సదనద్వివేకము లేక మూర్ఖతవహించి భర్తలను వేధించు భార్యలు, వారల కురిత్రాఁడువంటివారని చెప్పటలోఁ సతికయోక్తి యేముం డును? “స్త్రీబుధి ప్రత్యయంకరీ” అన్న యాశ్లోక్తి వ్యర్థం బగునా?

కొలఁదిదినములేక యాతనిపాటిటి వృత్తువువలె గోదా వరీ యుభయకూలంబులఁ దీసి పాలుముఁ బ్రవహింపఁజూచెను. అనేకములగు నమూల్యవస్తువులు ప్రవాహములోఁ గొట్టుకొని

గ్రంథ పరిచయము

1. సుదర్శనవిజయము

గ్రంథకర్త:— తోలేటి వేంకటసుబ్బా రావుగారు, ఎ. ఇ. యల్. యమ్. మిడిలుస్కూలు తెలుఁగు పండితులు, రాజమండ్రి.

2. లక్ష్మణుఁడు

గ్రంథకర్త:— డి. యస్. రామారావు గారు. ఈ రెండుపుస్తకములును రాజమండ్రిలో పుస్తకవ్యాపారులు మాదేటి నన్నావనయ్య అండు సన్సవారలు విమర్శనార్థము మాకుఁ బంపిరి. కృత జ్ఞతాపూర్వకముగా స్వీకరించితిమి.

1. సుదర్శనవిజయము:—దేవీభాగవతమునందలి ధృతి పంథ్యుపాఖ్యానమే. కొలలరాజునకుఁ బుట్టి పెరిగి రాజ్యభ్రష్టుండై యడవులపాలము మిగుల కష్టములకుఁ జిక్కి తుదకు రా జ్యమునుబొంది సుఖించినవార డీ కథావాదకుఁడగు సుదర్శ నుఁడు. గ్రంథకర్తగారు కథాంతములను జక్కగనే సంకరించిరి. కాని వైదిమాత్ర మొక్కంత సరళముగ నుండదునని మా యాశయము. డబిల్ క్రాను 16 పేజీల పైజా. 86 పేజీల కాగితపుత్రండు.

2. లక్ష్మణుఁడు:—ఇది రామాయణమునుండి యుద్ధ రించి విపులముగారచించిన లక్ష్మణునిచారిత్రము. లక్ష్మణుని పౌ టిల్ల, సౌభ్రాత్ర, స్వాధ్యర్థ్యాగదు లెంతయుఁ బ్రశంసార్హ ములు. ఇట్టి మహనీయులచరిత్రములను జదివినవారలకు గుర వంతు లగుదురు. వైది సరళముగానున్నది. డబిల్ క్రాను 16 పే జీలపైజా. పే 99, కాగితపుత్రండు.

ఒక్కొక్కదాని వెల రు. ౧ ౧౨. ౦

శ్రీమయూరధ్వజోపాఖ్యానము

ఇయ్యది గుత్తివాస్తవ్యులగు చక్రాల నరసింహశాస్త్రి గారిచే రచింపబడిన మూడాశ్వాసముల పద్యకావ్యము. కవి దైమినిభారతమునందలి మయూరధ్వజానికథ నిందు విరివిగా దెంచి సంతరించెను. మయూరధ్వజుడు విష్ణుభక్తగ్రేసరుడు. తనదేహమున నర్థభాగము నొక బ్రాహ్మణకుమారుని ప్రాణముల

వచ్చుచుండెను. నల్ల నివస్తువు తెమ్మని మూర్ఖపుంబట్టు పట్టుట వలన నమాయికపు బ్రాహ్మణుండు గోదావరీలో దిగెను. చిన్న తనంబున నాతఁడు గొంతెమిద పున్నెయ్యిన్నవార డగుటంజేసి తీరమునకుఁ గొంతదూరములో నీడులాడుచు నెన్నియో యితర ములగు వస్తువులు దొరకిననుఁ జేపట్టక విడుచుచుఁ దాను గోరిన నల్ల నివస్తువును కెదురు చూచుచుండెను. పాపము! “తా నొకటి తలంచిన దైవమొకటి తలఁచు” నను నాశ్లోక్తి ననుసరించి యొక్కడనో కొండలలోఁ బ్రవాహవేగంబునకుఁ దాళలేక పట్టు దప్పిన యొక భిల్లకము ఆకవి తన్ను మిట్టలి బాధింప రత్న ణోపాయంబు వెదకుచు వజ్రదం గొట్టుకొని వచ్చుచు నాతని కంటం బడెను. దూరమునుండి దానిం జూచి తనకోరిక యీ డేరఁగదా యని సంతోషించుచు నయ్యది సమాపించినతోడనే దానికంతంబు గట్టిగాఁ బట్టుకొనియెను. అదియు సమానవాంఛ తోనుండుటం జేసి “దొరకెరా! ప్రాణరక్షణోపాయం బ”ని భిల్లకంబు వాని కంతంబు బట్టుకొనియెను. ఆ ట్టిగివురును నన్యోన్యకంఠగ్రహణంబున భారం బెక్కుడై ప్రవాహమధ్యం బున మునుగుచుఁ దేలుచుండిరి. ఆ సమయంబున గయ్యాలి యగు నాతనిభార్య యొద్దను నిలువఁ బడి తనభర్త సోమ శర్మవలె నల్ల నివస్తువు లేగలఁ డను నాసతో నెదురుచూచుచు మునుగుచుఁ దేలుచున్న నిజనాథాం గాంచి “నాథా! య య్యది భారంబైన వధివేయుఁడు. నిమ్మరణంబుగఁ బ్రాణం బులు వదిలివేయుఁడు” అని యెలుగై తి కేకలుచెచ్చుచుండెను. కాని యప్పటికే ప్రాణంబులపై నిరాశచెందిన యా బ్రాహ్మణుం డు “నేనువదలికా యదివదలదు” అని కేకవైచి తత్క్షణంబు ప్రాణంబులఁ బరిత్యజించెను.

తేలిగ్గి దైవ మిచ్చినధనమతోఁ దృప్తి నొంది యుండవలెగాని పేరాశ నొందరాదు ‘వారి కున్నది తమకే చేరూర’ దింపు స్వర్గలవారు చెడిపోదు రిట్లు జగతి.

గాపాడుటకై యొకగ సమకట్టిన మహాదాత. వైదిసరళముగానే యున్నది. మచ్చునకు రెండుపద్యములు:

ఉ. దేవ భవద్విధేయులము • దివ్యశృంగామయదృష్టిజూచి యీ భూవరు దత్త గాత్రము నా • పూనికఁగైకొన నెంచుడీ వృథా యేవను బొంది చేకొనక • యిమ్మెయి రెంటికిఁ దప్పినట్టియా రేవణభాతిఁ చేయక ప • రిక్రమ సాగక మందఁ జేయుడీ. ఉ. కన్నీటు నీరుగాఱుటకుఁ • గ రణ మేమని మీరు చి త్రమం దెన్నుదురై నదాని విధ • మేర్పడఁ బల్కెద నేక గాత్రమం దున్నతిఁ గంటి సాటిసగ మొందెను గన్గతి • నాకు నట్టి దా పున్నెము లేదటంచువగఁ • బూనెనుదాపలిమేను బాష్పముల్. ప్రతాలు వలయువారు గ్రంథకర్తగారిపేర అనంతపుర మునకు వ్రాసికొనవలెను. దీని వెల 1 రు.

ఉద్గాధనహస్తము

అను

వెట్టికి వేయివిధములు: (పద్యములు)

గంధకర్త:— శ్రీయుత శ్రోతపల్లి సూ ర్యరావుగారు, మేనేజరు, ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్తు, పుదుచ్చేరి, మదరాసు.

ఈగ్రంథమున లోకములు సాంఘికములు నగు కొన్ని వెట్టియారములను వెట్టులుగాఁ బరిగణించి వానితో నైద్య కాస్త్రమున నిరూపింపబడిన వెట్టులను జేర్చి, యొక్కొకవెట్టి నొక్కొకపద్యమున, వేయింటిని వివరించిరి. ఒక్కొక్కదాని వరుస లెక్క నావెట్టిని వివరించుపద్యము మొదలఁ జేర్చిరి. ఇది యొక విచిత్రవిమర్శనగ్రంథ మనదగును. విమర్శనాసక్తి యను వెట్టియే గ్రంథకర్తగారి స్వగ్రంథమున రచింపఁబడినట్లులు తోచుచున్నది. కాని యిది కేవలము గ్రంథమున నుడివినవెట్టు లలో నొకటిగా నెన్నఁదగినదికాదు. ఈవెట్టిపుస్తకమును జది వినఁ దలతిరుగునేమో యని యాంధ్రసాహిత్యులు దీనిని నిరసింప రాదు. తప్పక చదువఁదగినది.

ఇది లోకమునఁ గల దురాచారములను, దుష్టాంతము లను, గపటములను, దెలుపును. చక్కని నీతులను బోధించును. మంచి లోకజ్ఞానమును గలిగించును. చదువఁ బ్రారంభించిన పిదపఁ దుదదనుకఁ జదువఁ గుతూహలము పుట్టును.

గ్రంథకర్తగా రిదివఱకుఁ బెక్కు (చిన్నచి-పెద్దవి) గ్రంథములు రచించి భాషాసేవ గావించినవారగు టాంధ్రలో కమునకు విదికమే. వీ రితిగ్రంథములవలె దీనిని నిర్దుష్టముగనే సంతరించిరి. కాని సంఖ్యతోఁ బద్యము మొదలు పెట్టవలె నన్న నియమము పాటించినకారణమునఁ గొన్నిచోటుల నడకకుంటు నడినది. చూడుఁడు.

గీ. మాటయేబదిరెండగును ధర నొక్క వెట్టి కలిగియుఁ దినక వ్రేల్పెట్టిరొట్టె నేతిగిన్నెకుఁ జూపుచు నీరసెల్లు లోభివారలసా మొర్చులు గొనిపోవ. గీ. మాటయేబదితొమ్మిదన్ను గఖ యిట్టి వెట్టిని దనది కూడును తెలపదైనఁ.....

క. మున్నూటనలువదెనిమిది మున్నీతఁడు నాజనకు ప్రభుత్వమునం దె పున్న న్నెతుకొనెడువార డిన్నాటికిఁ బెద్దయయ్యోనే యన నిలుచుక.

అదియందుఁగాక పద్యములయం దెక్కడనేని సంఖ్యలు నిమిష్యయండిన నిట్లు కాకుండెడి దేమా!

కొన్నియెడల విరళప్రయోగము గల మాటుమాలపదము లును గలవు. చూడుఁడు.

క. ముప్పదిరెండవ వెట్టిని దప్పకొన న్నార్కమొండు దగు మద్యాతిక.....

క. డెబ్బదియాజవ వెట్టియు దబ్బాట్టునవచ్చు నాముదపు జిట్టు నా ముబ్బెడు జొన్నయిలకలం గెబ్బినచెయి కడిగొనక గీటునలుపుక.

కా. ఇన్నూ పెన్నెతిమూడగు న్నతికిఁ బ్రాగ్గయక్రియకొ వృద్ధయై, మాన్వూళ్లుడికించినట్లు స్తుత బా ముల్పెట్టి పొసత్త దాఁ, జిన్నడే విధవాత్వమంది సూజాం జేరు న్ననాకాలముం, బన్నంబు ల్యజప న్ననాంద యవత్తిల్లపాభవం బొప్పగక.

ఈపాద్రము పదితెకములగు విభాగింపబడినది. గ్రంథకర్తగారు గ్రంథాంతమునఁ గూర్చిన,

“చ. నవలలు వ్రాయువారలకు నాటకము ల్రవియించువారికి ని్యవిధవిశేషము లైయి విశ్వనిఘంటుగ నుండునంచు నే వివరము గా వచించితిని వెట్టులక్రిందను.....”

అను పద్యమునందలి యభిప్రాయము సత్యేతరము కా డనఁదగును:— వెల రు 1-0-0

ఇం పీరియలు బ్యాంకు మోసము కేసు

ముద్దాయిలందరును వదలివేయబడిరి

జూరీ నిర్ణయమును న్యాయాధిపతి అంగీకరించుట

వేలకొలది ప్రజలు ముద్దాయిల కఠుత్వాహారిత మగు న్యాయమొసంగిరి

(న్యాయమూర్తి బిల్లీ గారి యెదుట)

22దినముల దీర్ఘవిచారణ జరిగినతరువాత ఇంపీరియలు బ్యాంకు కేసునందు ముద్దాయిలందరును, నిన్నటిరాత్రి 6 గ 55 నిమిషములకు ప్రత్యేకపుజూరీ చే మూడు అరోపణలందును నిర్దోషులుగ ప్రకటింపబడి న్యాయమూర్తి బిల్లీ గారిచే వదలివేయబడిరి. అంతట ప్రాసిక్యూటరు తరపున న్యాయశిక్షణ గ్రాంటు గారు, లేచి ముద్దాయిలపై గావించబడిన ఇతర అరోపణలనున్నట్టిని నువ్వనంపారించు కొనుచుంటిని ప్రకటించిరి. ప్రత్యేక జూరీసభ్యులకు న్యాయమూర్తి తిరిగి కృతజ్ఞతను చెలిపి వదివత్సరముల వరకును తిరిగి. జూరరులుగా పనిచేయవలసిన భాధ్యనుండి వారిని మినహాయించెను.

నిన్న ఫలహారానంతరము తిరిగి హైకోర్టు నెవన్ను వారు సమావేశమైన తరువాత న్యాయమూర్తి బిల్లీ గారు 2.45 నుండి 3.45 గంట వరకును కేసుయొక్క విషయములను జూరీకి వివరించుచు నువ్వనంపించి ముగించి, జూరీవారిని రిటైరింగుచాం బులులోనికివెళ్లి అచ్చట చర్చించుకొనివచ్చి తమచాళిప్రాయము ను చెలువలసినదనియు, సాధ్యమైనరేతర కేకగ్రీవాభిప్రాయము లగుట కెన్నింపవలెననియు గోరెను. అంతట జూరులు రిటైరింగు చాంబరులకు జనిరి. న్యాయమూర్తి తన విక్రాంతిగదికి వెళ్లెను. ముద్దాయిలతరపు న్యాయవాదులును, ప్రాసిక్యూటరు న్యాయవాదులుగూడ తమతమ విక్రాంతి ప్రదేశములకు వెళ్లిరి.

ఈ క్షణమునుండియు, కోర్టునందును వెలుపలను అత్యాచారతరఫోక్రీకగ్రీసియున్న ప్రేక్షకులయొక్క మనములందలి యాందోళనము అత్యధికమయ్యెను. ప్రతివారును జూరీయొక్క నిర్ణయమెటులుండునోయని, యూహించుకొనుచు ఆకుతరఫో నితరులతో గనగన చర్చించుకొనుచు నుండిరి. మధ్యాహ్నము 2 గంటలనుండి హైకోర్టు భవనములందు వసారాలయందును ముగియున్న జనము జూరీ ఎప్పుడు తిరిగివచ్చునో యని ఊహి విగపట్టుకొని జూచుచుండిరి. గుంపు ప్రోవను మూసేవేయకుండ గోడలవలె మార్గమున కిటుప్రక్కలను పోలీసుదళములు నిలుబడి యుండెను. హైకోర్టుభవనముల యావరణయందు ఈ సమయమున కేవలకొలది ప్రజలుమూగియుండిరి. సగరమునందలి ప్రముఖులనేకులు, సగరమునంతను గతవత్సరమునుండియు, అందు ముఖ్యముగా గత 22 దినముల నుండియు అత్యంతాందోళనమున ముంచివేసిన కేసునందు తీర్పును వినుటకుగాను, అత్యాచారతరఫో ప్రవేశముకొరకు వెతుకుకొనుచు వచ్చుచు ఏమూలనైన కాలూను కొనుగోలును దొరకన నమితముగ సంతృప్తి లనుచుండిరి. ప్రతివారి మొగమునందును, ఆందోళనము, ఆవేగమును గాన్పించు నుండెను.

జూరీవారు ఒకగంటలో తిరిగి వచ్చెదరని మొదట సందర్భ తలచిరి కాని అయిదుగంటలకు, లాంతర్లు కావలెనని తమగదినుండి కబురంపిని చెలియ గ నే, ప్రేక్షకులలో ఆవేగముధిక్మై కీ య్యెను. ఇట్లు గడచుచున్న ప్రతిక్షణమును, కోర్టుభవనముల ఆవరణలోని గుంపును, మోటారు, గుట్టపుబండ సంఖ్యను అత్యధికముగచుండెను. అచ్చట వేచియున్న ప్రజలసంఖ్య అధమము 9 వేలండునని అంచనా వేయబడెను. చీకటులు వ్యాపించుచున్నను ఆవరణలోనికివచ్చి నారేగాని, ఒక్కరును తమస్థానములనుండి కదలలేదు.

ముద్దాయి లందరును మేడమీదనున్న కోర్టులోనుండి క్రిందికి గొనిపోబడి, కోర్టులోని బోనులోనికి నిర్బంధపడిన రహస్య మార్గము నుండి దీసికొని రాబడిరి. (1) అహమదుబాదువా (2) మియాన్ జాను (3) రుక్మదేవి (4) బాదాసాహెబు (5) హాజిమలాంగు అహమదు రహిమాన్ సా

హెబు (6) కవరీమత్తు అను ఆర్థరు ముద్దాయిలును బోనులో వరుసగా నిలువబెట్టబడిరి. ఆసమయమున అహమదుబాదువా గంభీరముగ నుండుటకు ఎత్తించెనుగాని ఆతని మనములోని తీవ్రముగు నాందోళనమును, ఉద్రేకమును ఆతని ముఖమునందు స్పష్టముగ గాన్పించుచుండెను. చూపరులకు ఆతని పూర్వపు బొన్న త్యమును ప్రస్తుతము అధిపతి నమును ఒక్కమారు కండ్లయెదుట గాన్పించి ఒకవిధముగ భయమును గలిగించెను. ముద్దాయిలు బోనులో నిలచునియుండగా, క్రానుక్లార్కు బోనులో వారు కూర్చుండుట కొక దెంచీ వేయవలసినదని ఆజ్ఞాపించెను. కాని అహమదుబాదువా ఎట్టిసౌకర్యమును అవసరములేదని నిరాకరించెను. కాని కొంతసేపటికి, జూరీవారింకను 6 గ 45 నిమిషములకుగాని తిరిగిరాని దెలియుటచే జూరీవారు వచ్చువరకు బోను ప్రక్కనవెలుపలనున్న బల్లపై ముద్దాయిలు కూర్చుండుట కేర్పాటునర్పబడెను.

6 1/2 గంటలకు ఇంపీరియలు బ్యాంకు అధికారులు చాలమంది, తీర్పును వినుటకుగాను కోర్టులోనికి వచ్చిరి. సరిగా 6.45 నిమిషములకు జూరీవారు తిరిగివచ్చి తమయాసనములను అలంకరించిరి. ఇంతలో న్యాయమూర్తియను, ప్రాసిక్యూటరును డిఫెన్సు న్యాయవాదులును వచ్చి తమతమ ఆసనముల నలంకరించిరి.

ఇక కోర్టువారిచే ప్రకృత బదునవుడు జ్యూరినాయకుడు తమనిర్ణయమును చెలువలెను. వేలకొలది ప్రేక్షకులనుండి శ్రాద్ధాస నిశ్వాసకబ్బములైన వినిపించుకుండ అంతయు నిశ్శబ్దముగ నుండెను.

అంతట క్రానుక్లార్కు లేచి జ్యూరీనాయకుడగు ఆర్. వెంకట రంగారావుగారిని ఇట్లు ప్రశ్నించిరి.

ప్ర:—ముద్దాయి లందరును గాని, కొందరుగాని- అట్లయినచో నెవరెవరు—మోసము (చీటింగు) నొనర్చుటకు కుట్రపన్నిన దోషమునర్హులని యెంచితిరా? నిర్దోషులని యెంచితిరా?

జూరీనాయకుడు:—అందరును నిర్దోషులు.

ప్ర:—ఇది ఏకగ్రీవాభిప్రాయమా, లేక భేదాభిప్రాయము గలదా?

జ:—భేదాభిప్రాయము గలదు.

ప్ర:—ఎట్లు?

జ:—ఎనిమిదిమంది నిర్దోషులనిఎంచిరి. ఒకరుదోషులని యెంచెను.

లేక్కెను మోసమొనర్చుట

క్రానుక్లార్కు:—ముద్దాయి లందరుగాని, కొందరుగాని-అట్లయినచో నెవరెవరు—లేఖ్యపుస్తకములందు దొంగ వ్రాతలను వ్రాయుటకు కుట్రపన్నిన దోషము మొనర్చిరని యెంచితిరా నిర్దోషులని యెంచితిరా?

జ:—అందరును నిర్దోషులు.

ప్ర:—ఇది ఏకగ్రీవాభిప్రాయమా లేక భేదాభిప్రాయము గలదా?

జ:—భేదాభిప్రాయము గలదు.

ప్ర:—ఎట్లు.

జ:—ఎనిమిదిమంది నిర్దోషులుగా నెంచిరి. ఒకరుదోషులని యెంచెను.

విశ్వాసద్రోహనేరము

క్రానుక్లార్కు:—ముద్దాయిలందరుగాని, కొందరుగాని-అట్లయినచో నెవరెవరు-విశ్వాసద్రోహనేరమొనర్చుటకు కుట్రపన్నిన దోషమునొనర్చిరని యెంచితిరా నిర్దోషులని యెంచితిరా?

జ:—నిర్దోషులని.

ప్ర:—ఏకగ్రీవాభిప్రాయమా? భేదాభిప్రాయమా?

జ:—ఏకగ్రీవాభిప్రాయము.

న్యాయమూర్తి:—జూరీవారిభిప్రాయము సంగీకరించి, ముద్దాయిలనందరిని వదలివేయుచున్నాను.

న్యాయమూర్తి ముద్దాయిలను వదలివేసిననీ ప్రకటింప గనే అంతవరకు తనభావములను గంభీరముగ విని చెప్పుకొనియున్న అహమదుబాదువాగొక్కపెట్టున వెక్కిరిచెక్కి యెడ్వదొడంగెను. న్యాయమూర్తి నిర్ణయము ప్రకటింపబడగానే కోర్టునందున్న అహమదుబాదువా వేల ప్రజలనుండియు నొక్కమారు హి హి హి హు శ్రేణులును తానాధ్యనులు మిన్ను ముట్టెను. పోలీసువారెంత ప్రయత్నించినను 10 నిమిషములవరకును కోర్టునందు నిశ్శబ్దతన నెలకొల్పట కష్టమయ్యెను. అంతట ప్రాసిక్యూటరు తరపున న్యాయశిక్షణ గ్రాంటు గారు లేచి ముద్దాయిలపై గావించబడిన ఇతర అరోపణల నన్నిటిని నువ్వనంపారించుకొనుచుంటిని నుడివెను. న్యాయమూర్తి, జూరీసభ్యులకు కృతజ్ఞతను చెలిపి 10 వత్సరములకు వారు జూరీయందు నేవజేయవలసినభాధ్యత నుండి మినహాయించిననీ ప్రకటించి, తన ఆసనము నుండి దిగి వెళ్లెను.

అంతట చాదరిగారు ప్రేక్షకులచే పుష్పమాలాలంకృతులుగ నొసగబడిరి. ముద్దాయిలప్రేక్షకుల సానుభూతికి వందనముల నర్పించుచు తమతమ నివాసములకు జనిరి చెన్నపురిపొరులయంద దమితముగు నాందోళనమును గలిగించిన ఇంపీరియలు బ్యాంకు మోసము కేసు ఈవిధముగ ముగిసెను.

న్యాయమూర్తిసంగ్రహవివరణము

నిన్నటి దినమున న్యాయమూర్తి బిల్లీ గారు ఫలహారానంతరము, కేసు విషయముల నింకను జూరీవారికి వివరించుచు క్రిందివిషయముల చెలిపిరి.

అర్థవత్సర చరిత్ర

1922 సం॥ డిసెంబరు మాసముతో ముగియు నర్థవత్సరతెక్కలను అడిటరులు పరీక్షించినపుడ, అహమదుబాదువాఖాతాలో రు కిలక్షలు బాకీయున్నదని వారికి దెలిసియుండెననియు, అట్లుగానియెడల, వారినివేదిక కృత్రిమమైనదిగ నుండవలెననియు చాదరిగా రనుచున్నారు. అడిటరులు అహమదుబాదువా ఖాతాలో సంత అధికముగు బాకీయున్నప్పుడు వారా విషయమును గురించి బ్యాంకుఅధికారుల నడిగియుండవలెననియు, వారాఖాతాలోని విషయములను పరీక్షించి సంతృప్తితై ఖాతాసరిగనే యున్నదని ప్రత్యక్షతర మొసగియుండవలెనని యూహించుకొనవలెనని చాదరిగారు మిమ్మును గోరుచున్నారు. ఇట్టియూహ సరియైనదనియే మిరెంచునెడల బ్యాంకువారు అహమదుబాదువా ఖాతాలోని వ్యవహారములను సహించి యూరకొనియుండవలెను. అప్పుడు అతడుకుట్రచేరముగాజాలదు. అడిటరులకు అహమదుబాదువా బాకీనిగురించి నిజముగు మొత్తమును గమనింపకుండ నుండగలరను విషయము చాలసంకేయాస్పదము గావచ్చును. ఈ విషయమును మీరు నిశ్చయించుకొనవలెను.

అహమదుబాదువాకు రెండవ ఓవరుడ్రా ప్రొసగబడినపుడైనను, బిల్లుమానేజరును, బ్యాంకు కార్యదర్శియు అహమదుబాదువా యొక్క ఖాతా యొక్క పరిశీలకులు దెలిసియుండవలెననియు, ఆసమయమున ముద్దాయి బాకీ, అనుమతింపబడిన మొత్తముకంటె రి కిలక్షలధికముగ నుండెననియు, దానిని బ్యాంకు అధికారులు సహించి యూరకుండుటనుబట్టి, అట్టిపద్ధతిని వారు అంగీకరించి యుండురని అనుకొనవలసిన చాదరిగారు గోరుచున్నారు. అతడు జెప్పిన యూహనే మీరు నమ్మునెడల-తాను ఖాతాను జూడలేదని బిల్లు మాన్యజేయు కోర్టులో నొసగిన సాక్ష్యమును అసర్వమని భావించవలెను. ఈ రెంటిలో నేది నిజమైనదో మీరు నిశ్చయించుకొనవలెను.

మియానుజాను, ఓవరు డ్రాప్రుకు బెట్టిక చాళాశ్శం దర్శనమునగూడ సరిగా నీవాక్యమునే వర్తించును. బిల్లుమానేజరు, అతని ఖాతాను పరీక్షించి యున్నయెడల, మియానుజాను ఖాతాలోగూడ అన్ క్లియరుడు చెక్కులపద్ధతి జరుగుచున్నదని తెలియును. అతడూరకుండుటచే దాని నాతడు సహించెనని యర్థమగును.

అడిటరుల పరీక్షార్థము ఖాతా పుస్తకమును పంపుటకు పూర్వము 1వ ముద్దాయి ఖాతాలో బాకీనిలువ రి కిలక్షలు పైగా నుండగా దానిని 1 లక్షగా దిద్దితనని ఆచూ పరు నుడివెను. అదినిజమని మీరునమ్ముచో అడిటరు మోసపోయియుండుట నిజ

ము గావచ్చును. ఆదిత్యుడు మేఘపువ్వులచేత యెంచవలసినదని గ్రాంటుగారు గోరుచున్నారు. మిరియొక్క యూహలపై నాథార పడరాదనియు, ఆదిత్యులు సరియగు మేఘమునే జూచియుం దురనియు, ఇదినివేదికలను అలపరుచుటచే దానినే నమ్మవలె నని చాడరిగారు గోరుచున్నారు. ఆదిత్యుడు మోసపోయి యైన యుండవలెను. లేక సరియగు సంఖ్యయే అచ్చట నుండవలెను. ఈ సందర్భమున బిల్లుమానేజరు, ఆదిత్యుడు తనవద్దకు వచ్చి, 2 వా మ దు బా చా ఖా తాను గు రి యి యే మియు నుడువలేదని నుడిచెను. అనగా వారికి, అశామదుబాచా యొక్క ఖాతాలో బాకీమొత్త మెంతయో సరిగి చెప్పియులేదని యర్థము చాచిగారి నూచనము మీరు విశ్వసించినయెడల బిల్లు మానేజరు సాక్ష్యమునవచ్చునని మీరెంచవలెను. ఈ రెంటిలో మీరు నిర్ణయించుకొనవలయును.

బిల్లుమానేజరు అప్పుడప్పుడు లెడ్జరులను తెప్పించుకొని జూచుచుండునని సాక్ష్యముగలదు. ఇతర బ్యాంకుల నుండివచ్చు అన్ క్లియరుడు చెక్కులగతి యేమైనదని అడుగుడు ఆయా బ్యాంకులకు ప్రతిదినమును టెలిఫోనువారల వచ్చుననియు, అప్పుడు బిల్లుమానేజరు ఆయా ఖాతాలకు కబురంపి పరీక్షించి బిల్లుల సంగీకరించుననియు లేనిదియు చెలువుమండు ననియు, ముర్రేగారు చెప్పిరి. సామాన్యముగ బిల్లుమానేజరు వచ్చి పరీక్షించు చుండుననియు, అందుచే వారంత్రాదినమునందు గాక ఇతర దినములలోగూడ లెక్కల దిద్దితిననియు, అప్రూవరునుడి చెను. మిరివిషయముల నమ్మినయెడల అన్ క్లియర్లు చెక్కులగు రించి బిల్లుమానేజరునకు తెలిసియుండును. అతని ఎరుకపైనజరు గునెడల నది కుట్రగానేరదు. ఇది ప్రాసిక్యూషనునందు కొంత అనుమానమును గలుగ జేయవచ్చును.

లంచములు

లంచముల విషయమును గమనించుడు. అన్ క్లియర్లు చెక్కులను చెల్లించుట, ఓవరు డ్రాఫ్టుల వాసగుట మొదలగునవి నిజముగా బ్యాంకులో నాచారము లేయననెడల ముద్దాయిలు లెడ్జరు కీపరులకు లంచముల నొసగుట కవుసర మేముండును? దు 100 లు రు 150 లు తరుచు అప్రూవరున కీయబడినటుల ఆరోపించబడెను. ఈమొత్తములు గల చెక్కులు 3,4,5 ముద్దాయిలచే నప్పుడప్పుడు రామస్వామి అయ్యంగారు అను లెడ్జరు కీపరు ఖాతాలో చెక్కువ్యాసా జమకట్టి అతని ఖాతావ్యాసా నామొత్తము దీసుకొనబడి అప్రూవరున కొనగబడెను. ఈసందర్భమున అప్రూవరు సాక్ష్యము, రామస్వామి అయ్యంగారిచేత బలపరుపబడెను. ఈ మొత్తములలో కొన్ని రామ స్వామి అయ్యంగారి కొనగబడిన చేబురులు అని చాడరిగా రనిరి. చే బురులు అనగా నేమో నాకు తెలియదు. అందుచే నా విషయమును పూర్తిగా మీకే జదివేయుచున్నాను. తరు వాత నీ మొత్తములలో కొన్ని బక్షీలని చాడరిగారనిరి. అనగా తనకు సాధారణముగ నేవ యొనర్చినందుకు మెహర్బానీగా నొసగు ప్రతిఫలము. ఇంతింత పెద్దమొత్తములను ప్రతిఫలముగా నొసగుటకు, అప్రూవరేదే పెద్దనేవ జేయుచుండవలెను. ఈ ప్రతిఫలములు పెద్దవైనపుడో లంచములగును. 4000 వేల మొత్త మును గమనింపుడు. దస్తావేజులను తాకట్టు పెట్టుకొని ప్రామి సరీనోటుపై నీమొత్తము లొనగబడెను. ఇది ఎట్లు తిరిగి ఇచ్చి వేయబడినదియు గమనించి, ఋణములో లంచములో నిర్ణయించవలెను. నేనానిషయమును నిర్ణయింపజాలను. ఇది లంచమేనని మీరెంచుచో అందుకు సమాధానము జెప్పట చాల కష్టమే యగును.

సం. కె. శ్రీనివాసను, అక్కామిడేవును చెక్కులను బ్యాంకు చెక్కులను బిల్లులనుగూడ అందలి విషయములను గమనింపకయేమోకానికలుగా సంతకముజేయునట. ముద్రాకు లో నెంతయోమంది వీడవారుగలరు. వారొక్కమారు ఇతనివద్దకు వెళ్లుచో వాడి దారిద్ర్యమంతయు వీరుచెడల బ్యాంకు చెక్కులను దెచ్చుకొనవచ్చును. ఈతడు ఒక్కదినమున పెద్దపెద్ద మొత్తములను బ్యాంకులో వేయును మరునాడు ఆమొత్తము ను దీయును. ఇదేదో యుండవచ్చును.

1 ముద్దాయి యొనర్చినని గావింపబడిన ఆరోపణకు 2 వ ముద్దాయి గావింపబడిన ఆరోపణకు నాకట్టి భేదమును గానించుటలేదు. 3 వ ముద్దాయి అప్పుడప్పుడు అక్కామిడేవును చెక్కుల నొసగెననుట తప్ప మరెట్టి క్లింబంధమును లేదని చాడరిగారు నుచున్నారు. ఈతనికి బ్యాంకులో ఒక ఖాతాయొందుకొనుటకే యవుసర ములేదనియు, అశామదుబాచాకు సౌకర్యమొసర్చుటకు మాత్రమే వీర్యముపడెననియు ప్రాసిక్యూషనువారు చెప్పుచున్నా

రు. 1,2 ముద్దాయిల ఖాతాలెట్లు అన్ క్లియర్లు చెక్కుల ఓవరు డ్రాఫ్టులో జరుగుచుండెనో 3 వ ముద్దాయి ఖాతాగూడ నట్లే జరుగుచుండెను. కొలదివరకాయములు ఈతనిఖాతాలోని అంకెలుగూడ నీకుట్రయందు భాగముగలవని ప్రాసిక్యూషను వారు చెప్పిరి.

నాల్గవముద్దాయి గూడ అక్కామిడేవును చెక్కులనొసగుట తప్పనేరము జేయలేదని చాడరిగారనిరి. ఈతడు 2 వ ముద్దాయియొక్క బావ మ రి ది. ఈతని ఖాతాలోగూడ కొన్నిదిద్దుబాట్లుగలవు. ఈతనికిగూడ ప్రత్యేకపు ఖాతానుండుట కవుసరములేదని ప్రాసిక్యూషనువారు చెప్పిరి.

లంచముల చెల్లించినది అయినవ ముద్దాయి యని ప్రాసిక్యూషనువారుగోపించిరి. ముద్దాయిలకును అప్రూవరునకును జరిగిన సమావేశములందు గాని, ఈతనికి సంబంధములేదు. మాంబళమునకు 6 వ ముద్దాయితో గలసి అప్రూవరు ఇంటికి వెళ్లెనని ఆరోపించబడెను.

అప్రూవరు చెప్పవిషయము నిజమగునెడల అరవముద్దాయి 6 వ ముద్దాయితోనే ఈ కుట్రప్రారంభమయ్యెను. కాని అప్రూవరు సాక్ష్యము ఇతరులసాక్ష్యముచే బలపరుపబడవలెను. మొట్టమొదట అశామదు బాచా, మియానుజానులఖాతాల నీ తడే జూచుచుండెను. ఈతడు మొదట అన్ క్లియర్లుచెక్కుల వ్యాసా ఓవరు డ్రాఫ్టుల నొసగినందులకు స్తీవర్తగారచే మందలింపబడెను. అటుతరువాత గూడ 3,4 ముద్దాయిలకు అధికారము లేకుండ ఓవరు డ్రాఫ్టులనొసగెను. ఈసందర్భమున 1,2 ముద్దాయిల ఖాతాలెట్లుపయోగింపబడుచుండెనో, 6 వ ముద్దాయి చెప్తాయబడు ఖాతాలలోగూడ సరిగా నదేవిధముగ జరుగుచుండెను. ఇది చాలాఅనుమానాస్పదము. ఈ విషయమున మీ యనుమానము సంతృప్తిపరుపబడినయెడల వీరందరొందరికి జేసుకొని నిర్ణయ జేయుచుండిరిని ఎంచవచ్చును.

ద్రావకమును 1 ముద్దాయి గోకులదాసునుండి దెచ్చితన కిచ్చెనని అప్రూవరుచెలిపెను. ముద్దాయి ద్రావకము కొరకు తన నడిగెననియు కాని అది సంతృప్తికరముగ తాకపోవుటచేవదిలే వేసి వెళ్లెనని గోకులదాసు నుడిచెను. అందుచేలపామరు బాచాద్రావకము కొరకు ప్రయత్నించెనను నంత మాత్రమే అప్రూవరు సాక్ష్యము బలపరుపబడెను. పుస్తకములలో ద్రావకమువారు గానించుచుండెను. ఈనిదర్శనములచే అప్రూవరు చెప్పినదానిని ఎంతవరకు నమ్మవచ్చునో మీరు నిర్ణయించుకొనవలెను.

అప్రూవరునకును, 6 వ ముద్దాయికిని మందులఖర్చులను అశామదుబాచా చెల్లించెనను విషయము డాక్టరు పిళ్ళేగారు అతనికొడుకు వారిలెళ్ళులు బలపరిచెను. అశామదుబాచా వీడలకు వైద్యసహాయ మొనర్చుచు ధర్మముల నొసర్చు స్వభావము గలవాడగుటచే, వీరికిగూడ మందుల నిప్పించెనని చాడరిగారు చెలిపిరి. ఇది ఎంతవరకు లంచములో ఎంతవరకు కావో నిర్ణయించుకొనవలెను.

ముర్రేగారితో అశామదు బాచాకలుసుకొని మాటలాడిన విషయముగలదు. అప్పుడు ముర్రేగారుల నీపు నమ్మ మోసమొనర్చితివి. అని ముద్దాయిసనగా నాతడేమియు బదులుచెప్పక వెళ్లిపోయెను. ఆతడు మోసమొనర్చిన యెడల నేనేమి మోసమును నొనర్చలేదు. ఎందుల కిట్లు నిందించుచుంటివని యడుగవలసి యుండెను.

న్యాయమూర్తిగారు తన యుపన్యాసమును ముగించుచు ముద్దాయిలపై శీరముపూర్తిగా ఋణుజగునవరకు నిర్దోషులుగా పరిగణింపబడవలెననియు, అది బ్రిటిషున్యాయస్థానము లందలి ప్రథమసూత్రమనియు ముద్దాయిలపై శీరముపూర్తిగాఋణువుగా లేదని దోచినయెడల నిర్దోషులని యెంచవలెననియు జూరీ వారిని హెచ్చరించిరి. 3-45 గంటలకు జూరీవారు టైరింగుగదిలోనికి వెళ్లిమాడు గంటలనేపు దీర్ఘముగ చర్చించుకొని తిరిగి 6-45 గంటలకు కోర్టులోనికి వచ్చి మూడు నేరములందును ముద్దాయిలు నిర్దోషులని ప్రకటించిరి.

నిన్నటిదినముతో హైకోర్టురెండవసెషను ముగిసెను.

పంజాబు నివిలు శార్వదరిగార్చి ఆఫీసు

అక్టోబరు 15 వ తేదీని మూయబడును

లాహోరు, సెప్టెంబరు 26:—అక్టోబరు 15 వ తేదీని నివిలు సెక్రటేరియటు లనుబడునని నేడు పంజాబుగజెట్లో ప్రచురింపబడినది. 13 వ తేదీ మధ్యాహ్నమునకు సిస్టాజేరుటకు పిలువేని మామూలు ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు కరెస్పాండెన్సులాహోరు బంపవలయును. కాని అక్టోబరు ఉత్తరములు టెలిగ్రాములు 15 వ తేదీ ఉదయమువరకు సిస్టాలో దీనికొనబడును. (అ. ప్రె.)

హజహన్ పూరు పరిస్థితులు

కొంత శాంతిపడినది

హజహన్ పూరు, సెప్టెం 26:—హజహన్ పూరు పరిస్థితులు కొంతశాంతిపడినవి. ఇంకొక్కడను ఒక్కచోటగూడ కొట్టుకొన్నట్లులేదు. హిందువులందు చోటునకు మధ్యగా మన్న జామామసీదులో శుక్రవారపు ప్రార్థనలు మామూలుగా జరిగెను. ఏవిధమైన గల్లంతును జరుగలేదు. మహమ్మదీయుల కోర్కెపై ప్రార్థనసమయమున బ్రిటిషుసైనికులు మసీదులయట కాపలా యుంచబడిరి. అచుట్టుప్రక్కలనున్న గ్రామములలో కొంతయు ద్రోకముగ నుండెనుగాని ఆయా తగినప్రదేశములలో సైనికులుంచబడుటవలన గ్రామములనుండి జనులు గుంపులుగా పట్టణములో ప్రవేశించుటకు వీలులేకపోయినది. పట్టణమునకు 14 మైళ్ల దూరముననున్న టిల్ హారు అను సబుడివిజనా పట్టణమున కొంత గల్లంతు జరుగవచ్చునని భయముపుట్టెనుగాని కలెక్టరు తుపాకులుగల మోటారులను తీసికొని సాయంకాలమున అచ్చటికి వెళ్లగా ఆతొందర కొంత తగ్గెను.

హజహన్ పూరులో మాత్రమే నూరుమంది అరెస్టుచేయబడిరి. గల్లంతు పూర్తిగా అరిగినదనియే అనుకొనుచున్నారు. నేడు చాలాసాఫులు తెరువబడినవి. రేపు యంతకంటె ఎక్కువగా తెరువబడును. సైనికులు మరికొన్నిరోజులవరకు ఉంచబడుదురు.

బుధవారమునాడు రైల్వేస్టేషనుమీద కొట్లాట జరిగినప్పుడు కమిషనరువారు వెబడిజనులు కొట్టి నప్పుడు మెత్తేరుగారు కారులో లేరిని తెలియుచున్నది. కారులో వారి సామానుమాత్ర ముండెను. నష్టమంతయు కమిషనరుకు చెంది యున్న ఒకరైపు రైటింగు మెషీనుకు జరిగెను. (అ. ప్రె.)

తిరువాన్కూరు శాసనసభ

తిరువాన్కూరు, సెప్టెం 26:—నేడు శాసనసభలో స్థానికవిషయములను గురించి ప్రశ్నోత్తరము రై నపిదప నిన్నటి డిమాండ్ చేర్చింపబడెను. ఈడిమాండులో ముఖ్యమైనది పల్లికువచ్చుకాఖ. ఉద్యోగము లియ శాసన సత్కలాసంగుటలోను ప్రధాన యింజనీరు చూపుచున్న జాలపక్షపాతమును అనధికారపక్షమునుండి పలువురుతీవ్రముగాఖండించిరి. కాని యింజనీరుగారు జవాబుచెప్పిన మాటల వారు తమతీర్మానములనుక సహించుకొని ప్రధానయింజనీరు చేయుచున్న పనికి సంతృప్తిని తెలియజరిచిరి. చర్చ 5 గంటలకు పూర్తయ్యెను. కాని యేమియు తగ్గింపబడలేదు. (అ. ప్రె.)

పూనా గుజరాతీయుల సభ

భోపట్కూరుగారియెడల అసమ్మతి

హిందూ మహామణియ మైత్రిని స్థాపించుటకు ప్రయత్నములు

పూనా, సెప్టెంబరు 26:—సర్వసాధారణముగా గుజరాతీయులమీదను అందు ముఖ్యముగా గాంధీగారి మీదను అవాద్యములు పలికిన బి. బి. భోపట్కూరు గారియెడల అసమ్మతి నిగనపరచుటకు పూనాలో నున్న గుజరాతీయులు, పలువురు పెద్ద మనుష్యుల చేత్రాణుచేసి పంపిన నోటీసుప్రకారము కీకాభాయిమండిరమున సమావేశమైరి. అవాద్యములు పలుకబడిన యుపన్యాసము గణపతిపూజాయత్నముల సందర్భమున శ్రీశ్రీ తిలకగారి యింటివద్ద చెప్పబడెను. జెయిన పీఠద్రగ నోరాగారు అధ్యక్షతవహించిన యానభలో కొన్ని తీర్మానములుగావింపబడెను. అందొక తీర్మానము భోపట్కూరుగారు చెప్పినమాటల కసమ్మతిని గనపరచుచు భోపట్కూరు కోరిన క్షమాపణ యుండవలసిన విధమున లేక మసిబాసిన మారేడు కాయవలెను మీదుమిక్కిలి అవమానకరముగను ఉండి అసంతృప్తిని కలిగించుచున్నదనియు చెప్పుచున్నది.

హిందూ మహామణియ మైత్రిని స్థాపించుటకు గాంధీగారే పద్ధతిని నమాచించిన అపద్ధతి నవలంబించుటకు తాము సంసిద్ధులమై యున్నామని రెండవ తీర్మానము చెప్పుచున్నది. (అ. ప్రె.)

సిస్టా, సెప్టెంబరు 26:—కోహట్ దొమ్మిసంబంధమున ప్రధానకమిషనరుతో మాట్లాడుటకు పశ్చిమోత్తర సరిహద్దురాష్ట్రమునకుపోయియుండిన విశేషకార్యదర్శి, డెన్సిసుప్రే గారు సిస్టాకు తిరిగివచ్చిరి. (అ. ప్రె.)

డాక్టరు ఆనిబి సెంటుగారు నూలువడుకుట కంఠికరించిరి.

మహాత్మాని నిరశన వ్రతదీక్ష

చెన్నపురిపొరుల ప్రార్థనలు

బహిరంగసభ

నిన్నటి సాయంకాలము 5.30 నిలక సాందర్భమునా 4 నందు చెన్నపురి మండల కాంగ్రెసు స్వరాజ్య సంఘముల యజమాన్యమున శ్రీయుత! వేమవరపు రామదాసు పంతులు గారి అధ్యక్షతక్రింద మహాత్మాని నిరశనదీక్షను గూర్చి సర్వేశ్వరుని ప్రార్థనలు సభాపైకట నోకబహిరంగసభ జరుపబడినది. భవనమెల్లను సభ్యులచేసిందిపోయినది. ప్రార్థనలు జరుపబడిన పిమ్మట, అధ్యక్షులు ఆంగ్లమున నిట్లువర్ణించిరి:—

మహాత్మాజీ! గాంధీగారికి ఉపవాసవ్రతమునందు ఎట్టివిపత్తునలేక నిర్విఘ్నముగ వ్రతసమాప్తిచేయవలయు భగవానుడు వారికి కైకొనిసంగగ లందులకు సర్వేశ్వరుని ప్రార్థించుటకునై మన మిచట సమావేశమైనారము. ఇట్టిదీర్ఘవ్రతాచరణమునకు గిడంగినందులకు గలకారణములను మహాత్మాడు చెలియబరచియున్నాడు. ఉత్తరహిందూస్థానమందలి హిందూమహమ్మదీయభేదములు, దురంతములు తన హృదయపుటభేదమునోసర్చి, భగ్నాకునిగా తేయుటచే హిందూసనాతనధర్మానుభూమైన నిరశనవ్రతదీక్షచేత తపమొనరింపగడంగినాడు.

వారి స్వరాజ్యసంపాదనా విధానమందలి ముఖ్యమూలములు ఖద్దరు, హిందూముస్లిము సఖ్యత, అస్పృశ్యత అనునవి. వీనిని అనేకు హిందూవిలపరంతము సంచార మొనర్చి బోధించియుండిరి. మరియు నీమాడు ఆతయములను పూర్తిగా నేరజేరనిచో స్వరాజ్యము దుస్సాధ్యమని తెలిపియుండిరి.

రెండుసంవత్సరముల క్రితము సోదరులవలె మెలంగిన హిందూమహమ్మదీయులలో ఇప్పు డిట్టి పోరాటములు జరుగుటయ్యె, సామాన్యప్రజలయందు గాక విద్యార్థికులు, దేశభాషాపత్రికలు వీనికి ప్రార్థనల మొసంగుటయు గాంచి మహాత్మాడు విచారసాగర నిమగ్నడయ్యెను. మహాత్మాడిట్టి పూర తపముని యుండ నాపాజహనపురమందు మరల కలహముల కడమిచ్చుట దుర్భరము, దురవృత్తము.

పంజాబు సింధు మొదలగు దేశములందు హిందూమహమ్మదీయసంఖ్య సమముగ నున్నది. అందుచే మహమ్మదీయులు హిందువులను, హిందువులు మహమ్మదీయులను తమ తమ మతములలో మార్చి మతమునందలి జనసంఖ్యను వృద్ధిపరుప బ్రయత్నించుచున్నారు. జనసంఖ్య తగ్గించును గాన శుద్ధిసంఘటనోద్గమములను, కేవల మతసంబంధమైన వానినిగ నెంచక రాచకీయముగ మహమ్మదీయులు వీక్షించు చున్నారు. ఇది యొక కారణము ఎట్టికారణములున్నను, ప్రతిదేశీయుడును ప్రాణమును గోల్పోయి యైనను హిందూ మహమ్మదీయ సఖ్యతను నిర్మింప బ్రయత్నింపవలెను.

హిందూదేశమందు కాంతి నెలకొల్పగలందులకు పరదేశీయు లత్సవసరమని ద్రిటిఫు ప్రభుత్వమువారు చెప్పియున్నా

రు. మన వ్యవహారములను మనమే చక్కలెట్టుకొనజాలనంత కాలము వారు చెప్పునట్టిదానికి బద్ధులమే. హిందువులు మహమ్మదీయులనుండి రక్షించుకొనుటకు సంఘమునందు కారీరకట్టు విట్టుములు గావింపవలెనను నూచనను మహాత్మాడు అంగీకరింపలేదు. కష్టములను సహనముతో ఎదుర్కొనవలసినదిగ వారు కోరిరి.

విద్యార్థికులయిన హిందువులు పిరికివారని పల్కెటట సమంజసము గాదు. మానవుడు కేవలము శరీరసంబంధమునుండి మానసికజీవితమును గాంచినపుడు ప్రభుమును నుండుపకు త్వము నశించును. కాని మహాత్మాడింకొకమెట్టును ఆరోపింపగోరుచున్నాడు, మానసికమునుండి నైతిక జీవనమును నడుపగలుగుచో అహింసాధర్మతత్వమును గాంచవగును. మహమ్మదీయులను సంకల్పపిదరుప యత్నించుదము. స్వరాజ్యము గాంచిన పిదప వారివారిమతములు వృద్ధిచుకుటకు సక్రమపద్ధతులను ఆలోచించి పరిస్థితులు చక్కజేసికొనవచ్చును. హిందువులు హిందూరాజ్యమును గాని మహమ్మదీయులు మహమ్మదీయ రాజ్యమునుగాని స్థాపింపయత్నించుచున్నారని పలుకువాక్యముల కవకాశములేదు. ఈకలహములు కేవలము మనవలననే కలుగలేదు. మనమిర్వరముగాక చేరుకారకులును గలరు ఐనను మనము అప్రమత్తులమయి యుండవలెను.

పల్లెటూళ్లయందు హిందూమహమ్మదీయులు సోదరులవలె మెలగుదురు. ఒకరిపండుగలలో ఒకరు పాల్గొనెదరు మనము మనీదులయొద్ద మేళములు వాయింపవలయునని వీలపట్టుబట్టవలెను? మన మట్లు సహనమును గాంచిన మహమ్మదీయులు తప్పక సుముఖులయ్యెదరు.

మహాత్మాడు ఘోరనిరశనవ్రతమానెను; వారు ఆత్మకైగలవారు. అట్టి సర్వకైసమన్విత డను నాయకునిపటివానిని హిందూదేశము దేజాలదు.

నేడు ఢిల్లీయందు పలువురు దేశనాయకులు సమావేశమైనారు. వారు కేవలము కాగితములపై తీర్మానములు చేయక కాంతిపరిస్థితులు కాళ్ళతముగ నెలకొల్పుటకు ప్రయత్నములు చేయుదురనియు, మీరు ఆతీర్మానములను భక్తిశీర్షలతో ఆచరించుదు రనియు నమ్ముచు విరమించుచున్నాను.

పిమ్మట చల్లా కేవగిరిరావు పంతులుగారిని ఉపన్యసించిరి.

అధ్యక్షా! సోదరులారా!

ఇప్పటికి మహాత్మాగాంధీగారు ఉపవాసము మొదలిడి 9 దినము లైనది.

ఒకవారము గడచిపోయినది. ఒక్కవారమైనను ఆతని దుర్బలస్థితిలో జీవించువా లేదాయని చాల సందేహించినారు. డాక్టరు లెల్లరు భయమొందినారు. ఆయన ఇదివరలో జైలు నుండి విడుదల చేయబడినపుడే చాల నీరసించియున్నందున ఇట్టి భయమునకే అవకాశము గల్గినది. ఇట్టిస్థితిలో నున్నను దినమునకు 100, 150 గజముల నూలును వడుకుచున్నాడు. రాత్రియందు బాగుగ నిద్రించుచున్నాడు. ఇంతకాల మిట్లు జీవించుటకు ఆయన ఇచ్చాకైయే కారణము. శ్రీయుతులు

రాజగోపాలాచారి శ్రీనివాసయ్యగారు ఉపవాసముఅవలసి నశిగాప్రాముచు తంతివార్తలనెవ “నేనుజీవించుటకుపవనించుచున్నాను గాని మరణించుటకు గాదు.” అని సమాధానమొసగి యుండిరి. నిజముగ ఈ ఉపవాసము లేనియెడల కోపాటుతో జరిగిన అల్లరులువిని ఆయన సురజించియే యుండును. స్వరాజ్యముయొక్క నిజభావము మనకు తెలియదు. హిందూముస్లిము సఖ్యతయే స్వరాజ్యమని జిన్నా గారుచెప్పిరి. దానిని మహాత్మాగాంధీ హృదయపూర్వకముగ గ్రహించినాడు. ఏస్వతంత్రదేశమందును పోరాటములు లేవని చెప్పవీలులేదు. కాని స్వరాజ్యమునకు మనము చేయుప్రయత్నములందు ఇట్టి అటంకములున్నచో పంజాబు వానియవకాశమును తీసికొనెదరు. ఇట్టి స్వరాజ్యాంధోళనమందు ముఖ్యులగు హిందూమహమ్మదీయులు తమలోతామే తగవుకొనుకొనిన ఆతయము నెరవేరు పెట్టు?

ఈపోరాటములు విద్యార్థికులయంద డంకురించి, ప్రజాసామాన్యమునకు వ్యాపించినది. పంజాబు దురంతములు జరిగినపుడు, హిందూమహమ్మదీయ సంయోగము బలపడియుంలేను.

అట్టిపంజాబు నేడు కలహములకు తాపయ్యెను. మహాత్మాగాంధీనాయకులెల్లరు సఖ్యమునకు పనిజేయుదురని తలంచెనుగాని నాయకులెందరు పాల్గొనెదరని తలంచలేదు. కేవలబాహు:పటాటోపమైన ఐకమత్యము అక్కరలేదని చెప్పినాడు అతుకులబాంతతో ఉపయోగములేదని నువ్వినాడు నేను చనిపోవును నేమోయని మనసులో ఉంచుకొనరాదనియు, అట్లు తాత్కాలిక శత్రువునకు కై కాంతి నెలకొల్పవలచుచో ప్రస్తుతము సమావేశమౌ నేను ప్రత్యేకమాప్తి జేసినపిదప సభ జరుగవచ్చునని తెల్పియున్నాడు. కాంగ్రెసు తీర్మానములలో కపటనటనలను మహాత్మాడు మోసపోయినాడు. అందులకు మహాత్మాడు “నిజముగ మీకు అహింస గలదా! లేనిచో బహిరంగముగ జెప్పవలెను.” అని అడిగినాడు.

ఈమారు నాయకులను అగ్నిపరీక్షయందంచినాడు. మనము నిష్కల్మషముగ ప్రవర్తించవలెను. లేనిచో వారికిరారోగ్యమునకు భంగమువాటిల్లగలదు.

మరియుక విషయము: ఆయన విచారణయందు బాంబాయి, చాన్హారా, మద్రాసు మొదలగుస్థల యుండలి దురంతము సత సతాధ్యుడననియు ఎట్టిశిక్ష విధింపబడుటకు అర్హుడననియు తెల్పియున్నాడు. ఇప్పుడును అట్లే చెప్పుచున్నాడు. ఆయన ఎందువలన దీనికి బాధ్యుడు? దేశమును నిద్రించుప్రజలను మేల్కొల్పి ఒకమహాకైసి మరచినాడు. అయ్యది కొంతవరకు జయముగాంచినదని చెప్పదగును. ప్రపంచములో ఐర్లడుమొదలగు దేశములు స్వరాజ్యముకొరకు ప్రయత్నములుచేసినపుడెంతయో సంక్షోభముగలిగినది. వానిలో పోల్చిచూచిష ఇయ్యది చాలస్వల్పము. కానిమహాత్మాడు నియమించినపరిమితికి జారియుండలేదు అట్టిసమయముదాయనకు పరితాపముగలుగుట సహజము. అందుచే ఆయనకు ఏమార్గమును లోచక కడకు ఉపపవించి భగవంతుని ప్రార్థనజేయుచున్నాడు ఈ ఉపవాపవ్రత మొకమహాసాధన. ఇది ప్రభుత్వమువారిని సాధించుటకు గాదు. నాయకులను ప్రజలను దెదరించుటకును గాదు.

హిందూమహమ్మదీయసంయోగము సిద్ధించుటకు ఆయన తన ప్రాణములువదులుటకు సందిగ్ధుడైయున్నాడు. ఈల మహాత్మాడు ఒక్కప్రాణి నశించిన ఏమి యని ఆయన పల్కియున్నాడు.

నేటిదినము ఎచ్చటెచ్చటి నాయకులెల్లరు ఢిల్లీచేయున్నారు. వారందరూ మహాత్మాని ఉద్దేశమున కనిసించెదరని మనము విశ్వసించవలెను. మనరాజధానియందు విశేషము పోరాటములు లేవు, అంతమాత్రము మనము గర్వము జెందరాదు. ఉత్తరహిందూస్థానమందు హిందూమతాభిమానము గలదు. అది మనలోలేదు. మన రాజధానియందు హిందుసంఘము నిర్బీజమై అంతకలహములు కక్షలు గలిగి యున్నందున హిందూమతాభిమానమును లేదు. మన యందలి కక్షలను అస్పృశ్యతను తొలగించుటకు ఉత్తరహిందూస్థానమందలి సోదరులకు సహాయముచేయుటకు ప్రయత్నింపవలెను. నిజముగ మహాత్మా డెట్టి విమమస్థితియందుండెనో జెప్పలేము. ఐనను భగవంతుడు వారికి ఆరోగ్యమును గలగజేయునుగాత యని ప్రార్థించుచు విరమించుచున్నాను.

పిమ్మట ధర్మానందస్వామిగారు ఉపన్యసించుచు ప్రజలకు, మతము దేశము వైషము మొదలగువానిపైభక్తి అభిమానములనశించినవనియు మహాత్మాడు చెప్పుప్రకారముమనకు ఆత్మకైక్తిగలుగవలె ననియు, వారిబోధలు ఆచరణీయములు కావను తల్గులు అసత్యములనియు, “యద్యదాచరతి శ్రేష్ఠః తత్రదేవే పరోజనః”మహనీయులైన చెద్దలమూలములను వనుసరించి పోవలెననియు, అట్టివారిలో మహాత్మాడు శ్రేష్ఠుడనియు, వారిపల్కులు

విశ్వసింపజేయుచున్న ముసలినోరథులు గాగరనియు, మనస్సుకల్పము, అంతఃకరణపదార్థమున్న ఎల్లకలహములు నశించుననియు, హిందువులు సహనము వహించిన జయముగలుగుననియు, మనశ్రేయస్సు కోరి తపముచేయుచున్నాడు. కాన మహాత్మునకు చిరాయురారోగ్యములు గలుగునట్లు సర్వేశ్వరుని ప్రార్థింపవలె ననియు చెప్పి ముగించిరి.

పిమ్మట బి. ఎల్. కాస్ట్రోగారు ఆంగ్లమున మాటలాడుచు మహాత్ము డిట్టి ఉపవాసవ్రత మవలంబించుట గొప్పఉపద్రవమున తనకు నూచించుచున్నదనియు, 100 120 పానల తూనిక గలవాడు 98 పానలకు తగ్గువలన ప్రమాదమును నూచించుననియు, ప్రపంచముందలి ప్రజలెల్లరు ఈ 100 పానలు తూనిక గల మానవుడు గడచిన కొలది కాలములో ఒనర్చినకార్యములను తలంచుకొనుచున్నారనియు, హిందూమహాత్ముడియైతే పోరాటములే మహాత్మునినిరక్షణవ్రతమునకు కారణ మనియు, దౌర్జన్యసహితమైనను, రహితమైనను మనుజుడు పాపమును గలిగియుండవలెను. తనసంఘముందలి సోదరమానసంరక్షణ చేయుటకు ఏవిధముననైనను రక్తపాతము గావించియైనను మానసంరక్షణ చేయనిచో స్వరాజ్యమే నిష్ప్రయోజనము. అట్టిస్వరాజ్యము వట్టికల్ల నిజమైన, కల్పచరహితమైన సంఘభావముగాని అతుల్యసఖ్యము పనికిరాదు ఆత్మసంరక్షణకార్యము దౌర్జన్యమును కాంగ్రెసు అనుమతించినది కనీసముదౌర్జన్యము నుపయోగపరచవలెను. కాంతియుతముగ నుండవలెను. సాధారణముగ రైలుసందలి ఐరోపియను సోదరులు మనలను వెడలనదుపజాతురు. ఎప్పుడొకడు తప్పుచేసినతిరిగి చునము చేయగలమని తలంచి భీతివొందుచో అప్పుడిరువురు స్నేహితులయ్యెదరు. ఒకేపక్షమందు దౌర్జన్యము హింస యున్నంతవరకు సంఘభావముఉండజాలదు. మహాత్ముడు ప్రపంచమానవులలో ఉత్తమపురుషుడు, ధీరోదాదుడు. అట్టివాడు గొప్ప అపదయందున్నాడు. నాయకులు మహాత్ముని దీక్షను మానవలసినదిగా కోరగలందులకు నేను వాంఛించుచున్నాను. ప్రభుత్వమును, మితవాదులు, స్వతంత్రవాదులు ఎల్లరును మహాత్ముడొక్కడే ప్రపంచకాంతిని నెలకొల్పగలవాడని ఎరుగదురు. దేశముందలి భిన్న భిన్న భావములు భిన్న సంఘములు భిన్న మతములు గలిగియున్నను మహాత్ముడే మార్గదర్శకుడై యున్నాడు. మహాత్ముడు ఇట్టినిరక్షణవ్రత మానక అలీనోదరులు మొదలగు నాయకుల సాయముచే దురంతములు జరుగు స్థలములకు వెడలినచో కాంతిపరిస్థితులు నెలకొల్పబడియుండెడివని తలచెదను. మనము ఆ స్వస్థశ్రద్ధాసమన్వితములై మోసము చేయక ఢిల్లీలోని తీర్మానముల నంగీకరించి అట్లు ఆచరింప మిమ్ములను, మహాత్ముని ఆపదనుండి తప్పించవలెనని భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నానని చెప్పిరి.

పిమ్మట గురుస్వామిశెట్టిగారాంగ్లమున ఉపన్యసించుచు మహాత్ముడు గొప్పతపస్వి యనియు తన ఆత్మంత్రప్రియస్నేహితులతోడను ఆలోచింపక ఉపవాసవ్రతమును బూనె ననియు దాని ఫలితముగా నాయకులందరు ఢిల్లీకి పరుగిరనియు, వారే రెల్లరు ఆచరణీయమగుకార్యక్రమ నేర్పరచి హిందూ మహాత్ముడియ సఖ్యతను నెలకొల్పుచుననియు, దానివలన మహాత్ముని ఉపవాసమును చాలించుటకు కోరవచ్చుననియు జెప్పిరి.

తరువరి శ్రీ గడ్డె రంగయ్యనాయుడుగారు ఇట్లుపన్యసించిరి:—

మహాజనలారా!

మహాత్ముగాంధీ ఉపసించుటవలన ఆయన జీవమునే కోల్పోయెదరని చాలమంది భయపడుచున్నారు. మహాత్మునికి దనజీవితమును ప్రేమ లేదు. దానిని కోల్పోయెదమని భీతియు లేదు. ఒకచో అట్లుకోల్పోవుట తటస్థించిన ప్రపంచమున కంతక్షేమముగలుగును. మహాత్ముడైన స్వార్థమును విసర్జించి ప్రపంచముందలి సర్వప్రాణులను సమభావమున జూచువాడు. అట్టి ఆత్ముడు హానిగలుగుచో వానికి కారణభూతు లగువారికి కాన్సి

యును వారి అనుచరులకు క్షేమమును గలుగను. ప్రజలక్షేమమే తన క్షేమ మని నమ్మి పనిజేయునట్టి మహాత్మునకు ఈఉపవాసములవలన ఏమియు అపద రానేరదు. ఇట్టి ఉపవాసములు ఎన్నిజరిగినను వారి ఆత్మశక్తి యనమడించునే గాని వారికెట్టియు ఘోర వాటిల్లదు. మతములందేమియు మోచుకొనరు లేవు. మత సిద్ధాంతములన్నియు ఒకే అచరణయందుమాత్రము భేదించును. అధిక సంఖ్యాకులైన హిందువులు ఆల్పసంఖ్యాకులగు మహాత్ముడియులపట్ల సహనముగను బరిచి తగాదాలను సరిజేసికొనవలెను.

నాయకు లెన్నిసభలు చేసినను మహాత్ము డెట్టితపము తానర్చి నను ప్రజలు నిశ్చయాభిప్రాయము గానిచో ఫల ముండబోదు. ఈకార్యమునందు సంఘశక్తియే ముఖ్యము. జాతీయతభేదములు నశింపవలెను. ఒక ఇంటిలోని సోదరులయందు భేదములన్నను పొరుగింటివారు కలహించిన సోదరులందరు ఏకమగురీతిని దేశీయులందరు భగవంతును గణియింపి స్వరాజ్య సంపాదనకు గడంగవలెను.

మనము మతవిషయములపై పోరాడినచో మనశ్రేతులు వానియ వకాశమును తీసికొనెదరు. కాన అట్టివానికి ఎడములే కుండ జేయవలెను. మహాత్ముడు ఆత్మనిగ్రహముగలవాడు. స్వార్థత్వాని అట్టివాడు చిరాయువుగా జీవింపవలయునని మనము దెవుని ప్రార్థింపవలెను. క్రిందితీర్మానములు ఏకగ్రీవముగ అంగీకరింపబడినవి. 1. మదరాసు పౌరుల సమావేశము మహాత్ముడు ఉపవాసవ్రతదీక్ష నవలంబించుచున్నందులకు తమయొక్కవిచారమును వెల్లబెట్టుచు, మహాత్ముడు అట్టినిరక్షణవ్రతమునుండి సంపూర్ణారోగ్యముతో బయల్పడునట్లు భగవంతుని పృథయ పూర్వకముగా ప్రార్థించుచున్నారు.

2. నేటిదినము డిల్లీపట్టణముందు సమావేశమగుచున్న దేశీయాయకులసమావేశము జయప్రదముగ జరుగునట్లు కోరుచు, హిందూ మహాత్ముడియ ప్రముఖు లెల్లరు కాశ్వత్తమైన పృథయ పూర్వకసఖ్యతను జేకూర్చగలందులకును, దేనికోరకు మహాత్ముడు ఉపవాసదీక్ష బూనెనో అట్టికాంతిపరిస్థితులను దేశమెల్లడల నెలకొల్పుదురని విశ్వసించుచున్నారు.

ఆధ్యక్షులు సభాకార్యక్రమమును ముగించుచు మహాత్ముడు ఉపవాసమువదలుట ప్రాణములను వదలుటయేయగునని తెలిపియున్నందున వారి తపోభంగమును జేయ నిచ్చలేనికారణమున వారిఉపవాసము నాపుమని తీర్మానింపలేదనియు, కాస్ట్రోగారు చెప్పినరీతిని కారీకప్రయత్నములకున్న సఖ్యత సమకూడుటకు మహాత్ముని మానసికప్రయత్నమే పనిజేయు ననియు, మహాత్మునకు తనమనస్సాక్షియే మార్గదర్శియనియు, మనఃశాస్త్రముల మనియు నుడివిరి. ఆధ్యక్షులకు నందనములతో సభముగి సెను.

నర్ కరీంభాయి యిబ్రహీంగారు మరణించుట

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 26:—మహాత్ముడియులును భూతదయాపరులును బొంబాయిలో బ్యాగ్నోనెట్టు అనిపిలవబడువారును మాతనముగా 10లక్షల రూపాయలను మహాత్ముడి య విద్యావ్యాప్తి కొసంగినవారును అగు నర్ కరీంభాయి యిబ్రహీంగారు తీవ్రమగు మరేయిలో బాధపడి నేటిసాయంత్రమున మరణించిరి. 8½ గంటలకు ఆంత్యక్రియలుజరుగుచుండగా అన్నిమతముల అన్ని జాతులవారును వందలకొలది పోయి చూచిరి. మలబారు హిల్సుపైనున్న కరీం భాయిగారి యింటికెదుటనున్న రోడ్డుతెయు వారికోరకు విలపించుచున్న వారిలో క్రిక్కిరిసిపోయెను. (ఆ. ప్రె.)

మైతాను సంపాదకునిపై బి. సి. సి. 158 ఏ సెషన్సుక్రింద తేబడిన రెండుకేసులలో ప్రాసిక్యూషను సాక్ష్యము పూర్తియైనది. ముద్దాయి తన వాఙ్మూలమును 26 లేదిన దాఖలు చేయబడినది. (ఆ. ప్రె.)

మోటారు ప్రమాదము

నలుగురు యూరపియను ప్రయాణికులకు చెబ్బలు తగులుట

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 26:—మలబారు కొండలమీద హరన్నబీ వాల్లార్డులో రాత్రి 9½ గంటలకు నలుగురు యూరపియను ప్రయాణికులకు చెబ్బలుతరిగిన ఒక తీవ్రమైన మోటారు ప్రమాదము జరిగెను. ఆర్. సి. కోన్నారు అను ఒకయూరపియను ముసలివాడు వి. సెను ఆర్. జాన్సన్ అను నామెతోను, క్లారెన్సు విక్టరు అను 8, 8 ఏండ్లుగల ఆమె యిద్దరుపిల్లలతోను ఒకటాక్సీతో ప్రయాణము చేయుచుండెను. సరిగా పోవుచున్న యాటాక్సీమీదుగా తప్పుడుత్రోవగావచ్చుచున్న ఒక ప్రయివేటురోడ్డులకాయవచ్చి కొట్టుకొనెను. టాక్సీయొక్క ఎడమటి భాగమంతయు ఎందుకు పనికిరాకుండ తునుకలై పోయెను. మగ మనిషియు పిల్లలును కొద్దిపాటి చెబ్బలతో తప్పించుకొనిరి గాని శ్రీకృష్ణకుడికంటెరప్పపై పెద్దగాయముతగిలి వెంటనే ఆస్పత్రికి తీసుకొనిపోవలసివచ్చెను. ఆస్పత్రిలో డ్యూటీలోనున్న హాను సర్జకును స్టేటుమెంటిచ్చినపిదప, ప్రయివేటు చికిత్సయే మంచిదని తలంచి ఆమె తనగృహభిముఖమయ్యెను. ఆమె యిపుడచ్చటనే చికిత్సచేయబడుచున్నది. పగిలిపోయినకాలు యింకను అచ్చటనే యున్నది. పోలీసువారు తీవ్రమైన విచారణలు చేయుచున్నారు. రొడ్డులకాయొక్క యజమాని యెవ్వరో యింకను తెలియలేదు. (ఆ. ప్రె.)

నాన్ భానా సాహెబు దావాలు

అమృతసరు, 26 సెప్టెంబరు:—నాన్ భానా సాహెబు కద్దనున్న జనం ఆఫ్ఫన్ విషయమై యున్న సివిలు తగాదాలలో పేకుపూరు జడ్జికోర్టువారు ఒకరిసీసరును నియమించిరి. ఇవిగాక యిటువంటి యింతకంటె తక్కువైనవి మరి నాలుగుదావాలున్నవి. ఒకటియొక ధర్మశాలను గురించియు దానికి పంబంధించి సాటుకు రు 1400 తెచ్చు 1 జాగీరును గురించియు అకాలీలపై తేబడెను. తక్కినమూడును తక్కిన దేవస్థానములను గురించి శిరోమణి గురుద్వారా ప్రబంధలో కమిటీవారిపై తేబడెను. (ఆ. ప్రె.)

గవర్నరు జెనరలుగారి భవనమునుండి నిర్గమనములు

సిడ్నీ, సెప్టెంబరు 26:—గురువారమునాడు వైసురాయిగారి భవనమునుండి సర్ ఫ్రాంక్ స్టెయి, ఈశ్వరప్రభువు శ్రద్ధియు, ఎ. యి. నెల్సన్, కప్టెను యఫ్. బి. డావ్ గార్లు వెడలిపోయిరి. (ఆ. ప్రె.)

ఆంధ్రశబ్దచింతామణి వ్యాఖ్యానము

కర్త:—పారసంధి రామశాస్త్రిలుగారు

ఆంధ్రవాఙ్మయమునందలి ప్రథమకవితాగ్రు నన్నయభట్టాచార్యుడు రచించిన ఆంధ్రవాక్యకరణమున కిది చక్కని తెలుగు వ్యాఖ్యానము. అనేక ప్రాచీన భారతప్రతులను విమర్శించి నన్నయభట్ట నూత్రములకు సంస్కృతాంధ్రములయందు ఆంధ్ర భారతలక్ష్యముల నుదాహరించుచు వ్రాయబడిన అపూర్వముగ వ్యాఖ్య. ఆంధ్రశబ్ద చింతామణి నన్నయ కర్తృకము కాదను వారి వాదములన్నియు సప్రమాణముగా ఖండింబడినవి. భాషా నేమను లెల్లరు ముఖ్యముగా చూడదగిన విశేషము లెన్నియో గలవు. — వెల 0-12-0. పోస్టేజీ వేయి.

ఆంధ్రప్రతిక కార్యాలయ, 7, తింబు శెట్టిగిద్ది, ము. దా. ప.

గ్రహణిమాత్రలు

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు 0-8-0
రక్తరేచనములు, బంకవిరేచనములు, జిగటవిరేచనములు, అజీర్ణవిరేచనములు, నీటివిరేచనములు, మొదలగునవి ఈ మాత్రలను మూడుపూటలు నేపించిన తోడనే నిలిచిపోవును. పిటిని పిల్లలకుకూడ వాడవచ్చును. మెంతునే గుణ మిచ్చును. అమృతాంజనము డిబో మదరాసు - బొంబాయి

గోదావరి హిందూ సమాజము

వారు ప్రచురించిన భగవద్గీత

చక్కని ములభవచనము. నుండదగినదై యుండు. సాగినై గ్లజుకాగితములపై ముద్రితము. వెల పదిపాణాలు. ఈ ముద్రణి విచనగ్రంథము దైవజ్ఞానమును సమర్థములను నెల్లరు, ఎల్లరుకు సత్వంతోపయు క్తమై యుండును. ప్రతిహిందూగృహమునందును నలంకరింపదగిన దివ్యగ్రంథము.

పైపుస్తకములు ఈక్రింది వారివద్ద దొరకును: కార్యదర్శి, గోదావరి హిందూ సమాజం, రాజమండ్రి.

సెంట్రల్ బుక్కు డిపో, రాజమహేంద్రవరము.

వెలింగుటన్ సినిమా

మాంటూరో థియేటర్
శని ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3-15 గం|| కూడ గలదు.
బహుమతి యివ్వబడు ఆట శని, ఆదివారములందు మాత్రమే
విలువగలబహుమతి మివ్వబడును.

యూనివర్సల్స్ మైటియస్టు సీరియల్

ది సీల్ ట్రైయల్

ప్రపంచమునందు నుప్రసిద్ధులైన నట్టి విల్లియండ్సన్ కన్,
ఎస్. జాన్సన్ తో సహా

మద్రాసునందు యిదివరకున్న దును ప్రదర్శింపబడనట్టి
మిక్కిలి పెద్దదియైనట్టి భయంకరమైనకథ. గర్భింనుట, చీల్చుట,
ఘోరకృత్యాలు మొదలగునవి మెరుమువలె ఒకటికొకటి ఒకటి
చూపబడును. దీనిని తప్పక చూచుచిరవలెను.

అస్సాము శాసనసభ

షిల్లాంగు, సెప్టెంబరు 26:—1922-23 సంవత్సరములో
ఓటుచేయబడిన గ్రాంటులకు ఖర్చులు మించియుండుటవలన
అస్సాము శాసనసభవారు రు 1,38,114 ను ఎక్కువగా గ్రాం
టుచేసిరి. ప్రస్తుతమున్న ద్వంద్వప్రభుత్వముపోయి అస్సాము
లో రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము నెలకొల్పబడవలెననియును, ఆ
స్థితిని కొలును ప్రజాయత్రము చేయబడవలెననియును సభలో
చర్చింపబడెను. తరువాత ప్రాయమును యిండియా దొరతనము
వారికి నివేదించియున్నాము గాన ఆవిషయము నిచ్చట చర్చిం
పజాలమని ప్రభుత్వమువారు జవాబుచెప్పిరి. (అ. ప్రె.)

పంజాబు ప్రభుత్వము

లాహోరు, సెప్టెంబరు 26:—పంజాబు ప్రభుత్వము
సిమ్లాలో అక్టోబరు 15 వ తేదీన మూసివేయబడి అమరువాడు
లాహోరులో తిరుగుబడును. (అ. ప్రె.)

గుంటూరు జిల్లాసంఘము

4-1-24 లగాయను 31-8-24వరకు గుంటూరుజిల్లా
కాంగ్రెస్ సంఘముయొక్క ఆదాయవ్యయపట్టిక

ఆదాయము	
గతసంవత్సరపు నిల్వ	117. 2. 11
కాశీనాథ ఆహ్వానసంఘము	0. 6. 2
పాతలెక్కు కాపకు అడ్డు మెంటు కాశీలు వక్రూళ్లు వగైరా	9871. 6. 4
తిలక్ స్వరాజ్యనిధి	391. 11. 1
మోటారు ఫండు	700. 0. 0
జాతీయపాఠశాలల పతనీయ	
గ్రంథములు వ్రాయుటకు	428. 10. 9
ప్రత్యేక నిధి	
దేశారాధక బృందమునకు	
ఆంధ్రరాష్ట్ర సంఘమునకు	3270. 0. 0
డి విరాళము	
గాంధీపూజానిధి	8617. 15. 7
పత్మాదంగోనిధి	90. 0. 0
ఇతరులకు యివ్వవలసిన కాశీలు	114. 6. 0
ప్రచారకులకు యివ్వవలసిన కాశీలు	230. 8. 4
ఇతరవనూళ్లు	18. 12. 6
గ్రామసంఘురుములు	898. 10. 10
	890. 1. 0
మొ	24201. 0. 8

వ్యయము

స్త్రీవనరీ	86. 12. 0
పాస్తేజి	246. 9. 0
ఆఫీసు ఖర్చులు	91. 2. 3
ప్రచార శ్రమలు	337. 5. 0
ప్రచారకుల వేతనములు	3078. 5. 0
ఖద్దరుప్రచారం ఖర్చులు	57. 0. 0
ఉత్సవములు	15. 5. 0
మోటారు ఖర్చులు	691. 8. 6
పెట్రోలు	276. 6. 6
మోబిల్ ఆయిల్	27. 4. 0
వార్తాపత్రికలు	38. 2. 0
ఆఫీసు జీతములు	438. 18. 0
ఆఫీసు ఆర్డెలు	110. 0. 0
గాంధీసంతకర్పణ	98. 14. 1
అచ్చులు	294. 6. 9
గతసంవత్సరం ప్రత్యేక నిధుల నిల్వలు	
మరిపూడి గ్రామసంఘమువద్ద	45. 0. 0
డిట్రో భవననిధి	20. 0. 0
పల్లె గ్రామసంఘమువద్ద	217. 8. 0
ప్రచారకులకు అడ్వాన్సులు సహాయములు	282. 8. 0
పంచమవిద్యార్థి భోజనములు	450. 12. 0
హిందీ సహాయములు	185. 4. 0
నేతవిద్యార్థి వేతనములు	104. 6. 0
జాతీయవిద్యార్థి పరిషత్తు	50. 8. 0
పంచమాభివృద్ధి	145. 0. 0
తాలూకా కాంగ్రెస్ సంఘములకు	
సహాయము	44. 2. 3
	980. 0. 8

అనుబంధము

“పురుషులకరపత్రములు”	8. 8. 0
“కాంగ్రెస్ కాబ్జిక్టర్లను”	1. 6. 0
మోటార్ కార్	2301. 6. 0
“అస్పృశ్యత” గ్రంథములు	32. 8. 0
“మృగశిర్ష” గ్రంథములు	42. 0. 0
ఖజానాపెట్టె	116. 0. 0
గుంటూరుజిల్లా ఖాదిబోర్డు పెట్టుబడి	2382. 1. 0
ఇతరులవలన రావలసిన కాశీలు	2816. 4. 0
గతసంవత్సరం గుంటూరుజిల్లా ఖాది	
స్టోర్సు వస్తువులు	227. 1. 4
జిల్లా ప్రత్యేక నిధి	80. 0. 0
కాశీనాథుని సాగేత్యరరావు గారికి	
పంపిన గాంధీపూజానిధి	7,616. 14. 9
తాలూకా కార్యవర్గ నిల్వలు	191. 18. 6
నగదు నిల్వ	
గుంటూరుజిల్లా కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంక్	
కింగ్ యూనియన్ లో	1110. 0. 0
చిత్తానిల్వ	46. 5. 11
	24201. 0. 8

వ. ము. ప్రసాదరావు
జి. సం. కార్యదర్శి.

చెప్పకంటె ఉపయోగించి చూచుట మంచిది మై సూ రు చందన సబ్బు ను ఉపయోగించి మాకు తోడ్పడకోదము

స్వదేశోద్యమము జయప్రదమగునట్లు ప్రోత్సహమునగుదు. హిందూదేశీయులకే

చేయబడినది.

(1560)

అన్ని చోట్లలోను క్రయమునకు దొరకును.

మహాత్ముడు మూసా హజీ ఇబ్రాహీం అండు కో, 32, గిడ్డంగివీధి, మద్రాసు.

పుష్ప మాల తి

తలనూనె లన్నిటికిని మిక్కిలి శ్రేష్టమైనది

(ప్రతి చోటను దొరకును)

ఆనందమును కలిగించు సుమారురమైన సువాసనగలది. వెంట్రుకలు నలుపు గాను, పొడుగుగాను పెరుగు
నట్లు చేయును. 3 ఔన్సుల బుడ్డి 1 కి ధర 1.0.0 వర్తకులకు ప్రత్యేక సదుపాయముగలదు.

సోల్ ఏజంట్లు:— ఎస్. వైద్యా అండ్ కో., పార్కు-చౌను, మద్రాసు.

బ్రాంచి ఆఫీసు, చైనాబజారు, తిరుచనాపల్లి, ఫోర్టు.

ప్రదర్శనగదులు నెం 6, బందరు వీధి, మద్రాసు

ది ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియా లైఫ్ అసూర్యరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

బొంబాయి

“ఎంపైరు భీమాకంపెనీలో మీరు భీమాచేయుడు”

మిక్కిలి నమ్మకమైనది, ప్రీమియము చాల తక్కువ, హక్కుదారులకు సొమ్ము సకాలమున
యివ్వబడును.

గడచిన సంవత్సరం బాలన్సు షీటుకు, ప్రాప్తికనుకు వ్రాయుడు.

బెంగళూరు బ్రాంచి
152 కమర్షియల్ వీధి

మద్రాసు బ్రాంచి
9/10 సెకండులైనువీధి.

(2)

(548)

లక్ష్మీ ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

10, నిన్ బెట్ రోడ్డు, లాహోరు.

(1924 ఫిబ్రవరి 28 వ తేదీన 1918 ఫిబ్రవరి 28 వ తేదీన అమలులోకి వచ్చిన ఆర్డరు నమోదు చేయబడినది.)
అనుమతిబొందిన మూలధనము రూ 10,00,000 వాటా 1-కి రూ 100 లు చొప్పున 10,000

ఈదిగువ తెలుపబడిన ప్రకారము చెల్లించవలెను.

వాటాలుగా విభజింపబడినది

ధరఖాస్తుతో రూ 5 లును, మంజూరైన తరువాత రూ 5 లును, మిగతా కోరినప్పుడు ప్రాప్తమవుతుంది. నిబంధనల ప్రకారము చెల్లించవలెను. జాబితా తర్వాత మూలధనమును దరఖాస్తుదారులు తక్షణమే దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను. చందాలు వేయబడిన మూలధనము రూ 8,50,000 లకు పైగానే గలదు.

బోర్డు ఆఫ్ డైరెక్టర్లు.

1. లాలా లజపతిరాయగారు, 2. పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ గారు, 3. రాయ జడభగత్ రామ్ గారు, 4. రాయబహదూరు లాలా ధన్ పత్ రాయగారు, 5. లాలా దివాన్ చందుగారు, 6. డాక్టరు నిహల్ చందు సిక్రిగారు, 7. పండిత కె. సంతానంగారు.

అసాధారణమైన, అపూర్వమైన విజయముగలుగుచున్నది. మొదటి 4 మాసములలోనే 450 ప్రమాణములకు (ప్రమాణము రూ 1000000 లకు వచ్చినది. మిత్రవ్యయమునకు, యోగ్యతకు పూర్తి విశ్వాసము. మాకంపెనీలో పోగొట్టుకొనకుండుటకు, నిర్వివాదమునకు ప్రత్యేక సదుపాయములు గలవు. ప్రస్తుతము నవీనపద్ధతుల నన్నిటినుసరించియే భీమాకంపెనీవ్యవహారము జరుపబడుచున్నది. ప్రాప్తమవుతున్న ఫారములకు, ఇతర సంగతులకు ప్రధాన కార్యాలయమునకు దరఖాస్తుపంపిన పంపబడును.

పండిత కె. సంతానం (మేనేజింగు డైరెక్టరు)

మంచి పలుకుబడి, పూర్తి విశ్వాసమునకు దరఖాస్తులు ఈ దిగువవిలాసమునకు పంపుకొనవలెను.

లోకల్ అడ్మినిస్ట్రేటరు కార్యాలయము, 16 సుంకురామ తెట్టిపేటి, మద్రాసు

OM
THE MYSORE GOVERNMENT SECURITY
Life and Marriage Assurance Company, Limited.
Head Office: Life and Marriage Assurance Buildings, Mysore (South India).
Capital (Fully subscribed) Rs. 5,00,000; Capital Paid-up about Rs. 3,25,000.
Government Securities held Rs. 2,00,000; Life Insurance policies issued Rs. 20,00,000.
Annual Premium Income Rs. 1,00,000; Funds invested on Immovable properties [Rs. 1,00,000]

Necessary security Deposit furnished to the Government of India as per Indian Life Assurance Companies Act 1912. Loans from Rs. 1,000 to Rs. 5,000. Will be given with and without interest and security to our life Policyholders and bondholders. Next drawing for granting loans on 31st January 1925. Wanted Agents everywhere on liberal terms. Apply for particulars sharp to:-
(980) Messrs. P. K. Rau & Sons.
Chief Agents, for Madras Presidency. 289, Thambu Chetty Street, MADRAS.

నమ్మకమును కొత్తమాదిరి నగలుదొరకు స్థానము
ది ఆంధ్రా జ్యాయలరి మానిఫాక్చరింగు కంపెనీ.
హెడ్ క్వార్టర్స్, బెజవాడ. బ్రాంచి 51, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.
మానద్రుగ అనేకరకములు కొత్తమాదిరి గాజులు, మెడగొల్లులు, కానుకలు అడ్డగ
చైకాలు మొదలగు బంగారు నగలున్ను, నవరత్నములు వేసిన అనేకమార్గల అడ్డగలు, జడల్ల
లు, నాగరములు, ఉంగరములు, చంపనరములు, పతకములు, మొదలగునన్ని వేండి రైలు
కూజాలు, టపుర్లు, వేలగిన్నెలు, కాపి నెట్లు మొదలగు పాత్రసామానులన్నీ అనేకరకములు
కాళ్ళగొలుసులు, మొదలగు అన్ని వస్తువులు యెప్పుడున్నప్పుడుగా యుండును. కాను బంగార
మునకున్న చాచివేండికిన్ని రత్నములు మొదలగువాటికి గారంటి యివ్వబడును.
నచ్చనిది వాపసు తీసుకొనబడును.
ప్రాప్తి: కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి,
శనగపాటి కోటయ్య అండు బ్రదరు,

మోక్ష మార్గ నిధి

నేను గత ఆగస్టు (1924) మాసములో గుంటూరులో ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారి తరపున, ప్రచారక చేయుచున్న షెల్లరు గ్రాండు సర్క్యులారు అక్కడి దయచేసిరి. గుంటూరు పురపాలకాధ్యక్షుడుగా రగు వ రా. రా. శ్రీ నడింపల్లి వెంకట నరసింహారావు పంతులుగారి ను, గుంటూరుజిల్లా కలెక్టరుగారి పరస్పర అసిస్టెంటుగారి మున్సిమహమ్మదు ఖాజీమల్లిసాహెబు బహదూరు బి. పి. గారున యీసర్క్యులారు కంపెనీవారిని ప్రోత్సహింపరచి మోక్షమార్గ నిధి యార్జనము ఒక ప్రదర్శనము వేయించిరి.

జమ

టిక్కెట్లవసూలు అయిన మొత్తము రు.	849-8-0
కోట లక్ష్మయ్య నాయుడుగారి వలన రావలినది	15-0-0
సౌదాగరు బాయజీదుగారివలన టిక్కెట్లు అమ్మిన బాపతు రావలినది	28-8-0
మున్సిసిపాలిటీ నూపరువేజరు అబ్దుల్ హక్ సేను గారివద్ద టిక్కెట్లు బాపతునిలవ	6-8-0
జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటు యతిరాజులు నాయుడు గారివలన రావలినది.	15-0-0
జనాబ్ మహమ్మదు గాయక్ గారివలన రావలినది	8-0-0
చైరుమనుగారి బాపతు	15-0-0

ఖర్చు

టిక్కెట్లుబండి ఖర్చులు వగయిరా	10-0-0
టిక్కెట్లు వాపసుబాపతు	15-0-0
సర్క్యులారు కంపెనీవారికివసూలు అయిన డబ్బులో యిచ్చిన సగమువంతు	174-12-0
మిగతాపైకము కొరదలవసూళ్లు పూర్తికాగానే ఖిలా ఫత్ సెక్రటరీగారికిగాని అబ్దుల్ హక్ సాహెబుగారికి గాని పంపెదను.	

సర్క్యులారు కంపెనీవారికిని, సర్క్యులారు కంపెనీ వారిని ప్రోత్సహించేసి తానువద్ద ముఖ్య మోక్షమార్గ నిధి టిక్కెట్లు నమ్మిన మార్కెట్, నడింపల్లి నరసింహారావు పంతులుగారికిని మున్సిమహమ్మదు ఖాజీమల్లిసాహెబు బహదూరు బి. యే గారికిని అనేక కృతజ్ఞతాపదనముల నర్పించుచున్నాడను.

మహమ్మదు హైదరు ఆంధ్రరాష్ట్ర

బెజవాడ. కాంగ్రెసు ముస్లిమ్ ప్రచారకుడు.

తెనాలి తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము

ది 21-9-24 న తెనాలిలో స్వరాజ్య కార్యాలయమున పగలు 8 గంటలకు సమావేశమయిన తెనాలి తాలూకా కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సభవారు చేసిన తీర్మానములు:-

(1) ఖాదీస్వాసన వృద్ధిచేయుట కొరకు తెనాలి తాలూకాలో ప్రత్యేక నిధులు యింతవరకు యేమియు లేకపోవుట చేతను, ప్రస్తుతము డబ్బుచాలా అవుసరముగలచేతను, యిదివరలో తెనాలి తాలూకాలో వసూలుకాబడి బ్యాంకులో నిల్వ యుంచబడిన పూజానిధిలో నుండి రూ 500-0-0 అయిదు వందల రూపాయలు తీసికొనుటకున్నా సదరు మొత్తమును జిల్లా సంఘమువారు అడిగినప్పుడు తిరిగి యిచ్చుటకున్నా అనగా మహమ్మదు కానుకగా సమర్పించునందర్భమున తిరిగి యిచ్చుటకున్నా తీర్మానించుచూ యీ విషయములో యిదివరలో జిల్లా సంఘమువారు ది 9-9-24 న చేసిన తీర్మానమును తిరిగి ఆలోచించుటకు కొరడమైనది.

(2) పూజానిధి వసూలుతో బాటు, తెనాలి తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘపు ఖర్చుల క్రింద రూ 500-0-0 అయిదు వందల రూపాయలకు తక్కువకాకుండా వసూలు చేయుటకు ఉపసంఘమువారిని కొరడమైనది.

(3) తాలూకా కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సభ్యులందరూ నెల 10 కి నూరురూపాయలకు తక్కువకాని ఖరీదుగల ఖద్దరుగాని ఏమిటగాని అమ్మవలెనదిగా యీ సంఘమువారు ప్రార్థించుచున్నారు.

(4) ది. 1-10-24 న పూజానిధి వసూలుచేయు ఉపసభ్యులందరూ తెనాలి కాంగ్రెసు కార్యాలయములో సమావేశమగుటకు ప్రార్థింపబడుచున్నారు.

యెల్లెపల్లి వెంకటసుబ్బారావు,

అధ్యక్షుడు.

వృత్తాంతలేఖలు

కాకినాడ

స్వకీయవిలేఖరి.

సెప్టెంబరు 25:—మహాత్ముని జన్మదినోత్సవమును ఉపవాస ప్రత్యేక సిద్ధార్థము ప్రార్థనలును నిన్నను జయప్రదముగ అన్నిమతముల వారిచేతను స్త్రీలు పురుషులచేతను జరుపబడెను. సాయంత్రము 6 గంటలకు పురచంద్రికమున మహాసభ జరుపబడెను. సర్వమతముల వారును స్త్రీలును పిల్లలును వర్షమైనప్పటికిని చాలమంది వచ్చి అతిభక్తియుక్తముగ సభజరిపిరి. తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శియగు మండపాక రంగయ్యవార్యుడుగారిచే ఉపపాదించబడగా భిలాభతు సంఘాధ్యక్షుడగు మహ్మద్ సలార్ షేరిఫ్ సామెయిగారు సభాధ్యక్షత వంగీకరించిరి. కొవ్వూరు వేదపాఠశాల ప్రధానపండితులగు బ్రహ్మశ్రీ ఖగగంటి శ్రీకృష్ణగారు, వేదపఠనము చేసిరి.

స్వీపాలుఅగు రివరెండు దెన్నను 3 అగ్రకుంలు

విజయనగరము

(స్వకీయవిలేఖరి)

శ్రీ విజయనగర మహారాజావారి ఆంతరంగిక కార్యదర్శిగా యిప్పాళ్లనుండి పనిచేయుచున్న శ్రీయుత ఆకళ్లసత్య నారాయణగారు నెలపుమీద ఉండుటచే కాలేజిలో ఉపాధ్యాయులుగానున్న శ్రీయుత బులుసు రమణయ్య బి. ఏ., ఎల్. టి., గారు ఆస్థానమున నియోగింపబడుట చాలసంతోషముగా నున్నది.

దివ్యజ్ఞానసభ

తైసభవారి యాజమాన్యమున దేవీప్రాసాదములో శ్రీయుత పి. వెంకటరమణారావుగారు(The inner Government of the world) పై సుపన్యసించిరి. వీరు ఈయూరనేర్పరుపబడిన తారకసంఘముతాలూకు కార్యదర్శి.

ప్రహ్లాద

20-9-24న వాణివిలాస సభవారు అతిభక్తిప్రబోధితముగ ప్రహ్లాదనాటకము ప్రదర్శించిరి. హిరణ్యకశిపు పాత్రధరించిన శ్రీయుత గోపాలరావుగారు, ప్రహ్లాద పాత్రధరించిన 9, 11, 18 యేండ్ల మువ్వరు బాలురు ప్రేక్షకుల మెప్పువడసిరి. నాటకము అదివెండలంతమువరకు అద్భుతమై, భక్తిరసమును వెదజల్లుపాటలచేత నిండియుండెను. ప్రహ్లాదుని భక్తి వేదాంతమును గూర్చి వినించక మానవు. కొందరు మనమును ముగ్ధులను చేయుచున్నారని చెప్పకొన

గతుక్రియత
శుభమున

నరసాపురం

(స్వకీయ విలేఖరి)

సెప్టెంబరు 25:—తైలశోన్నతపాఠశాల క్రిందటి నా రేఖలో వ్రాసిన క్రొత్తకమిట్టీలు అధికారముతీసికొని యొక ను మాడుకోజాలుకాలేదు. కాని యంతలోనే చాలాయిబ్బందుల లో వీరు మునుగవలసివచ్చినది. పన్నెండు సంవత్సరములనుండి యీస్కూలుకు ప్రధానోపాధ్యాయులుగా నున్న శ్రీ ఆంబారు ఖానా జయరామారావుగారు మాస్కూలువదలి వెళ్లుటకు నిశ్చయించిరి. ఇందుకు కారణము వారి స్వంతగ్రామమునకు దగ్గరగా భారీయొకటి యిప్పుడు రావటమని విన్నాను. నెల్లూరు జిల్లా కావలిస్కూలులో పాడ్డుమావ్వరుపదవి భారీ యీమధ్యనే అయినది. అప్పటిను మాజయరామారావుగారు వెళ్లుటకు నిశ్చయించి, అప్పి శేషమును మొన్నటిదినము పెట్టిరి. ఇప్పుడు మాస్కూలు ఆశ్రయింపబడిన యిదివరకున్న డబ్బుఅయిపోయినది. ఇప్పుడు వేయబడిన చందాలు పనులుచేసికొనవలెను. ఇంకా క్రొత్తచందాలు వేయించవలెను. ఇట్టిసందర్భములో క్రొత్తపాడ్డుమావ్వరు దొరకకపోవచ్చును. ఈసందర్భములోనే డైరెక్టరుగారివద్దనుండి స్కూలుయొక్క మేనేజమెంటు మారిన యెడల యిదివరలో జరుగుచున్న రికార్డునుమందు గూడా జరుగవలెనో, లేదో తిరిగిచూస్తూ పెట్టుకోవలసినదిగా ఉత్తరము వచ్చినది. అనేగా స్కూలుకుతగినదబ్బు ఉన్నదని డైరెక్టరుగారికి చూపవలెను. లేనియడల రికార్డును చేయకపోవచ్చును. చిక్కులుగలుగవచ్చును. ఇట్టియొక్కట్టులలో ప్రస్తుతము మాతైల శోన్నతపాఠశాల యున్నదని తెలుపుటకు విచారముగా నున్నది.

గుడిమెట్ల వరదాచార్యులుగారు కాబూలులో

చిక్కుపడుట

ఈ వరదాచార్యులుగారు మాగ్రామవాసులు. వెనుక ఇంగ్లాండునకు జర్మనీ టర్కీ దేశములతో యుద్ధముసంభవించినపుడు యీ వరదాచార్యులుగారు మొదటమేమియాలో యింగ్లీషువారికి రిక్రూటుక్రింద వెళ్ళి మిలిటరీపని చూచుచుండెను. తరువాత నాన్ కోఆపరేషను రాగానే మొదటమేమియాలో పనిచాలించుకొని మనదేశములోనే కాంగ్రెసుపని చూచుకొనుటకు నిశ్చయించెను. మనదేశమంతయు చుట్టిపెట్టెను. వరదాచార్యులుగారు యొకసారి డార్జిలింగు తైలులో యుంజబడినట్లున్న మరియొకసారి మలబారులో ఖైదుజేయబడినట్లున్న మనము వెనుకవిసేయుంటిమి. ఇప్పుడు యీయువకునకు జర్మనీదేశమునకుబోయి యేదైన ప్రస్తుతము యీ దేశమునకు లాభముకలుగజేయు విద్యను నేర్చుకొనగోరి కష్టముమీద ఆప్తున్ స్థానమునుజేరుకొనెనట కాని అచ్చట ఆప్తున్ గొర్న మెంటువారిచేతనున్న యింగ్లీషు గొర్న మెంటువారిచేతనున్న కూడా అనుమానముగా చూడబడుచుండెనట. ఇంగ్లీషువారి యేజెంటుకావచ్చునని అహుళే ఆప్తున్ గొర్న మెంటుచేతనున్న అసహాయవాదియని ఇంగ్లీషువారిచేతనున్న కాబోలు! టర్కీగుండా జర్మనీజేరవలెనని అచార్యగారి కోరికయట. ఇట్టి అనుమానముచేత ముందుకుసాగనీయకుండా కాబూలులో యీయన చిక్కుబడిరట.

ఆంధ్రస్త్రీల బహుమతిపరీక్ష

ఈపరీక్షవిషయమై ఆంధ్రపత్రికలోనున్న యింకాకొన్ని యితరపత్రికలలోనున్న ప్రచురణగాబడెను. కాని ఆంధ్రసారీమణులు కొందరు యీపరీక్ష మాతాలూకాలో యున్న ఆంధ్రస్త్రీలకేనా యిన్ని దరఖాస్తు రెప్పుడనిన్ని ఎన్నిబంగారుపతకములున్నవనిన్ని ప్రశ్నించుచున్నారు. ఈపరీక్ష ఆంధ్రదేశమునందంతటనుయున్న ఆంధ్రస్త్రీలకెల్లరకు అయియున్నదనిన్ని దరఖాస్తులు ముందు ఫిబ్రవరినెలలో మాసంఘముచే పంపబడు దరఖాస్తుఫారములమీద పెట్టవలెననిన్ని వ్రాయుచున్నాను. ఇకబంగారుపతకముల విషయమై అన్ని హంశములలోను ఫస్టుగా ప్యాసుఅయినవారిలో మొదటియిద్దరనున్నతరువాత అన్ని హంశములలోను ప్యాసునై యేడోఒక్కదానిలో మిక్కిలి ఘనమైనమార్కులువచ్చినవారికిన్ని యేటేట బంగారుపతకములుంటు నేయున్నవనిన్ని తెలియపరుచుచున్నాను. ఇట్లన్ని హంశములకువిడిగాబంగారుపతకములుపూర్వమునుండి ఉన్నవే. అట్లే బహుళే యీసంవత్సరము కూడా జరుగును. ఫస్టుగా ప్యాసునై యితరులకు పుస్తకజహుమానములుంటును. గనుక ఆంధ్రసారీమణులెల్లరు యెచ్చుబెచ్చటనున్నను పకే యీపరీక్షకువచ్చి లాభములను బొందవలెనని కోరుచున్నాను.

సగమువరదభాదితులకు; సగము కడపమహిళాసభకు దయచేయుగట్లు తీర్మానించుకొనిరి.

దీనరక్షకసభవారు యిట్టి ధర్మకార్యములు అనేకములు చేసి సభవామము సార్వక నామము చేయుతురుగాక.

బాలన స్వతి సంఘమువారు కృష్ణలీల అను నాటకమును ప్రదర్శించి తైసభవారు 100-0-0 వరదభాదితులకు నొసంగెను.

నారాయణవరము

(స్వ కీ య వి లే ఖ రి)

క ల రా

సెప్టెంబరు 28:—నారాయణవరము కలలసారాయి అం గళ్లకు సంబంధించిన గ్రామములలో గడచిన, శండుమాసములు గ కలరావిజృంభించి యనేకమందిని తనవారై చైచుకొనుచున్నది. మండలపాఠశాలకు ఖాళీ కారీయు (జిల్లా హెల్త్ కు ఆఫీ సరు) నాతని తునుచరులును యీ అంటువ్యాధిని ఆణగ్రహింప వారికి క్షితికొంది ప్రయత్నముల సలుపుచున్నారు.

కాంగ్రెసు

క్రీహనుమద్గ్రంథాలయములో నూలు వడుకుటకు కూడ ప్రారంభించిరి. నూలువడుకువారికి రాట్నములును ప్రత్తియు ఉ చితముగా యిచ్చెదరు. కడచినమాసములో 10 పురుషులు 1 స్త్రీ చేరి 19.875 గజములనూలువడికి గుంటూరులో యుండు ఆంధ్రరాష్ట్ర ఖద్దరు బోర్డువారికి పంపిరి. 5 సంవత్సరముల వ యగుగల ఒక బాలుడు యీమాసములో 1800 గజములు యింత వరకే వడికియున్నాడు.

పోలవరం (విజెస్ సి)

(స్వ కీ య వి లే ఖ రి)

ది 19.9.24 తేదీ వారాపత్రికలలో మతకలహములచేత

దేశములో గలిగిన అశాంతినివారణోపాయముకొరకు గాంధీ మహాత్ముడు 21 దినము ఉపవాసదీక్ష చేయుచున్నాడని తెలి యుటతోడనే గాంధీమయిదానమున బహిరంగసభ జరుపబడి నది. హిందూముసల్ మానులు విశేషముగా సభకు విచ్చేసిరి. సభలో శ్రీయుత చేబియ్యం సోమయ్యగారు, శ్రీమతి. బ్ర హ్మశ్రోమల లక్ష్మీనరసమ్మగారును, ఉపన్యసించిరి. దై వప్రా ర్థనలతోను సభముగిసినది. 21.9.24 తేదీని శ్రీయుత చేబియ్య సోమయ్యగారు, శ్రీమతి బ్రహ్మశ్రోమల లక్ష్మీనరసమ్మగారు ను, ఖద్దరు ప్రచారమునిమిత్తము కుమారదేవము, పెనకలమెట్ట మున్నగు గ్రామములకు వెడలిరి. శ్రీయుత పునులూరి కోదండ రామయ్యగారు ముద్దనూరులో జరిగిన ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కా ర్యనిర్వాహకసంఘసభకు వెళ్లి అచ్చటనుండి తిరుపతి, కాళ హస్తి, పుణ్యక్షేత్రములను సేవించుకొని 21.9.24 తేదీకి పోల వరం చేరిరి. శ్రీయుత కోదండరామయ్యగారు విశాఖపట్టణజిల్లా వ్యవహారముల పరిష్కారముచేయు నుపసంఘములో ఆంధ్ర రాష్ట్ర కార్యనిర్వాహకసంఘసభవారిచే నియమింపబడుటచే త్వరలో విశాఖపట్టణంజిల్లాకు వెళ్లనున్నారు.

నో టీ సు

కాకినాడ సబార్డినేటు కోర్టులో

అనలు 49/1923,

వాది:—చిలకా వెంకట రంగనాయక రాజ్యలక్ష్మి దేవ

మ్మగారు

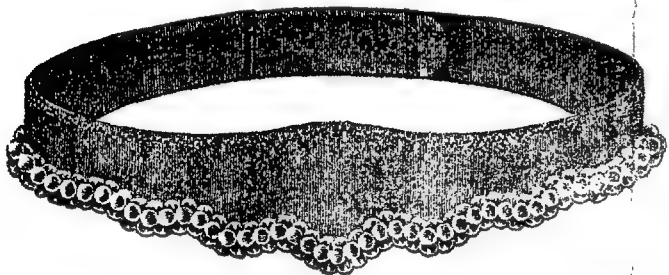
ప్రతివాదు:—1. శ్రీరాజా బొమ్మదేవర, సత్యనారా యణ సరప్రసాదరావు బహద్దరు జమీందారుగారు. 2. శ్రీరా జా బొమ్మదేవర భాష్యకార్లు రావుబహద్దరుగారు, మైనరు అయినందున గార్డీ యనుకోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్ లో మేనేజరు వేరూరి శివసుబ్బారావుగారు.

సదరు యాదావా 8.10.24 తేదీకి వాయిదావేయబడి వున్నది. గాన యేమైనా వాదము వేడుకునేయెడల 1 ప్రతివాది గారు హాజరయి స్టేటుమెంటు దాఖలు చేసుకోవలెను. లేని యెడల పరోక్షమందు విచారణచేయబడును.

కాకినాడ

25.9.24

గడచిన 30 సం॥ రములనుండి మిక్కిలి ప్రసిద్ధిచెందినది, నమ్మకమైనది, కల్తీలేని వెండికి, సవరముబంగారుకు, నే

వంకివడ్డాగము 25.45 సవరములవరకు యెత్తుగలదు కూలి తరుగుతో సహా ద్వ 55.00

అన్ని రకముల వెండి, బంగారు, సీమకమలములు, పట్టెకెంపు ఏకంసి చీబిల్ దాస్ అండ్ సన్స్

వాణిముక్త

అచ్చు బెండుపనులు, రు నులపై చెక్కు

హనువ

(1277)

దీన్ని సమానమైనది వేరు

ఒక గొప్పతప్పు

3 బొట్లు

బుడ్డి 1-కి ద్వ 2-0-0

వి. పి. ఖర్చులు ద్వ 1-8-0

డాక్టరు, జీ. బి. గారి సుగంధనస్యము

అంగుళిమలంబుల శిరస్సును, ఇంద్రియములయందెల్ల నయనములను, ప్రధానము అను విషయము సర్వజనులకును తెలిసినదియను కదా! ఈ రెండింటియందును కలకు శాస్త్రముల సాధారణముగా ప్రాణహాని కలిగించునట్లు అవి

శాస్త్రగ్రంథనిబంధమును నివృత్తియొనకముగాఁ జేసి యామరజాంతమును బాధించు చుండును. ఇట్టివ్యాధులకు శాస్త్రీ తీసికొనుచుండు లక్షక ముకయోగింపబడుచు వచ్చి నవి గాని యవి యావ్యాధులను నివారించ లేక పోవుటయే గాక రసవిషగంధకాదుల చేరినవిగా నుండుటచేత, జీవకు శేషశాస్త్రము సంకట పడదీయవలెగాఁగూడ నేర్పడినది. తరువాత ప్రైవేటును పట్టును నవనాగరికులచేత మంచివైద్యములుగా తీర్చి నిండుటచే యట్టి మందులుగూడ ననేక మిచ్చు దుపయోగింపబడుచున్నవి. గాని అవి గూడనంతవ ప్రయోజకములుగా గ్రహింపబడుట లేదు.

ఈ సందర్భము లన్నియును యోచించివీరకాలము తరి క్రమచేసి యాయుర్వేదాంగితోయ యూనానీవైద్యములం దాతే లోకాళకారాధ్యమై తమసర్వస్వమును వినియోగించుచున్న డాక్టరు, జీ. బి. గారి సుగంధనస్యమును కనిపెట్టిరి.

ఇదివరకే లోకమందంతటను శాస్త్రము చేయుటే ముద్రసిద్ధమైనది కాబట్టి దీనినిగురించి మేము విశేషింపజూపింపవలసి పని లేదు. ఒకసారి యావయోగింపినయెడల దానియట్లున్న గుణము నుండే స్థాపింపగలదు. దీనిచే బాధానిష్ట గాంచి కృతజ్ఞతాపూర్వకముగా గొప్పవారును కొలదివారును నుంపిన యోగ్యతా శ్రుతియు లెక్కకు మిక్కిలిగానున్నది.

ఈ సుగంధనస్యము నుపయోగించుటవల్ల మెదడు, ముక్కు, కన్నులలో నుంబంధించిన నమస్తవ్యాధులును నమూలముగా నుండును. పీసనము, ఒంటిరొమ్మనొప్పి, తలలోనినొప్పి, జలదోషములు, మొదలైన, కంతమునకు ప్రేరేపక గాఁ జూపుటకును ఈ సుగంధనస్యము పెట్టినది భిక్షము. ఇట్టి గుణవిన్దనేవలన గలిగి యుండునులభముగా విక్రయించబడు నావధ మిదితప్ప మరేయొకటి లేదు. తిరకాల నుంచినను చెదని సుగంధా విశేషమునవలన, పొడి యాభ్యాసము లేనివారికి నపాత మిది పితవుగా నుండును.

సాధారణముగా పోడితయవార లీ సుగంధనస్యమునుకట్టి రెండుసారులు అపయోగించినయెడల, ఇది సాధారణపు పోడి గం, గగి సాధ అపయోగించినంత పనిచేయును. కాలదా వెలగల సాధారణపు పొగాకు పోడిలో నీ సుగంధ నస్యము నొకచిటిక కలిపినయెడల కా పొగాకుంతయును మిక్కిలి పంపకవంత మగును.

బుడ్డి గ కి అ. ర వి. పి. ఖర్చు అ ర డబ్బా గ కి రూ. ౨-౫-౦. వి. పి. ఖర్చు ౦-౫-౦

(1189)

ఆంగ్ల లేక ఆంధ్రభాషలో విలాసము వివరముగా వ్రాయవలెను.

విలాసము:-గురుబనవ అందు కంపెని లిమిటెడ్, పోస్టుబాక్సు 510 మద్రాసు.

గడియారము గొలుసులు ప్రయాసలేదు! నిర్భయము! 172 ప్రక్కలు గలిగిన మంచిత్రవిత్తపు శాస్త్రబూత సర్దు 92 పట్టుములు మొ॥ 80 సవరములవరకు గడియారము గొలుసులు సర్దు 6 సవరములు గడియారములకు తగిలించుటకు మున్న గువాటిని మేడలూ ధరించుటకు తయారుచేసి సిద్ధముగా నుంచుచున్నాము. ఈ రకమునకు పిడి 1-కి 1.8-0 చ్చాపు యును. సవరము బంగాళును పూర్తి నిష్పేదము.

అన్ని కెమిస్టులకు, ఔషధశాలలకు, వైద్యులకు

టిన్ క్చరు కార్డుమమ్, నెనెగె మొదలగు మైకమును గలి

గించు ఔషధములను తయారుచేయుటకు ఒక పరిశ్రమశాల కట్టబడినది. గవర్న మెంటువారు కొన్ని సదుపాయముల నొసంగుటచే ఏటిని మిక్కిలి చౌకధరలకు విక్రయించుటకు మాకు వీలు గలదు.

మెలిబ్రాండు టిన్ క్చరులకే వ్రాయుడు

టోకుగా విక్రయించు వారందరును ఉత్తరము వాసిన ధరల

జాబితా పంపబడును.

"Depot for Burroughs Wellcome & Co.,"
W. E. SMITH & Co. Ltd.

Chemists, Druggists and Aerated Water Manufacturers.
MOUNT ROAD, MADRAS.

Tel: KARDYL
Branches: Esplanade,
Phone 37

Phone: 225
Vepery
102

P. B. No. 314
Ootacamund.

చెన్నపురి బజారుధరలు

సెప్టెంబరు 27-వ తేది శనివారము

(1) ఖాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి రు 80.0-0 మొదలు 42.0-0 వలకు	
బియ్యము బస్తాలు మొదలు వరకు	
కుసుము తెనాలివి ,, ప 48 గలవి రు 14.0-0 14.8-0	
నెల్లూరివి ,, డిటా ,, 16.8-0 17.0-0	
డిల్లీవి ,, డిటా 45 గలవి ,, 16.8-0 17.0-0	
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8.12-0 9.0-0	
నవ్వులు ,, ,, 20.0-0 22.0-0	

(2) వస్తుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205 రు 11.0-0 రు 12.0-0	
నెనగలు ,, డిటా ,, 11.4-0 12.8-0	
నెసలు ,, డిటా ,, 11.8-0 12.4-0	
మినుములు ,, డిటా ,, 18.0-0 16.0-0	
ఉలము ర 164 ,, ,, 9.4-0 11.4-0	

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులనూనె బా 1-కి రు 170.0-0 175.0-0	
నెయ్యి మ 1-కి ,, 14.0-0 26.0-0	
కొండాపురం వేరునెనగవప్పుబా 1-కి ,, 65.0-0 68.0-0	
ఇతరప్రదేశము ,, ,, 60.0 62.0-0	
వేరునెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 150 మి: క నూనె 145	
అముదమునూనె బా 1-కి రు 190 0 0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి రు 205.0-0 210.0-0	
కూరపసుపు ,, రు 140.0-0 140.0-0	
మిరపకాయలు(గుంటూరివి) బా 1-కి రు 120.0-0 188.0-0	
గుంటూరుపాయకటు నీలిమందు ములుగు 1-కి రు 45, 50	
కాళహ శిపాయకట్టు ,, రు 60, 70	
బెల్లము బా 1-కి రు 85.0-0 60.0-0	
చింతపండు బా 1-కి రు 80.0-0 49.0-0	

(5) ఇనుము

పట్టాకంబా 1-కి వ రు 82.8-0 88.0-0	
చవరం ,, 88.0-0 88.0-0	
రవుండు ,, 88.0-0 86.0 0	

(6) లోహములు

నెండి 100 కులంకు రు 78.0-0 81.12-0	
బంగారము, తులము 1-కి రు 24.2-0 24.10-0	
సవరను 1-కి 15.6.8	
ఇత్తడి బా 1-కి రు 265.0-0 272.0-0	
రాగి డిటా రు 80.0-0 805.0-0	
అస్కాచక్కర బా 1-కి రు 88.8-0 89.0-0	

(7) రంగులు అలిజరై ను

ఆవుకృష్ణుడు 20 డిగ్రీలు రు 76.0-0	
కొట్టికృష్ణుడు డిటా ,,	
సింహం డిటా ,,	
గుర్రం డిటా ,,	

(8) దూది

బోండా కెట్టు బారువ 1-కి రు 820.0-0	
------------------------------------	--

(9) నూలు

కోయంబుతూరు నెం 10 $\frac{1}{2}$ పెట్టె 1-కి రు 9.10.0	
మధుర నెం 12 $\frac{1}{2}$ పెట్టె 1-కి రు 8.6.0	
పుల్లూరు మేనుగ నెం 8 $\frac{1}{2}$ పెట్టె 1-కి రు 8.12.0	
అపొమదాబాదు నెం 12 $\frac{1}{2}$ పెట్టె 1-కి రు 9.8.0	
డిటా నెం 14 డిటా రు 10.2.0	
నూకయేనుగ నెం 20 రు 11.15.0	
జఫాన్ నెం 20 రు 12.0-0	
,, ,, 40 ఏ తేలిం అయినను రు 15.2.0	
గోకాకు నెం 12 $\frac{1}{2}$ రు 9.15.0	
వద్యాక్ నెం 24 $\frac{1}{2}$ రు 12.2.0	
14 $\frac{1}{2}$ క్లిల్లెక్ పక్షి రు 9.14.0	

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

జాతకముయొక్క నకలుగాని జననకాల వివరముగాని తెలిపిన 1 సం॥ను, మాసవారిగ ఫలములు, శాస్త్రీయముగ వ్రాసి పంపుదుము. రు 2.0-0 అవును. (వి. పి. 2.4.0) జాతకము ననుసరించినప్రశ్న 1 కి రు 1.0-0. "జయవశికరణి" తాయతి 1 కి రు 2.0-0 యితరవివరములకును వ్రాయుడు. విలాసము, అంజ నేను న్యాయశాస్త్రీయము. తిరు త్తెని. ఎం. ఎస్. ఎం.

రోగములవల్ల దుఃఖమొందిన వారికి దేవిక బౌద్ధములు రెండుగలవు.
అవి నపుంసకత్వమును పోగొట్టి శాశ్వతయకావనము నిచ్చునవి.

మదనమంజరిమాత్రలు

కడుపులోనికి పుచ్చుకొనుమందు. ఇది జీర్ణము, వల
బంధము మొదలు నపుంసకత్వ మవరకున్న అన్ని
వ్యాధులను కుదుర్చుచున్నది.

నపుంసకత్వారి ఘృతము

యథానామ తథాగుణాః అను తీరుగా ఇది
నపుంసకత్వమునకు బద్ధవైరి. దీనిని మైన వాడు
టచే ఏలూటి దుర్బలమును పారిపోవును.

క్రయం డబ్బి ఒకటికి రూ 1/- 6-కి రూ 5/- 12-కి రూ 9/-
రాజవైద్యనారాయణుని కేశవజీ, 49 బందరువీధి, జార్జి టవున్, మద్రాసు.

క్షీరవర్ధని

యది పిల్లలకు చనుపాలను. వృద్ధిచేయును. కృత్రిమపాల ఆహారము
నిచ్చి పిల్లలను పోషించుట చేయుగుభవ్యము, రోగముదాయము తప్పిపో
ను. బుడ్డి 15 ధర రూ 1.8-0.

మేహారి

నవీనముగ వచ్చినటువంటి, చిరకాలముగ బాధించు
చున్నటువంటి సవా మేహవ్యాధులకు నిర్మూలించుట
అమోఘమైనది. వెల బుడ్డి 1-కి రూ 2-8-0

అయ్య శ్రీధరరావు వారి రామశాస్త్రి, (ప్రాప్త) బస, ఆయ్య శ్రీధరనిలయము, బెజవాడ

ఇ స నా ఫె లి మ లే రి యా జ్వ ర ము ను

అమోఘముగా కుదుర్చును

మలేరియా జ్వరము నచ్చుకాలము ప్రారంభమైనది. అన్ని తేయాకు రబ్బరు తోటలలో ముఖ్యము ఉపయో
గించవలసిన మలేరియా నివారణిని జిప్సమ్ దుంచుకొనుడు. ప్రతిగృహమునందును ఇది ముఖ్యముగా నుం
దవును. అన్ని కాలములలో కుదుర్చుగల నవ్యమైన బౌద్ధము. శేహనందుడు ఉష్ణమును తగ్గించి జ్వరగడ్డను కరిగించును. 15 దిన
ములలో పూర్తిగా వ్యాధిని కుదుర్చును. వ్యాధిని రానీయక ఆటంకపఱచుటకు రాతిపూట ఒకమాత్ర, ఉదయము ఒక
మాత్రచొప్పున, పుచ్చుకొనించాలను. మలేరియాజ్వరము రానేరదు.

పసికడ్డలకు ద్రవముగా నున్న ఇనవాఫెలిని వాడుడు

ఇండియా, బర్మా, అందులోనున్న పోల్ వజంట్లు,

Gorio Ltd,

Post Box 59,

Fort Bombay.

Powell's Extract of Golden

3421

వవలుగారి అమోఘమైన గెనో
నెగ రోగమునకు
అద్భుతమైన గుణమిచ్చును.

అంగ్ల; ఆయుర్వేద బౌద్ధములనుండి తయారుచేయబడినది.

సెగ రోగము, మిహరొగములు, మూత్రాశయము, మూత్రశింధ
ములయొక్క వాపు, శుక్లవర్ణము, బలహీనము, నీపులో నొప్పి మొద
లగు వాటిని ఇది నమ్మకముగా కుదుర్చునట్టి దివ్యౌషధము.

గుణము:— రి మూత్రాశయగెనోన పుచ్చుకొనిన తక్షణమే
ద్రవణము లెక్కువ నిలచును. మరియు మూత్రపూర్ణమైన చిక్కు
లన్నియు మాయమగును. మూత్రశింధులకు ముఖ్యముగా తగ్గును.
దానియొక్క గుణము పరియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

తీక్షణమైన వ్యాధికి బుడ్డి సెం 1 ఒకటికి ధర రూ. 1-4-0

తీక్షణమైన వ్యాధికి బుడ్డి సెం 2 ఒకటికి ధర రూ. 1-8-0

మా దివ్యౌషధములు సుప్రసిద్ధమైన డాక్టరు కామలనిచ్చి టిలోను దొరుకును.

మా చిత్రవిచిత్ర క్యాటలాగునకై వ్రాయును.

ఉత్తరము లన్నియు అంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.

Manufacturing Chemists,
Lawington Road, Bombay.

క స్తూ రి మా త్ర లు

50 మూత్రల డబ్బి 1-కి రూ, 0-10-0

ఇవి స్వచ్ఛముగ సేవాశ్రయకర కస్తూరి, మంచిగోళ జ
నము, ఆదిపచ్చికాన, పావుదారు, మంచినంకుమపువ్వు మొద
లగువాటితో తయారుచేయబడినవి. ఇవి శైత్యము, శైత్యభారము
శైత్యజ్వరము చలిజ్వరము, సన్ని పాతము, అజీర్ణము, మాద్యము
మొదలగు వాటికి ఉపయోగపడును. చుట్టిపిల్లల అజీర్ణము
వస్త్రాలను వెంటనే మాన్చును. ప్రతివారును సామాన్యముగా
వాడవలసినది. ప్రతిగృహమున నుండవలసినది. ముఖ్యముగ పిల్లలకు
గృహమునం దుండవలసినది.

అమ్మతాంబూలము దీపో బొంబాయి, మద్రాసు.

SIGHT RESTORED

A Sure Remedy of Nature for all Eye-dis-eases. Cures Cataract, Glaucoma, etc., without knife. No failure; absolutely safe; highest testimony. Particulars free. L. H. SELLER, D. Samta (Bengal)

SANTI OIL

Simple, harmless, external application for functional weakness, Loss of Manhood, etc. No irritation, no discolouring, no bad smell. Particulars free. Correspondence confidential. HEALTH HOME, D. Samta (Bengal).

ఆంధ్ర వ్యోతిమాలయం

1. శాశ్వత క్రమముగ నీ నీలగిరి,
 2. కట్టెలేది, జనకాల ఫదియలు (లేక) గంటలుగాని,
 3. మాకు ఉత్తమమైన వాడు సమయము, క్రమశిక్షణ
- మృగాని మాకు పరిచయం జాతకనిరూపము, ధనము మొద
లగు 25 వస్తువులు వ్రాసి రూ 1-4-0 లకు పంపెదము. పూర్వ
జాతము ఆయుర్వాయము లభించుట వ్రాయుటకు రూ 1-0-0
ఆకును. ముందు రూ 1-0-0 లు ఆధ్యాత్మ బంధులైన. ముందు
యెడల 1 సంవత్సర ఫలితము వ్రాయుటకు రూ 1-4-0 లు.
9 లకు. కావలసివారికి పి పి గా బంపెదము.
- ఆకెళ్ల వెంకటేశాస్త్రి, గోపాలపురము,
గొత్తపేటపాస్టు, గోదావరిజిల్లా.

నూతన ప్రచురములు

- మొదల పోతనామాత్య కవితము
ఆంధ్ర భాగవతము	1-కి	6-0-0
డిబ్బో మేలుకరతి 2 సంపుటములు		8-0-0
ఆంధ్ర బ్రహ్మాండపురాణము	1-కి	5-0-0
ఆనందరంగ రాజ్యుండము	1-కి	1-8-0
ఆనందనిధి ధండము	1-కి	0-14-0
శృంగారము	1-కి	2-8-0
అధర్వణాశాసితలు, పటిక	1-కి	1-0-0
- ఇంకను అనేక సంస్కృతాంధ్రగ్రంథములు మాకర్హక
రను. క్యాటలాగులు చూడకోరినాము. (1487)
వాణిజ్య - రామస్వామిశాస్త్రిలు అండ్ సన్స్,
292 ఎస్ గ్రేడ్, చెన్నై కలెక్టరేట్.

తేలుకాటునకు బౌద్ధము

ఈ బౌద్ధము నుపయో
గించినతక్షణమే విషమును
తీసివేసి, బాధనుపోగొట్టును.
బుడ్డి 1-కి ధర రూ 0.8-0.
1-8 బుడ్డవరకు
పోవుచున్నది 0.8-0
రూ 4 లు అధ్యాత్మగా
పంపిన ఒక డిబ్బనుబుడ్డు
తేలుకాటునకి తేకనే పంప
బడును.

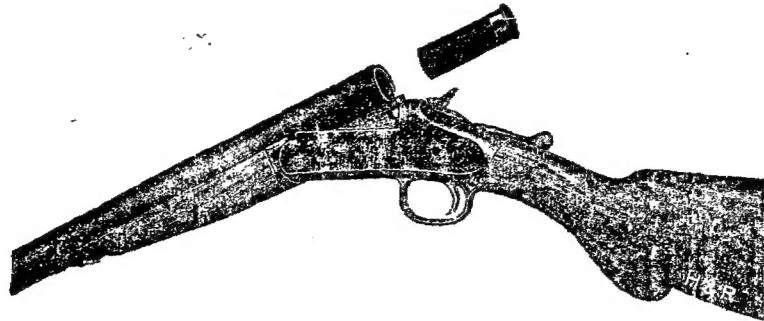
RAJVAID SIR BAMANDASJI
KAVIRAJ
152 Harrison Road
Calcutta

సింగిల్ బారల్ బీచ్-తోడింగు తుపాకులు

17 పలువిధ మాదిరిలలో గలవు.

ధర రూ 48 లు నుండి

రూ 215 వరకు గలదు.

సింగిల్ బారల్ బీచ్ - తోడింగు టాపు లీవరు హామరు 12 బోర్ ఎజెక్టరు తుపాకులు, యు. ఎస్. ఏ. లోనున్న విక్టరీ ఎజెక్టరు ఆమెరికన్ గన్ కంపెనీవారిచే తయారుచేయబడినది. రూ 48/

సింగిల్ బారల్ బీచ్ - తోడింగు టాపు లీవరు హామరు ఎజెక్టరు తుపాకులు, 30 అంగుళముల బారలుగలది, యు. ఎస్. ఏ. లోనున్న స్టీల్ వెస్ట్రు ఆరమ్మ కంపెనీవారిచే తయారుచేయబడినది. రూ 52 1/2/

సింగిల్ బారల్ బ్రీచి - తోడింగు టాపు లీవరు హామరు ఎజెక్టరు తుపాకులు 12 బోరులు, లోనికి గాలిప్రవేశించుటకు వీలులేని 36 అంగుళముల ఉక్కు బారలుగలది. యు. ఎస్. ఏ. లో నున్న హామింగ్టన్ అండు రిచ్మండ్ ఆరమ్మ కంపెనీవారిచే తయారుచేయబడినది. రూ 60/

సింగిల్ బారల్ బ్రీచ్ - తోడింగు 12 బోరుల హామి బ్రీచి బ్రెడ్ హాట్ ఎజెక్టరు తుపాకులు. టాపు లీవరు, 30 అంగుళముల ఉక్కు బారలుగలది. యు. ఎస్. ఏ. లోనున్న స్టీల్ వెస్ట్రు ఆరమ్మ కంపెనీవారిచే తయారుచేయబడినది. రూ 60/

సింగిల్ బారల్ 2 హాల్బోల్డు ఆక్స్ తుపాకి, అపాయములేని 12 బోరులుగలది. జర్మనీలో తయారుచేయబడినది. రూ 65/

ని పర్ ఫెక్టు సింగిల్ బారల్ బ్రీచి - తోడింగు తుపాకి 12 బోరులు గలది. మాకుగాను ప్రత్యేకముగా 36 అంగుళముల ఎల్ఎన్ఎస్ క్యాబిటి ప్రత్యేకఉక్కు బారలుతో బెల్లియమునందు తయారుచేయబడినది. వాల్ నట్ ఉడ్ స్టాకు, ఫోర్ ఎండుగలది. అన్ని విధముల వేటలకుతగిన అమోఘమైన తుపాకీ. తేలికయైనది, చేతితో నులభముగా తీసుకొని పోవచ్చును. 1 1/2 ఎల్. బి. పావల బయ్యగలది. 1 కి ధర రూ 80/

సింగిల్ బారల్ బ్రీచ్ - తోడింగు 12 బోరుల బ్రెడ్ లీవరు హామర్ ఎజెక్టరు తుపాకులు. గాలి లోన ప్రవేశించుటకు వీలులేకుండా తయారుచేయబడిన 12 అంగుళముల

తుపాకులు, రైఫులు, రివోల్వరులు, పిస్టళ్లు మొదలగునవి రిపేరుచేయు శాఖలో సులభముల అవధివము గలిగినట్టి మిక్సిల్ ప్రవీణుడైన ఆయుధాధికారి విచారణక్రింద గలదు. మాధరలు మిక్సిల్ న్యాయమైనవి, ముఖ్యముగా మావద్ద విక్రయమునకు తీసిన తుపాకులను రిపేరుచేయవలసినప్పుడు మాకే నేరులో సంపాదించును.

స్పెన్సర్ & కో. లిమిటెడ్.,

మదరాసు.

SPENCER & CO. Ltd., MADRAS.

ఉక్కు బారలు గలది. లండనులోనున్న మిడ్లెలాండు గన్ కంపెనీవారిచే తయారు చేయబడినది. రూ 85/

డిటా డిటా డిటా డిటా బర్లింగ్ హామరు సి. జి. బాన్ చిల్ వారిచే తయారుచేయబడినది. రూ 90/

సింగిల్ బారల్ సెమిహామరు లేన్ 12 బోరుల ఎజెక్టరు, 32 అంగుళముల బారలు గల తుపాకి లండనులోనున్న వెల్లిఅండు స్కాట్టుకంపెనీచే తయారుచేయబడినది. రూ 95/

డిటా డిటా డిటా 34 అంగుళముల బారలుగలది. రూ 97 1/2/

డిటా డిటా డిటా 36 అంగుళముల బారలుగలది. రూ 100/

సింగిల్ బారలు 12 బోరుల హామర్ లేన్ గాఫర్ అపాయములేని తుపాకి. చెక్కర్ల ఫోర్ ఎండు అండు స్టాకు, మార్టిని ఆక్స్, 32 అంగుళముల బారలుగలది. లండనులోనున్న డబ్ల్యూ. డబ్ల్యూ. గ్రీన్ కంపెనీచే తయారుచేయబడినది. రూ 110

సింగిల్ బారలు 12 బోరుల హామరు హాండు - మేడ్ తుపాకి. ఫోర్ వర్డులాకు, 32 అంగుళముల బారలుగలది. లండనులోనున్న సి. పేరింగ్ సన్స్ వారిచే తయారు చేయబడినది. రూ 127 1/2/

డిటా డిటా డిటా డిటా బార్లాకుతో సహా రూ 135/

సింగిల్ బారల్ హాండు - మేడ్ బ్రీచి - తోడింగు 12 బోరుల టాపులీవరు వాన్ ఎజెక్టరు వైదు హామరు తుపాకులు గాలి లోన ప్రవేశించుటకు వీలులేనట్టి ఉక్కు బారలు. ఫోర్ వర్డులాకులు గలది. లండనులోనున్న వెల్లి అండు స్కాట్టుకంపెనీ వారిచే తయారుచేయబడినది. రూ 165/

డిటా డిటా మిక్సిల్ మేలైన్ బారులాకులు గలది. రూ 180/

సింగిల్ బారల్ హామర్ లేన్ హాండు మేడ్ 12 బోరుల తుపాకి. ఆటోమాటిక్ స్ప్రింగ్. మిక్సిల్ మేలైన్. చెక్కర్ల ఫోర్ ఎండు, పిస్టల్ గ్రేప్ స్టాకు, మిక్సిల్ మేలైన్ మేడ్లాకు గలది. రూ 215/

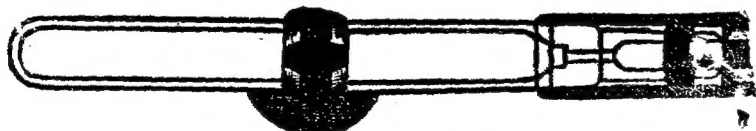
చెప్పు రాజధానిలో యున్న యితరకంపెనీ లన్నిటి కంటెను మేము సరసముగా సరఫరా చేయుచున్నామని రుజువుచేయగలము.

ఆయుధము లన్నియు బాగుగా మా ప్రవీణులచే బుల్లెటు హాల్లుతో సహా పరిశీలించబడి తరువాత పంపబడును.

సెల్ ఫోన్ ఫిల్లింగు

“ఆ గేట్”

ఫ్రంట్ టెన్ పేనా

గ్రామీణ సెల్ ఫోన్ ప్రశంసనందు, మారనప్పకీ అని చెప్పడగు ఈ “ఆ గేట్” కలము, అది రికా ఆర్టి లియా, మొదలగు విధములలో వివిధగా వ్యాపించియున్నది. ఇక్కడేవుడు మన హిందూజాతీయమందు మాడ మిక్కుటముగా బాధాదరణీయమునందున్నది.

సాదారణమయిన “ఆ గేట్” కలము

2957

మామూలుగా ఉపయోగించుటకు ఉక్కుపాకి బయట “ఆ గేట్” గాబాపాకి మరయోగించుట అర్హతమగు సూత్ర నిర్ధారము. ఒకటూ సీరాలో ముంపినయెడల అందు నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును. (2957)

మెలాఫూరు

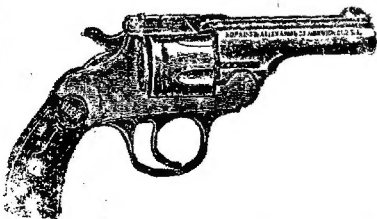
వి. కో. రి. యా. డి. హా.

మదరాసు.

ఓంటియాలోటా తుపాకి శుభ్రనిధమగు కంపెనీవారిచే చేయబడినది. (8068)

నానావిధములగు రివోల్వర్లు అయితే

విడుదలై యున్నవి [సావితము ౧౮౬3 నం]

ధరలు వరసము.

కృటులాగు ఉచితము

నాగమా 3౨, 3౪, 3౬ అంగుళములలో దొరకును ఉన్నవి. వీలలో కెల్లూర్ గలిగినవి మాడ దొరకును. యు. ఎ. సామూనుడం కెల్లీ అండు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

చమత్కార గణితము.

ఈ గ్రంథములో చమత్కారగణితము, విశ్లేషగణితము, దీర్ఘగణితము, మహాగణితము, త్రికోణగణితము, శుభ్రగణితము, శుభ్రములు, అర్థగణితము, చిక్కులు, చిక్కులక్కలు, యంత్రములు, కిరీటాలెక్కలు, గణితావధానము గలవు. మంత్రిగణితము, మహాబలమును, తెలివిన బుద్ధిచేయు శిశువులమున్ను ఇతరవిశ్లేషగణితము ఇందులో నున్నది. ఈ గ్రంథము చదివి గణితమునం దసమాన్యవజ్రయము, చమత్కారమును, యంత్రము తెలివియు కలుగును. ప్రతివానిదగ్గర నుండవలసిన పుస్తకము. దీనియందు 1 ం. బి. ఏ. చార్జ్ ఆర్. రి. 6 ప్రభులు రు. 6 అ. చిలయియారు:— సి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, (2113) కింగ్స్టన్, (నందియారు శిల్ప) అని వ్రాసుకలెను.

ప్రతాపకస్తూరి మాత్రాలు

భూమును సుమానన గలవి తంబూలములో గాని విడిగాగాని పుచ్చుకొనిన, అశిర్లము, వాయువు, జలుబుజ్వరము, నల్లిపాతము, దగ్గు, ఉబ్బనము, కలరా, పేగు, విషజ్వరములు, నీటిరోషములు మొదలగు వ్యాధుల కిది నైజ్రామధమునలే కనిపేయును. 250 మాత్రల సీసా రు. 4-0 డబ్బ రు. 2-00 వి. ఏ. ఆర్. పి. జి. ఏ. అండు కంపెనీ, పెరిదేపి, (నెల్లూరుజిల్లా.)

అన్యతాంజనము

ఆంధ్ర యు ర్వేది క్ ఫార్మ సి లి మి టెడ్

19 హార్న్ రోడ్డు, మాంటూరోడు పోస్టు - మదరాసు.

66 చిక్ వేట, బెంగుళూరు సిటీ.

వసంత కుసుమాకరము.

బసవరాజీయము మేహారోగప్రకరణము

191-వ పుట మధుమేహనందు సుప్రసిద్ధముగ తరతరములనుండి ఆర్యవైద్యులు ఉపయోగించుచున్నారు. ఇంకను క్షయ, అజీర్ణము, నిస్సత్తువ మొదలగు వ్యాధులలో గూడ మిక్కిలి అనుకూలము. బలవర్ధకము. రక్తమును శుద్ధిజేయును. ఇందు శతపుటాభకము, బంగారము, ముత్యము, వంగ భస్మము, కాంతము, ఇత్యాది విలువగల ఔషధములు గలవు. 20 మాత్రలుగల సీసా 1-టికి రూ॥ 5—0—0. ఔషధముతో గూడ పథ్యమును ఉపయోగించు విధానమును తెలుపబడును.

వసూలయిన మూలధనము రూ॥ 1,45,959-4-0
నిర్దుష్టమైన శాస్త్రీయ ఔషధములకు పుట్టినిల్లు. క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.
నూరు రూపాయలు ధరావతు ఇచ్చు ఏజెంట్లు కావలెను.

“స్వరన్ను అట్లాను టానికి మిక్కిలి
బలముగలది. సరములను జీర్ణ
కోశములను మంచి ఆరోగ్య
స్థితికి తెచ్చును. అందు
చేతనే నావద్దకువచ్చు
రోగులు అనేకులు
దీనినివాడి, అద్భు
తమైనగుణమును
పొందు
చున్నారు.”

ఎఫ్. ఆర్. సి ఎస్.

“అన్ని ఉదరరోగములకు, కాఠిన్య
సంబంధమైన వ్యాధులకు
అట్లాను టానికి మంచి
గుణమిచ్చుటను నేను
తెలిసికొంటిని.

అదిగాక సరముల బలహీనముగల
వారందరును ఈ టానికును
నిర్భయముగా వాడ
వచ్చును.”

ఎల్. ఎమ్. అందు ఎస్.

సర్వ కాలసంజీవి అగు
అట్లాను టానికును
యిప్పుడే పుచ్చుకొని
కాలసంజీవిని
వశపరచుకొందు
ఉష్ణదేశములకు తగిన టానికు

దేహమునందు రెండురీతులుగా పనిచేయుటవల్లనే అట్లాను టానికు మిక్కిలి జయము పొందుచున్నదని ప్రతి వైద్యునికి బాగుగా తెలియును. తక్షణమే సరములు, మెదడు, దేహమునందుండు సన్నని మాంసము పాశములు మొదలగువానికి మంచిపుష్టి నిచ్చునట్టియు, భుజించిన ఆహారము చక్కగా జీర్ణమగునట్లు చేసి, బలమును హెచ్చించు నట్టియు, విలువగల ఔషధులు యందులో చేరియున్నవి. కృశించిన భాగములను రెండింతలు వడితో మంచి ఆరోగ్యస్థితికి తెచ్చును. అందు చేతనే అట్లాను టానికు అతి త్వరలోనే శాశ్వతమైన గుణమునిచ్చును.

కెమిస్టుల అందరివద్దను దొరకును

మదన్ సన్ను అందు కొ.,

కెమిస్టులు, బొంబాయి

మద్రాసు డిపో ఏజెంట్లు:—ఎ.ఎస్.ఆర్.మూర్తి.

అందు సన్ను, 9, పాప్ హామ్స్ బ్రాడ్వే.

“నేను న్యూరస్టినియా వ్యాధిగల
వారికి సరములు కృశించిన
వారికి ఈ టానికును వాడి
తిని. అందుచే వారికి అ
మోషుమైన గుణము
కలిగినది సరముల
బలహీనము,
ముఖ్యముగా దీర్ఘ కాలమునుండి
అజీర్ణ వ్యాధితో కూడ సర
ముల బలహీనముగల
వారికి దీనిని నేను
సిపార్సు చేయు
చున్నాను.”

ఎం. బి. బి. ఎస్.

“నేను అట్లాను టానికును అనే
రకముల వ్యాధిగ్రస్తులకు వాడి
తిని మంచి గుణముగలిగినది.
అమితముగా పనిచేయు
వారికి ముఖ్యముగా
యది అద్భుతమైన
గుణమిచ్చినది.”
“పుష్టిని గోరు ప్రతి యొకరును
దీనిని తప్పక పుచ్చుకొను
టకు నేను శిపార్సుచేయు
చున్నాను.”

ఎల్. ఎమ్. అందు ఎస్.